

การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ตามความคิดเห็น
ของสถานประกอบการ

ENTREPRENEURS' OPINIONS ON TRADE AND INDUSTRIAL
DUAL VOCATIONAL TRAINING

๒๐

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้บัณฑิตวิทยาลัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจะทำการทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2544

ISBN 974-648-345-5

**ENTREPRENEURS' OPINIONS ON TRADE AND INDUSTRIAL
DUAL VOCATIONAL TRAINING**

PRAPON VIRAPONSAWAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2001

ISBN 974-648-345-5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

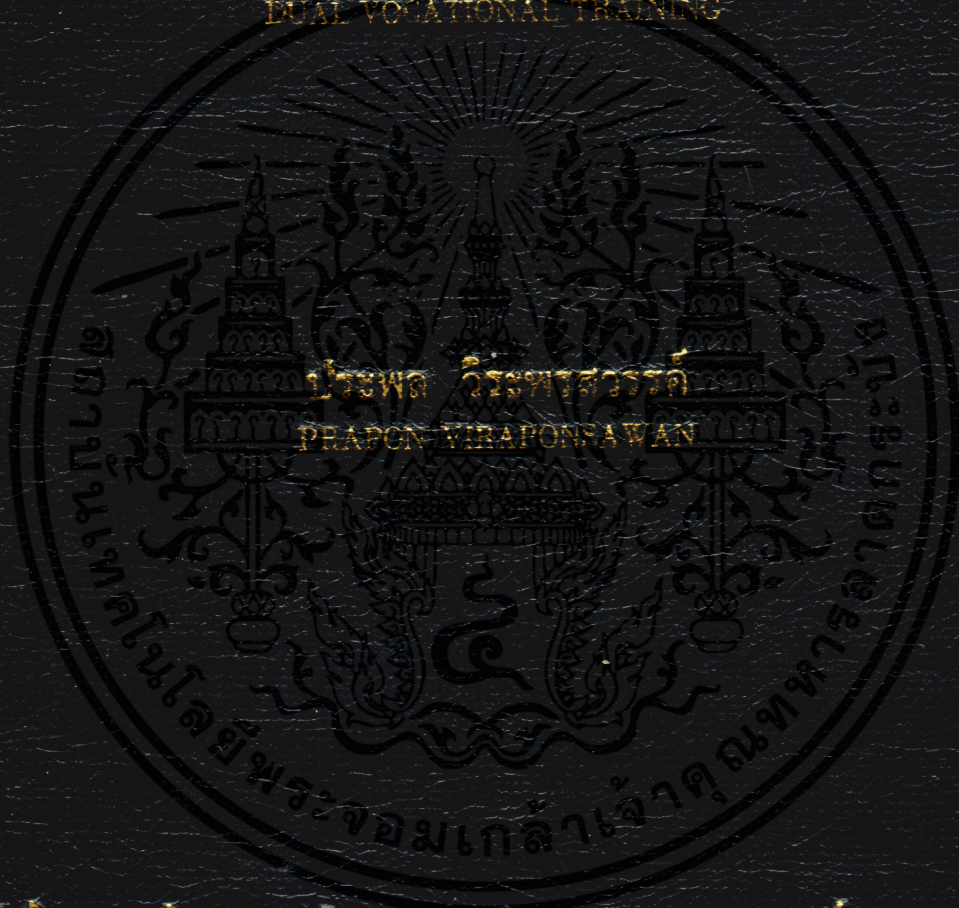
COPYRIGHT 2001 อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็น
ของสถานประกอบการ

ENTREPRENEURS' OPINIONS ON TRADE AND INDUSTRIAL
DUAL VOCATIONAL TRAINING

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

ISBN 974-648-345-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็น
ของสถานประกอบการ

นักศึกษา

นายประพล วิระพรสวรรค์

รหัสประจำตัว

40064150

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2544

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ไพรัตน์

พิภน้อย

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.วชิร

โอภิชากร

รศ.ดร.ปรียาพร

วงศ์อนุตรโรจน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนว
คู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัด
ฝึกอาชีพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 95 แห่ง
ซึ่งเข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปีการศึกษา 2542 โดยศึกษาจากผู้จัดการและผู้
ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำนวน 190 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ในระดับ ปฏิบัติบางปี ทุกด้าน คือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ด้านการเตรียมการ และด้านการรับนักเรียน
ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามสถานประกอบการ เห็นด้วย กับ ข้อปฏิบัติ ตามแนวคู่มือทุกด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก พบว่า มีความ
เห็นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย และการเปรียบเทียบโดยจำแนก สถานประกอบการ ตามกลุ่มสาขาแล้ว

เอกสารพบว่า สถานประกอบการ กลุ่มสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างเคหะภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการค่า
ไม่ว่าเห็นที่น้อยที่สุด และแตกต่างจากกลุ่มสาขาวิชาอื่นมาทางอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Enterpreneours' Opinions On Trade And Industrial Dual Vocational Training	
Student	Mr. Prapon Viraponsawan	
Student ID.	40064150	
Degree	Master of Industrial Education	
Programme	Vocational Administration	
Year	2001	
Thesis Advisor	Mrs. Pairat	Phaknoi
Thesis Co-Advisor	Dr. Vachira	O-Pitakorn
	Associate Professor.Dr. Preeyaporn Wonganutrorod	

ABSTRACT

The purposes of this studies were to investigate the level of practices and opinions following in the handbook of dualistic vocational management, of managers and trainers in entrepreneurship which accompanied dualistic vocational project in Vocational Colleges Southern Thailand and compared the level of practices and opinions in three aspects arrangement, student registration, and vocational training.

The population were ninety five entrepreneurship which accompanied the project in academic years, 1995 to 1999, and collected data from 190 managers and trainers. percentage, means and Standard Deviation were analyzed by using SPSS/ PC for Windows.

The findings of the studies were followed:

The level of entrepreneur ships' practices were in occasionally all of the three aspects vocational training, arrangement, and student registration respectively, and they agreed with the practices following the handbook of dualistic vocational management.

There were lightly different in opinions between managers and trainers. The comparing between entrepreneur ship separated by fields of electronics and building had the least opinions and different from other fields.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างดีด้วยคำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จากอาจารย์ไพรัตน์ พิคน้อย อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ ดร.วชิร โอภิชากร อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม วิทยาลัยเทคนิคศรีนครินทร์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน จากศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้ วิทยาลัยเทคนิค สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้รับความร่วมมือจาก หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ทั้ง 14 แห่งเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผศ.อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย รศ.ดร.สมพร ไชยะ ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ และ ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร์ ที่ได้รับกรุณาแนะแนวทางและให้คำแนะนำ งานวิจัย ลุล่วงตามเป้าหมายทุกประการ ขอขอบคุณห้างร้าน และบริษัท จำนวน 95 แห่งที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ประพล วีระพรสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ทฤษฎีและหลักการอาชีวศึกษา.....	10
2.2 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	12
2.3 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย.....	29
2.4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538.....	34
2.5 หน้าที่ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามแนวคู่มือ.....	45
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	50
3.1 ประชากร.....	50
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการและผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา.....	64
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนก ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก.....	72
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนก ตามกลุ่มสถานประกอบการ.....	80
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นตามแนวคู่มือในการปฏิบัติจำแนกระหว่างความ คิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก.....	90
ตอนที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ.....	99
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	108
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	108
5.2 สมมติฐานการวิจัย.....	108
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	109
5.4 อภิปรายผล.....	116
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	131
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ และเค้าโครงวิทยานิพนธ์.....	138
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	150
ประวัติผู้เขียน.....	159

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนสถานประกอบการจำแนกตามสถานประกอบการที่รับนักเรียน ฝึกอาชีพกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปีการศึกษา 2542.....	56
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามเพศ.....	60
4.2 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	60
4.3 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามระยะ เวลาการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....	60
4.4 จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามจำนวนบุคลากรใน สถานประกอบการ.....	61
4.5 จำนวนสถานประกอบการตามลักษณะการประกอบกิจการ.....	61
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามจำนวนนักเรียนฝึกอาชีพ.....	62
4.7 แสดงจำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกจำแนกตามจำนวนนักเรียนฝึกอาชีพ เข้าทำงาน.....	62
4.8 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกจำแนกตามจำนวนที่รับนักเรียน ฝึกอาชีพเข้าทำงาน หลังจบหลักสูตร.....	63
4.9 จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนการรับนักเรียนเข้าฝึก อาชีพได้ในปีการศึกษา 2543.....	63
4.10 จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนที่จะรับนักเรียน ฝึกอาชีพในปีการศึกษา 2543.....	63
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับความคิดเห็น ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ โดยภาพรวม.....	64
4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการ ปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ.....	65
4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับความคิดเห็น ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน.....	68
4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติและระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการจัดการฝึกอาชีพ.....	70
4.15 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและ ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก.....	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ระหว่างความคิดเห็น ของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการเตรียมการ.....	73
4.17 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็น ของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการรับนักเรียน.....	77
4.18 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็น ของผู้จัดการและความคิดเห็นผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการจัดการฝึกอาชีพ.....	78
4.19 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่ม สถานประกอบการ.....	81
4.20 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่ม สถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ.....	82
4.21 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่ม สถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน.....	86
4.22 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตาม กลุ่มสถานประกอบการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ.....	88
4.23 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนก ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก.....	90
4.24 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนก ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้าน การเตรียมการ.....	91
4.25 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการรับนักเรียน..	95
4.26 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการ จัดฝึกอาชีพ.....	97
4.27 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ.....	99
4.28 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ.....	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน.....	104
4.30 เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการจำแนก ตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการจัดการฝึกอาชีพ.....	105

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาโดยเฉพาะในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (2525-2529) ประเทศไทยเริ่มขยายตัวทางเศรษฐกิจ ด้านการอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น ทำให้มีอัตราการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างก้าวหน้า ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 (2530-2534) แนวโน้มดังกล่าวได้เริ่มปรากฏชัดเจนมากขึ้นจึงได้มีการคิดถึงการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพทางการอาชีวศึกษาและทักษะวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 (2535-2539) ได้เน้นการพัฒนาทางด้านบุคคล โดยเฉพาะความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 (2540-2544) จึงได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญ ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 จึงได้ระบุไว้อย่างชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพยากรณ์ว่าในช่วงแผน 8 (2540 - 2544) เศรษฐกิจจะเติบโตเฉลี่ย 7.9 แนวโน้มการจ้างงานและจ้างคนที่มีการศึกษามากขึ้นหรือพัฒนาคนให้มีฝีมือ หรือใช้เครื่องจักรผลิตแทนกำลังคนต้องปรับปรุงโครงสร้างการผลิตกำลังคนให้ตรงตามเป้าหมายการผลิตอาชีพและตลาดการผลิตแรงงานพร้อมทั้งเสริมทักษะในการประกอบอาชีพควบคู่กันไป (แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8, 2540 : 74) และการที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ได้จะต้องอาศัยการศึกษาเป็นสำคัญ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในบรรดาเครื่องมือต่าง ๆ ที่รัฐสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือ สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2540 : 74) แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฉบับที่ 8 ได้กำหนดไว้ในนโยบาย โดยมีสาระสำคัญได้กล่าวถึง การผลิตและการพัฒนากำลังคนให้เอื้อต่อความต้องการและการพัฒนาของชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะกำลังคนระดับกลางและระดับสูงในสาขาที่ขาดแคลนสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร.อาชว์ เตาลาน (2538 : 28) ซึ่งกล่าวว่าการผลิตนักศึกษาออกมาถ้าสามารถผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมได้ จะเป็นการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตลาดแรงงาน

จากเหตุผลนี้ กรมอาชีวศึกษา ซึ่งมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับจัดการอาชีวศึกษาให้แก่เยาวชน มีภารกิจโดยตรงที่จะฝึกคนงานในระดับช่างฝีมือถึงช่างเทคนิค ซึ่งมีประเภทวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรมและศิลปกรรม จึงได้ประกาศนโยบายเด่นชัดในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนในการพัฒนาการ

ศึกษาเพื่ออาชีพ(กรอ.พอ.)เพื่อประสานผลประโยชน์ในการฝึกงาน ระบบการแนะแนวอาชีพ และการบรรลุซึ่งนำไปสู่การจัดการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานอย่างแท้จริงและจัดให้มีการเรียนการสอนแนวใหม่เพื่อลดช่องว่างระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ โดยให้นักเรียนได้ใช้เวลาภาคปฏิบัติอยู่ในสถานประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง โดยจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปรับปรุงต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2533 เน้นด้านการฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี ตลอดจนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งมีการกำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องออกฝึกงานในสถานประกอบการ

ในปีการศึกษา 2538 กรมอาชีวศึกษาได้จัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี (DVT) ขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ(Cooperative Education) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเริ่มรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 โดยทั่วไปหลักสูตรนี้จะใช้เวลาเรียนและปฏิบัติ 3 ปี ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาเรียนและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ เช่น 1 สัปดาห์จะเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3-4 วัน ในระหว่างการฝึกอบรมผู้ฝึกหัดจะต้อง มีสมุดรายงานประจำตัว ซึ่งผู้สอนจากสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการจะร่วมกันประเมินและพิจารณาผลงานให้เป็นไปตามหลักสูตร

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการดำเนินการบนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการทำหลักสูตร การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา การกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการ การกำหนดแผนปฏิบัติงาน การวัดผล ตลอดจนกฎระเบียบต่างๆ ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จหรือไม่นั้น จึงขึ้นอยู่กับ ความเข้าใจขององค์กรที่เกี่ยวข้องต่อการอาชีวศึกษาระบบนี้เป็นสิ่งสำคัญ (อมร เอี่ยมสะอาด. 537 : 5) ความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาอาชีวะระบบนี้เกิดขึ้นในองค์กรหลายระดับ นับแต่ระดับนโยบาย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับบัญชาของสถานศึกษา และกลุ่มองค์กรอาชีพเรื่อยไป จนถึงระดับปฏิบัติ อันได้แก่สถานศึกษาและสถานประกอบการในท้องถิ่น ประสิทธิภาพของการประสานงานและความเข้าใจของบุคลากร ผู้ปฏิบัติแต่ละฝ่าย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประสบผลสำเร็จ (อมร เอี่ยมสะอาด, 2537 : 6) ในด้านการจัดการเรียนการสอน การอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการในสถานศึกษาหลายแห่ง โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน GTZ (Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit) ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดยจัดแบ่งโครงการจนถึงปัจจุบัน ออกเป็น 3 ระยะ ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2542 คือ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการระยะที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2534 ได้จัดโครงการนำร่องรูปแบบการจัดอาชีวศึกษา เรียกว่า ระบบโรงเรียน – โรงงาน (Dual System) ที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทย อนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี ในสาขาวิชาช่างซ่อมบำรุงอุตสาหกรรม

โครงการระยะที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – พ.ศ. 2538 ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 ซึ่งประสบความสำเร็จ และกรมอาชีวศึกษาเห็นสมควรให้เปลี่ยนชื่อจากการจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน โรงงานเป็นการจัด “อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” (Cooperative Education and Training) ตั้งแต่ปีพ.ศ.2535 นวนนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ 880 คน สถานประกอบการที่เข้าร่วมในโครงการ 188 แห่ง มีผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรผู้ชำนาญาน (รายงานการสัมมนาโครงการทบทวน ผลการศึกษาเพื่อแผนพัฒนาฉบับที่ 8 (ด้านการศึกษาและอบรม : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ GTZ-ID)

โครงการระยะที่ 3 ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2538 – กรกฎาคม พ.ศ. 2542 จุดประสงค์ของโครงการคือ การขยายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และมีนโยบายให้สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีทุกสถานศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ผู้เรียนจะได้มีวุฒิการศึกษาเทียบเท่าหลักสูตรในภาคปกติ

วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา หลายสถานศึกษาทั่วประเทศได้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมในระบบทวิภาคีตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปัจจุบันบางวิทยาลัยได้ประสบความสำเร็จมีนักเรียนมาสมัครเรียนเป็นจำนวนมาก บางวิทยาลัยนักเรียนจบการศึกษามีงานทำ หรือเรียนต่อในระดับ ปวส. บางคนกลับไปทำงานสถานประกอบการที่เคยฝึกงาน ในขณะที่บางวิทยาลัยค่อนข้างประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระบบนี้ มีนักเรียนมาสมัครเรียนจำนวนน้อย นักเรียนที่เรียนต้องลาออกกลางคัน หรือขาดหายไป เกิดอุปสรรคระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและสถานประกอบการเกิดปัญหาปิดกิจการเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้นักศึกษาไม่มีสถานที่รองรับการฝึกงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลสรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2541 ได้รายงานผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540 จำนวน 2,857 คน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนแรกเข้าในปีการศึกษา 2538 แล้วมีจำนวน 7,505 คน จะเห็นได้ว่ามีนักเรียนจำนวน 4,648 คน ขาดหายไป (รายงานผลการปฏิบัติงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี) ในการดำเนินการ กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวการปฏิบัติไว้กับสถานศึกษาประกอบการแต่สถานประกอบการอาจจะไม่เข้าใจเป้าหมายหรือมองไม่เห็นความจำเป็นในการปฏิบัติจึงไม่ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือที่กำหนด

ปัจจุบันการเปิดสอนหลักสูตร อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ได้ผ่านการดำเนินการครบ 3 ปี ซึ่งเป็นการจัดครบระบบของหลักสูตร และมีนักศึกษาได้สำเร็จตามหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีความคิดว่า ปัญหาการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี โดยเฉพาะในส่วนของสถานประกอบการ เป็นไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องต้นที่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ตรงไปใช้องค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เนื่องจากช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาเข้าฝึกงานในภาคปฏิบัติในสถานประกอบการมีมากถึงสองในสามส่วนของแผนการเรียนที่จัดไว้ นอกจากนี้ยังได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและเตรียมการในด้านแผนการเรียน

การดำเนินการ รวมถึง การประเมินผล ซึ่งส่วนประกอบสำคัญในการจัดการร่วม ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะทราบระดับการปฏิบัติและความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ดำเนินการมาแล้วครบรอบหลักสูตร 3 ปี ว่ามีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดการฝึกอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ไม่แตกต่างกัน
2. สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ไม่แตกต่างกัน
3. สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ไม่แตกต่างกัน
4. สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ไม่แตกต่างกัน

1.4 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ไม่ว่าจะวิธีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และดึงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีย์ไปใช้เป็นการจัดการอาชีวศึกษาที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยกำหนดวิธีการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ (Cooperative Education and Training) ที่กำหนดให้นักเรียน เรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่

สถานประกอบการสัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยและได้รับวุฒิมิตร ใบรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการ กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวการปฏิบัติตามหน้าที่ของสถานประกอบการ ซึ่งได้จำแนกไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ สถานประกอบการจะต้องจัดการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการทราบถึงการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พร้อมทั้งส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก เข้าร่วมประชุมสัมมนาที่สถานศึกษาโดยทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และรับทราบ บทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อจะได้จัดทำแผนการเรียนและการดำเนินการฝึกอาชีพให้มี หลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตร

2. ด้านการรับนักเรียน สถานประกอบการจะต้องแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาได้ทราบโดยพร้อมกันและประกาศรับสมัครนักเรียน ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการพร้อมทำสัญญาฝึกอาชีพและนำขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษาโดยก่อนเริ่มการฝึกจะต้องมีการจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนเข้าใจในองค์กรและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันสัญญาการฝึกอาชีพจะต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยรายละเอียดในสัญญาจะต้องระบุข้อตกลงอย่างชัดเจนได้แก่ ระยะเวลาที่นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกจนจบตามหลักสูตร ระบุสถานที่จัดการฝึกโดยให้มีความเหมาะสมและปลอดภัย โดยให้มีผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถช่วยให้การแนะนำและช่วยเหลือพร้อมทั้งจัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกตลอดหลักสูตรรวมถึงด้านสวัสดิการและมาตรการด้านสวัสดิภาพ ได้แก่ เบี้ยเลี้ยง ที่พัก ชุดฝึกงาน การประกันอุบัติเหตุและสุขภาพอย่างเหมาะสม

3. ด้านการจัดฝึกอาชีพ การจัดการฝึกอาชีพเป็นหน้าที่ของสถานประกอบการ โดยจะต้องจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษาโดยต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกให้เป็นไปตามแผนการฝึกและกำหนดระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนจัดผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกดูแลให้คำแนะนำดำเนินการฝึกให้สอดคล้องพร้อมตรวจสอบการจดบันทึกสมุดรายงาน การฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอรวมถึงประสานงานผู้ปกครองและสถานศึกษาให้ทราบถึงผลการฝึกและความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเมื่อนักเรียนจบหลักสูตรก็จะทำการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเพื่อความภูมิใจและใช้ในการรับรองประสบการณ์เพื่อประกอบอาชีพต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ลิขสิทธิ์นี้สงวนไว้สำหรับเจ้าของและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้หน้าที่ของสถานประกอบการ ดังกล่าวเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การปฏิบัติและความคิดเห็นในการปฏิบัติของสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคใน

ภาคใต้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึง ปีการศึกษา 2542 โดยศึกษาจากผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก

1.5.1 ประชากร

ประชากร คือ สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2538 ถึงปีการศึกษา 2542 จำนวน 95 แห่ง โดยศึกษาจาก ผู้จัดการ จำนวน 95 คน และผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก จำนวน 95 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 190 คน เป็นตัวแทนของสถานประกอบการ การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้จัดการ ซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่และรับผิดชอบเรื่องความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1.2 ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ซึ่งเป็นผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงาน หรือทำหน้าที่สอน รับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการ

1.2 กลุ่มสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพ จำแนกเป็น

1.2.1 สถานประกอบการ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างยนต์, สาขาวิชาช่างกลโรงงาน และสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ

1.2.2 สถานประกอบการ กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างก่อสร้าง และสาขาวิชาช่างเคหะภัณฑ์

1.2.3 สถานประกอบการ กลุ่มที่ 3 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

2.1 การปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ

2.2 ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้เป็นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกแบบสงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. **อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี** หมายถึง ความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาร่วมกันระหว่าง สถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาจะเป็นผู้สอนภาคทฤษฎีและสถานประกอบการจะเป็นผู้ฝึกสอนภาคปฏิบัติให้กับนักเรียน

2. **ความคิดเห็นของสถานประกอบการ** หมายถึง ข้อเสนอที่ได้จากการปฏิบัติ การรับรู้ และ ความรู้สึกนึกคิดของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก ในฐานะตัวแทนของสถานประกอบการ

3. **ผู้จัดการ** หมายถึง เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ รับผิดชอบและมีส่วนรับรู้ร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ สถานศึกษา

4. **ผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก** หมายถึง ผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ ประสานงานกับสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และรับผิดชอบดูแลการสอน และ การฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการ

5. **กลุ่มสถานประกอบการ** หมายถึง บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือโรงงาน อุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 ดำเนินการต่อ เนื่องจนถึงปี การศึกษา 2542 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม สถานประกอบการ คือสถานประกอบการที่รับ นักศึกษาฝึกอาชีพสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1	สาขาวิชาช่างยนต์	สาขาวิชาช่างกลโรงงาน
	สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ	
2. กลุ่มที่ 2	สาขาวิชาช่างก่อสร้าง	สาขาวิชาช่างเคหะภัณฑ์
3. กลุ่มที่ 3	สาขาวิชาช่างไฟฟ้า	สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

6. **วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้** หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคที่เปิดรับนักเรียนลงทะเบียนรายวิชา ตามหลักสูตรประโยควิชาชีพ (ปวช.) ระบบทวิภาคีในภาคใต้ จำนวน 12 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร, วิทยาลัยเทคนิคระนอง, วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต, วิทยาลัยเทคนิค สุราษฎร์ธานี, วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช, วิทยาลัยเทคนิคพังงา, วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง, วิทยาลัยเทคนิคตรัง, วิทยาลัยเทคนิคสตูล, วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่, วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี, วิทยาลัยเทคนิคยะลา

7. **การปฏิบัติตามแนวคู่มือ** หมายถึง การที่สถานประกอบการได้ ดำเนินการปฏิบัติตาม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมาไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า โดยอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า แนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ซึ่งแบ่งเป็นระดับปฏิบัติ 3 ระดับ ดังนี้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุผลเปลี่ยนแปลง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ปฏิบัติทุกปี หมายถึง ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538อย่างต่อเนื่องทุกปี

ปฏิบัติบางปี หมายถึง ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ในบางปี หรือ ไม่ต่อเนื่อง

ไม่ได้ปฏิบัติ หมายถึง ไม่ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538

8. ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ หมายถึง การยอมรับและเห็นว่ามีเหมาะสม
ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) แบ่งเป็น

เห็นด้วย หมายถึง การยอมรับและเห็นว่าควรปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการ อาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) พ.ศ. 2538 อย่างครบถ้วน

ไม่มีความเห็น หมายถึง การไม่ยอมรับและไม่ปฏิเสธในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัด
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538

ไม่เห็นด้วย หมายถึง การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีหรือ เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.2538

9. การเตรียมการ หมายถึง การดำเนินการของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีว
ศึกษาระบบทวิภาคี ได้มีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สามารถที่จะวางแผนและดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนฝึกอาชีพได้

10. การรับนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการ คัดเลือก นักเรียนร่วมกับสถานศึกษา
และจัดทำสัญญาการฝึกอาชีพ รวมถึง การจัดปฐมนิเทศให้กับนักเรียน และผู้ปกครองทราบ

11. การจัดฝึกอาชีพ หมายถึง การร่วมกันจัดทำแผนการฝึกอาชีพและดำเนินการตามแผน
โดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบ ดำเนินการจนนักเรียนสำเร็จการหลักสูตร พร้อมออกไปรับรองการ
ผ่านงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ จำนวน 12 สถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปีการศึกษา 2542

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษาจากเอกสาร หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในต่างประเทศ

2.2.2.1 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน

2.2.2.2 การจัดการอาชีวศึกษาในประเทศออสเตรเลีย

2.2.2.3 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพประเทศญี่ปุ่น

2.2.2.4 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพประเทศสิงคโปร์

2.2.2.5 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพประเทศออสเตรเลีย

2.2.2.6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

(เกาหลีใต้)

2.2.2.7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพประเทศสหรัฐอเมริกา

2.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

2.3.1 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

2.3.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ

2.3.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2.4 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2538

2.4.1 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538

2.4.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

- 2.4.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ
- 2.4.4 การประเมินผลการสอบและประกาศนียบัตร
- 2.4.5 หน้าที่ของสถานศึกษาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.5 หน้าที่ของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามแนวคู่มือ 3 ด้าน คือ
 - 2.5.1 ด้านการเตรียมการ
 - 2.5.2 ด้านการรับนักเรียน
 - 2.5.3 ด้านการฝึกอาชีพ

2.1 ทฤษฎี และหลักการอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

ภิญโญ สาร (2523 : 331) ได้ให้ทัศนะว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิด เพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษา และครูเป็นผู้สอน มีผู้สนับสนุนและควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

วิวก ปางพุดพิงศ์ (2523 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคมการศึกษาวิชาชีพนี้ อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือมีหลักสูตร มีการกำหนดเวลาศึกษาอบรมแน่นอน และการดำเนินการนอกโรงเรียน เช่น จากพ่อแม่ จากครอบครัว การทำงาน จากโรงงาน และจากการแนะนำอบรมส่งเสริมของหน่วยงานของเอกชน หรือราชการ เป็นต้น

วิรัช กุญฑมาศ (2528 : 49) กล่าวคือ การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

Good.(1973:603) กล่าวว่า Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษา ซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับมหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพต่าง ๆ เหล่านี้คือการอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์ การคหกรรม

อ้างอิงคำนิยามของการอาชีวศึกษาดังที่ UNESCO ได้ระบุไว้ ดังนี้ การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่ง หรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่างๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากความหมายของทัศนศึกษานักวิชาการหลายคนผู้วิจัยมีแนวคิดสรุปว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษางานวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ ตามที่ผู้เรียนสนใจและถนัด โดยมีครู หรือผู้ชำนาญงานเป็นผู้สอนในสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ โดยการจัดหลักสูตรจะต้องให้การฝึกปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี โดยจะมีการเสริมวิชาการในการบริหารและการจัดการให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

เพาเวล (Powell, 1983 อ้างถึงใน เมธี ปิณฑานนท์, 2530 : 148-149) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ โดยมี เป้าหมายของการอาชีวศึกษาคือ มุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้อง กับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษาจะต้องจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้ โดยแต่ละบุคคลที่มีสิทธิ์จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้ รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการ ฝึก เพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้ และประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา จะสูงถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึก โดย จำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือน สภาพเมื่อจะไปทำงานจริง การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับ งานจริง นั่น คือใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักร เช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริง ในอาชีพนั้น ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูงเมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่ โดยการฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมี ประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น และการฝึก อาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้งเพื่อสร้างนิสัยที่ถูก ต้อง ในการทำและการคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ

ดังนั้นครูฝึกจึงมีบทบาทที่สำคัญ ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตนสอน สำหรับแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตชิ้นต้อระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการ อาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีประสิทธิภาพทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับ สังคม การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริงไม่ใช่ทำแบบฝึกหัด หรือ ทำงานปลอม ซึ่งแหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียว เท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น และการอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคม อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการ และผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด โดยจะแปรผันตามวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้เรียนจึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะ พิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย ประสิทธิภาพของการบริหารจะเกิดต่อเมื่อมีการจัดการใน

ลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

2.2 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนามาจากรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดอาชีวศึกษาในระบบนี้ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในด้านสติปัญญาทักษะและฝีมือแรงงานให้ก้าวทันเทคโนโลยี และความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อผลิต และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีความรู้ ทักษะ ในสาขาวิชาชีพ สามารถพัฒนาแรงงาน พัฒนาตนเอง ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมโดยให้ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับภาครัฐบาล ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (จรูญ ชูลาภ 2541 - 1)

2.2.1 ความหมายของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาระบบฝึกหัดวิชาชีพ (Apprenticeship) ให้แก่เยาวชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นช่วงที่มีคุณภาพดีเยี่ยม โดยจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านทักษะ ความรู้และความเชื่อมโยงในวิชาชีพนั้น ๆ (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ 2536) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training) เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายความว่า งานที่สถานศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดการอาชีวศึกษา (ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2537)

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นวิธีการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ช่วยกันดำเนินการเพื่อให้การเรียนการสอน การฝึกอาชีพของนักเรียนนักศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามความต้องการของสถานประกอบการ (พัชรีย์ สว่างทรัพย์, 2538) เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า เป็นระบบการจัดการศึกษาอาชีพที่ดำเนินการบนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ในอันที่จะเตรียมเยาวชน ซึ่งมี

คุณสมบัติพร้อมในสถานภาพของผู้ฝึกหัดงานให้กลายเป็นบุคลากรประจำที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานตามสาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการกำลังคน หลังจากการสำเร็จการศึกษาจากระบบดังกล่าวนี้ หรือกล่าวโดยสรุปว่าสถานประกอบการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ในการให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดร่วมกับสถาบันการศึกษา และสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ให้ความรู้ด้านหลักการในการดำรงชีวิตและหลักวิชาทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงานรวมถึงทักษะพื้นฐาน โดยอยู่สำเร็จการศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในงานที่สถานประกอบการต้องการกำลังคนต่อไป

2.2.2 การอาชีวศึกษาในต่างประเทศ

2.2.2.1 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน

1. ระบบการศึกษาของการจัดการศึกษาในประเทศสหพันธ์ สาธารณรัฐ เยอรมัน

ประเทศเยอรมันเป็นสหพันธ์สังคมนิยมประชาธิปไตย แบ่งการปกครองออกเป็นรัฐต่าง ๆ 16 รัฐซึ่งแต่ละรัฐต่างรับผิดชอบจัดการศึกษาของตนเอง ภายใต้กฎเกณฑ์กว้างๆ ของรัฐบาลกลาง การศึกษาภาคบังคับจะเริ่มเมื่อเด็กมีอายุ 6 ขวบ และต้องเรียนใน โรงเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 4 ปี และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนประเภทใดประเภทหนึ่งอีก 5 ปี รวม 9 ปี (บางรัฐ 10 ปี) หลังจากนั้นผู้ที่ไม่ได้เรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบเต็มเวลา จะต้องเข้ารับการฝึกอาชีพอย่างเป็นระบบอาชีพใดอาชีพหนึ่งจนจบหลักสูตร หรือจนกว่าจะอายุครบ 18 ปี จึงจะถือว่าพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ นั่นคือเด็กเยอรมันทุกคนจะต้องเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเข้าฝึกอาชีพอย่างเป็นระบบใน โรงเรียนหรือสถานฝึกอาชีพประเภทใดประเภทหนึ่งที่รัฐรับรอง เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่จบจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณร้อยละ 70 จะเข้ารับการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี จำนวนที่เข้ารับการฝึกอาชีพระบบนี้ทั่วประเทศมีแนวโน้มลดลง จากจำนวน 765,000 คน ในปี พ.ศ. 2527 ลดลงเหลือเพียงประมาณ 600,000 คน ในช่วงปีต่อมาจนกระทั่งในปี 2532 จึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 690,000 คน เมื่อได้มีการรวมประเทศเข้าด้วยกัน

จำนวนผู้ที่เข้ารับการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี ที่ลดลงนี้ไม่ได้เป็นผลมาจากอัตราการเกิดของประชากรลดลงเท่านั้น แต่เป็นผลมาจากการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเยาวชน ซึ่งมีแนวโน้มว่าสนใจที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถานบันการศึกษาอุดมศึกษาอื่น ๆ มากขึ้น แม้กระทั่งผู้ที่จบการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีไปก่อนแล้วก็ตาม

2. การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี จะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาแบบเต็มเวลาทั่วไป เพราะผู้ที่เข้ารับการฝึกได้นั้นจะไม่ใช่ว่าผู้ที่อยู่ในสถานภาพนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยตรง แต่เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ เช่น จากบริษัท ห้างร้าน หรือสถานประกอบการอาชีพอิสระ (Liberal Professions) หรือหน่วยงานของรัฐ (Civil Service)

ทั้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีบุคลากรตั้งแต่ 1 - 4 คน ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรกว่า 1,000 คน ขึ้นไป โดยสถานประกอบการจะรับผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพเหล่านี้เข้าเป็นบุคลากรของตน ในฐานะผู้รับการฝึกอาชีพ (ในกรณีที่เป็นการฝึกอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม มักเรียกบุคลากรหรือเยาวชนเหล่านี้ว่า“ช่างฝึกหัด”) และจะส่งเข้ามาเรียนทฤษฎีในอาชีวศึกษา สัปดาห์วัน หรือเป็นช่วงเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นจะฝึกปฏิบัติหรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ เวลาที่ใช้ในการฝึกตามหลักสูตรจะอยู่ระหว่าง 3 - 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะสาขาอาชีพที่ฝึก

จะเห็นได้ว่าการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้จัดขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างสององค์กรใหญ่ คือ สถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทักษะด้านปฏิบัติทั้งทักษะพื้นฐานและทักษะเฉพาะสาขาอาชีพ (เว้นสถานประกอบการขนาดเล็กบางแห่งที่ไม่สามารถจัดฝึกทักษะพื้นฐานให้บุคลากรของตนเองได้ ก็อาจจัดให้ฝึกโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือศูนย์ฝึกร่วม) โดยมีครูฝึกของสถานประกอบการนั้นเป็นผู้ให้การฝึก ครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ Master ในสาขาอาชีพนั้น ๆ หรือเป็นผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาชีพและได้รับการตรวจสอบความสามารถทางด้านวิชาชีพและทางการสอนมาแล้ว หรือเป็นผู้ที่จดทะเบียนประกอบอาชีพในสาขานั้น หรือได้รับใบ อนุญาตประกอบอาชีพอิสระ อีกองค์กรหนึ่งที่ร่วมกันจัดฝึกอาชีพระบบทวิภาคีก็คือโรงเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ทางทฤษฎีที่สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยมีหอการค้าของกลุ่มอาชีพนั้น ๆ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของรัฐ ร่วมทำหน้าที่ดูแลการเรียนการฝึกให้เป็นไปตามหลักสูตรและสัญญาการฝึก รวมทั้งการจัดการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรเมื่อสิ้นสุดการฝึกที่จัดโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรนายจ้างตัวแทนจากองค์กรลูกจ้างและตัวแทนจากรัฐบาลซึ่งในที่นี้ก็คือครูจาก โรงเรียนอาชีวศึกษา โดยมีสัดส่วนขององค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้างมากกว่าตัวแทนจากรัฐบาลเสมอ เช่นในกรณีที่มีกรรมการ 5 คน สัดส่วนจะเป็น 2:2:1 ด้วยเหตุนี้ผู้ที่จบการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีและผ่านการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรดังกล่าวได้ จึงเป็นที่แน่ใจว่าจะมีความรู้ความสามารถที่พร้อมที่จะทำงานได้จริงในอาชีพที่ฝึกมา เพราะเป็นผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้ใช้ซึ่งก็คือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากการสอบของนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปที่ครูจะเป็นผู้สอนและจัดสอบเอง

3. การฝึกปฏิบัติ

ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ โดยปกติมักมีสถานที่ฝึกปฏิบัติพื้นฐานสำหรับผู้รับการฝึกอาชีพเป็นของตนเอง แต่สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่สามารถจัดการฝึกได้เอง มักส่งผู้รับการฝึกอาชีพในชั้นปีแรก ๆ ไปฝึกปฏิบัติพื้นฐานในศูนย์ฝึกร่วม (Inter-company Training Center) ซึ่งมีเครื่องมือ อุปกรณ์และครูฝึกอยู่อย่างพร้อมมูล และในการฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขาในชั้นปีที่ไม่ว่าที่ 2-3 นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะฝึกในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าได้ฝึกตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้

สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ดีในที่สุด แต่บางครั้งอาจมาฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขาที่ศูนย์ฝึกพร้อม ถ้าสถานประกอบการนั้นไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์บางชนิดให้ฝึกตามหลักสูตร

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานประกอบการที่จัดฝึกอาชีพระบบทวิภาคีพบว่า ในปีพ.ศ. 2530 มีสถานประกอบการจำนวนประมาณ 513,000 แห่ง ที่ได้จัดการฝึกอาชีพในระบบนี้ จากจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดประมาณ 2,600,000 แห่งทั่วประเทศ ในจำนวนนี้สถานประกอบการที่มีบุคลากรระหว่าง 5-9 คน จะมีถึง ร้อยละ 40 และสถานประกอบการที่มีบุคลากรระหว่าง 10-199 คน จะมีถึงร้อยละ 50

การฝึกในสถานประกอบการมีข้อดีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับการฝึกจะสามารถ

1. ได้เรียนรู้วิธีทำงานที่ประหยัด
2. ได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับงานที่ตนเองกำลังฝึก เพื่อที่จะสามารถทำงานได้เป็นอิสระในโอกาสต่อไป
3. ได้รับรู้ถึงความรับผิดชอบของบุคคลแต่ละคน แต่ละฝ่ายในสถานประกอบการที่ได้ช่วยกันดำเนินงาน
4. ได้ทำงานเป็นทีม
5. ได้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่ฝึกอาชีพร่วมกัน และเข้ากับผู้ร่วมงานที่อาวุโสกว่าที่ต้องปฏิบัติงานด้วย
6. ได้ติดต่อสัมพันธ์กับลูกค้าหรือผู้จำหน่ายสินค้า
7. ได้พัฒนาตำแหน่งหน้าที่ของตนเองในสถานประกอบการ
8. ได้ประเมินโอกาสในการจ้างงานตนเอง

นอกเหนือจากประโยชน์โดยตรงต่อผู้รับการฝึกดังที่ยกตัวอย่างมาแล้วการฝึกในสถานประกอบการยังเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการเองอีกด้วย รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อีก

4. การเรียนทฤษฎี

ในส่วนของการเรียนทฤษฎีนั้น สถานประกอบการจะติดต่ออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนอาชีวศึกษาในสาขานั้น ๆ ที่อยู่ใกล้ เพื่อส่งผู้รับการฝึกอาชีพไปเรียนทฤษฎีตามระยะเวลาที่จะตกลงกันซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร อาจเป็นการเรียนสัปดาห์ละ 1-2 วัน ตลอดทั้งภาคการศึกษาหรือเรียนติดต่อกันเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลายสัปดาห์ และไปฝึกภาคปฏิบัติเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลาย ๆ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาหลายประการที่จะตกลงร่วมกัน การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ที่วิชาที่เรียนทฤษฎีในโรงเรียนอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ วิชาอาชีพประมาณ 60 ร้อยละ 60 ซึ่งถ้าเป็นอาชีพช่างอุตสาหกรรมแล้วจะประกอบด้วยวิชาทฤษฎีช่าง คณิตศาสตร์ช่าง

เขียนแบบ ซึ่งจะสอนให้สัมพันธ์กับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการให้มากที่สุด อีกกลุ่มหนึ่งเป็นวิชาเสริมความรู้ทั่วไป เช่น ภาษาเยอรมัน สังคมศึกษา เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

5. การจำแนกออาชีพ

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี ในประเทศเยอรมันจะมีหลายกลุ่มอาชีพ แต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็นหลาย ๆ สาขาอาชีพ เช่น กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม ฯลฯ กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมก็จะแบ่งสาขาช่างเชื่อม ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างไฟฟ้า ฯลฯ ในปี พ.ศ. 2514 มีอาชีพที่จัดฝึกด้วยระบบทวิภาคี 606 อาชีพ แต่ต่อมาได้มีการจัดปรับกลุ่มอาชีพ สาขาอาชีพให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จนในปัจจุบันมีอาชีพที่จัดการฝึกด้วยระบบทวิภาคีประมาณ 375 อาชีพ จากอาชีพที่มีรวมทั้งสิ้น ประมาณ 25,000 อาชีพ

ในส่วนของการจำแนกและจัดกลุ่มอาชีพ สาขาอาชีพและอาชีพต่าง ๆ นั้น การจำแนกครั้งล่าสุดก็คือในช่วงต้นปี พ.ศ. 2530 ซึ่งรัฐบาลเยอรมันได้ออกกฎหมายปรับปรุง เพิ่มเติมบางส่วนของกฎหมายการฝึกอาชีพ ปี พ.ศ. 2512 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสาขาอุตสาหกรรม โลหะ (Metal-working Industry Occupations) และสาขาไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ (Electrics / Electronics Occupations) นั้น ได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลายประการ เช่น ในสาขาอุตสาหกรรมโลหะ ซึ่งแต่เดิมได้มีการจำแนกอชีพต่าง ๆ ไว้ 37 อาชีพ ก็ได้จัดกลุ่มและปรับใหม่เป็น 6 อาชีพ เท่านั้น ในจำนวนนี้ 5 อาชีพ ยังได้แบ่งเป็นอาชีพเฉพาะสาขา (Specializations) ต่าง ๆ อีกด้วย และทุกอาชีพที่กล่าวแล้วนี้จะใช้เวลาในการฝึกอาชีพเท่ากันคือ 3.5 ปี รวมทั้งเปิดโอกาสให้เยาวชนสตรีได้เข้าฝึกอาชีพได้เช่นเดียวกับผู้รับการฝึกชาย

สำหรับสาขาอุตสาหกรรมไฟฟ้านั้นได้ปรับเป็นกลุ่มสาขาอาชีพหลัก 3 กลุ่ม และอีก 1 สาขาอาชีพ คือ Power Electronics ,Industrial Electronics Communications และสาขาอาชีพ Electrical Machine Fitter ในกลุ่มสาขาอาชีพหลัก 3 กลุ่มดังกล่าว ยังจำแนกเป็นอาชีพเฉพาะสาขา (Specializations) ซึ่งทุกอาชีพจะใช้เวลาในการฝึกเท่ากันทั้งหมด คือ 3.5 ปี การฝึกอาชีพจะแบ่งเป็น 4 ชั้น (Tafes) ในปีแรกเป็นการฝึกฝีมือพื้นฐาน ในปีที่สองช่วงครึ่งปีแรกเป็นการฝึกฝีมือของสาขาไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ แล้วจึงแยกเป็นการฝึกเฉพาะในแต่ละสาขาอาชีพในครึ่งปีหลัง ส่วนการฝึกในปีที่สามเป็นต้นไปจะเป็นการฝึกโดยเน้นอาชีพเฉพาะสาขานั้น

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคีทั้งสาขาอุตสาหกรรม โลหะที่ได้มีการพัฒนาปรับและจำแนกอชีพใหม่นั้น ในช่วงครึ่งปีหลังของปีที่สองจะมีการสอบครั้งหนึ่งก่อน และเมื่อสิ้นสุดการฝึก 3.5 ปี จะมีการสอบขั้นสุดท้ายเพื่อรับประกาศนียบัตรซึ่งจัดโดยคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งจะมีทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบปฏิบัติ การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. กฎหมายการฝึกอาชีพ

ในการจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีของสถานประกอบการนั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายการฝึกอาชีพที่ระบุไว้ทั้งหมด เช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับเยาวชนเข้าฝึกอาชีพ จุดมุ่งหมาย

การฝึก ลักษณะการฝึก ระยะเวลาฝึก ค่าตอบแทนระหว่างการฝึก ในปี พ.ศ. 2533 ค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับผู้รับการฝึกเฉลี่ยเดือนละประมาณ 750 มาร์ค ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของค่าแรงงานของผู้อาชีพในฐานะลูกจ้างของสถานประกอบการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชั้นปีของการฝึกอาชีพอีกด้วยรวมตลอดถึงการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตร อย่างไรก็ตามกฎหมายการฝึกอาชีพ (Vocational Training Act of 1969) ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2512 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการฝึกอาชีพในประเทศเยอรมันที่มีมาช้านานนับร้อยปีนั้นเป็นการดำเนินการก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกาศใช้อย่างเป็นทางการที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะสถานประกอบการเชื่อว่าวิธีการจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้เป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะได้บุคลากรที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตนเอง เพราะบุคลากรที่มีฝีมือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะที่จะช่วยให้สามารถดำเนินกิจการได้โดยมีความสามารถในการผลิตหรือบริการ และสามารถเผชิญต่อการแข่งขันในตลาดการค้าเป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายการฝึกอาชีพก็ตาม แต่การฝึกอาชีพระบบทวิภาคีก็ยังเป็นไปในลักษณะของความสมัครใจ กล่าวคือ สถานประกอบการจะจัดอาชีพในกิจการของตนเอง หรือไม่จัดก็ได้ แต่สถานประกอบการใดที่ต้องการจัดการฝึกอาชีพก็จะต้องมีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เข้าเกณฑ์ตามที่รัฐกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เช่น ขนาดของกิจการ ลักษณะของกิจการ ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งความเป็นไปได้ ที่ผู้รับการฝึกอาชีพจะได้เรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นต้น อย่างไรก็ตามจำนวนบุคลากรหรือลูกจ้างในสถานประกอบการแต่เพียงอย่างเดียวไม่ใช่เป็นเกณฑ์ที่แสดงว่าจะได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอาชีพได้หรือไม่ เพราะปัจจุบันสถานประกอบการที่มีลูกจ้างระหว่าง 1-4 คน ก็สามารถที่จะจัดการอาชีพได้เช่นกัน เพียงแต่มีจำนวนไม่มากนัก อาจกล่าวได้ว่าจำนวนประชาชนทั้งหมดที่เข้ารับการฝึกอาชีพในระบบนี้ในประเทศเยอรมันประมาณครึ่งหนึ่งจะเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีจำนวนบุคลากรหรือลูกจ้างต่ำกว่า 50 คนที่เหลืออีกประมาณครึ่งหนึ่งจะเข้าฝึกงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีจำนวนบุคลากรมากกว่านั้น

7. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพ

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพจะแยกเป็นสองส่วน ในส่วนของกรณีฝึกในสถานประกอบการ ซึ่งมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมทฤษฎีแล้ว สถานประกอบการจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนจำนวนค่าใช้จ่ายจริงในส่วนนี้จะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของอาชีพและองค์ประกอบอื่น ๆ จากเอกสารของกระทรวงวิทยาศาสตร์และการศึกษาระบุค่าใช้จ่ายที่สถานประกอบการทั้งหมดได้จ่ายไปสำหรับการจัดฝึกอาชีพด้วยระบบทวิภาคีในปีที่ผ่านมา เป็นจำนวนเงินสูงถึงประมาณ 23,000 ล้านมาร์ค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าประกันของเยาวชนที่เข้ารับการฝึก อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สถานประกอบการแต่ละแห่งได้ใช้จ่ายไปเพื่อการฝึกอาชีพนั้น สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ในกระบวนการภาษีประจำปี นอกจากนี้บางส่วนอาจได้กลับคืนมาในรูปของงานจริงหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้รับการฝึกโดยเฉพาะชั้นปีที่ 2-3 ได้มี

ส่วนร่วมในการทำงานจริงดังกล่าว ค่าใช้จ่าย อีกส่วนหนึ่งซึ่งมีสัดส่วนไม่มากนักคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งรัฐบาลของแต่ละรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น เงินเดือนครู บุคลากร และค่าใช้จ่าย อื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของหอการค้าซึ่งมีส่วนในการให้คำแนะนำควบคุมดูแลการจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีเป็นอย่างมากดังกล่าว จะได้มาจากสถานประกอบการที่เป็นสมาชิก ค่าธรรมเนียมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หอการค้าจัดขึ้น เช่น การสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรและบางส่วนเป็นเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

8. การทำงานภายหลังจากจบหลักสูตรการฝึกอาชีพ

เมื่อการฝึกอาชีพเสร็จสิ้นลง สัญญาที่ผู้เข้ารับการฝึกได้ทำไว้กับสถานประกอบการเมื่อก่อนที่จะเริ่มต้นการฝึกนั้นก็สิ้นสุดไปด้วย นั่นหมายถึง ว่าผู้รับการฝึกนั้นอาจจะสมัครใจทำงานในสถานประกอบการนั้นต่อไปอีก หรืออาจไปทำงานในสถานประกอบการอื่นก็ได้ เพราะการฝึกอาชีพระบบนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้รับการฝึกจะต้องทำงานอยู่ ณ สถานประกอบการเดิมที่ตนได้ฝึกอาชีพมา ตามข้อเท็จจริงแล้วสำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่มักจะฝึกอาชีพให้กับเยาวชนมากกว่าจำนวนที่ตนต้องการจริง ดังนั้นจึงมีโอกาที่จะทาบทามและเลือกผู้ที่จบการฝึกอาชีพที่ตนต้องการได้ก่อน แต่ถ้าจะมีการทำงานในสถานประกอบการเดิมต่อไปก็ต้องมีการทำสัญญาการจ้างงานฉบับใหม่เพราะถือว่าสัญญาการฝึกอาชีพได้สิ้นสุดไปแล้ว สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กนั้นเป็นที่แน่นอนว่าผู้จบหลักสูตรส่วนใหญ่จะทำงานต่อไปเลย เพราะในช่วงระยะเวลาการฝึกประมาณ 3-3.5 ปี นั้นเป็นโอกาสที่ทั้งสถานประกอบการและผู้รับการฝึกจะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านของการทำงานและในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแต่ถ้าจะทำงานต่อไปก็ต้องทำสัญญาการจ้างงานใหม่เช่นกัน จะเห็นได้ว่าการลงทุนเพื่อจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้สถานประกอบการมีความเสี่ยงต่อการที่ผู้รับการฝึกจะอยู่ทำงานต่อไปด้วยหรือไม่เช่นกัน อย่างไรก็ตามผลการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกในชั้นปีที่ 2-3 ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจริงก็เป็นส่วนที่สถานประกอบการได้รับกลับคืนอยู่แล้วในช่วงระยะเวลาของการฝึก

9. การพัฒนาการฝึกและการกำหนดเกณฑ์การฝึกอาชีพ

ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอาชีพและกำหนดเนื้อหาการฝึก ต้องระลึกเสมอว่าผู้ที่จบการฝึกอาชีพควรมีคุณสมบัติข้อหนึ่ง คือ สามารถติดตามและปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในอาชีพของตนได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้เนื้อหาของโปรแกรมการฝึกอาชีพหรืออาจเรียกว่า หลักสูตร จึงควรที่จะมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่มีการปรับเปลี่ยนเลย การกำหนดเกณฑ์การฝึกอาชีพที่มีความซับซ้อนและเป็นอาชีพที่กำหนดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะรู้ได้จากหนังสือพิมพ์ หรือคิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ จึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติที่ควรต้องมีของผู้ที่จบหลักสูตรการฝึกอาชีพในแต่ละอาชีพด้วย ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ จะมีผลทั้งในด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมจิตวิทยา และเทคโนโลยีรวมตลอดถึงความ

ร่วมมือกันในระดับภูมิภาคอีกด้วย กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดเกณฑ์ ระเบียบที่ เกี่ยวข้องกับอาชีพ

ประเทศเยอรมันซึ่งเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มากที่สุดประเภทหนึ่งในโลกนั้น เป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติไม่มากนัก ดังนั้นมีสิ่งเดียวเท่านั้นที่ชาวเยอรมันเชื่อว่าได้มีส่วนอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนเป็นประเทศผู้นำทางอุตสาหกรรมดังกล่าว และจะกล่าวต่อไปในอนาคต สิ่งนั้นก็คือ การพัฒนา กำลังคนที่มีคุณภาพขั้นเยี่ยม โดยการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีที่ได้ดำเนินการติดต่อกันมาหลายช่วงอายุ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามาตรฐานแรงงานของชาวเยอรมันทั่ว ๆ ไป จึงเริ่มต้นจากผู้ที่ต้องผ่านการฝึก อาชีพอย่างเป็นระบบมาก่อนไม่ใช่เริ่มจากแรงงานไร้ฝีมือ(ชนะ กสิการ์, 2537:56-63

2.2.2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศออสเตรีย

การศึกษาภาคบังคับเริ่มตั้งแต่หลังระดับอนุบาล อายุตั้งแต่ 6 ปี ไปถึง 9 ปี เป็นเวลา 4 ปี นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อายุ 10 ปี นักเรียนบางคนจะเลือกเรียน ทางสายเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งสามารถเลือกเรียนได้หลายทาง อาทิ ภาษาศาสตร์สมัยใหม่ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ ใช้เวลาเรียน 8 ปี และเมื่อสำเร็จการศึกษา แล้วจะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยนอกจากนี้ เยาวชนอายุ 10 ปี ส่วนใหญ่จะเลือกเรียนต่อในสายการ ศึกษาภาคบังคับระดับมัธยมทั่วไป สายสามัญ ปกติจะสำเร็จการศึกษาเมื่ออายุ 14 ปี นั่นคือจะสำเร็จ การศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับ 1 ปี ในขั้นนี้จะมีโอกาสเลือกศึกษาต่อได้กว้างหลายได้ เพราะ หากเรียนต่ออีก 1 ปีในโรงเรียนมัธยม จะได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาซึ่งสามารถเข้าเรียนต่อได้ ในระดับอุดมศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ต้องการเรียนจนสำเร็จระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ สามารถ เข้าเรียนต่ออีก 1 ปี ในสายโพลีเทคนิคศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมสำหรับการเลือกเข้าเรียนในสาย อาชีพและอาชีวศึกษาผู้ สำเร็จจากโพลีเทคนิคศึกษาส่วนใหญ่จะเริ่มเข้าระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship) หลังออกจากโรงเรียนภาคบังคับแล้ว

การฝึกอาชีวศึกษาเริ่มแรกส่วนใหญ่ จะฝึกในระบบทวิภาคี (Dual System) ระบบนี้ เป็นการเรียนผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมในระหว่างการเจริญเติบโตและการฝึกอบรมด้านการ อาชีวศึกษาในสถานศึกษา สำหรับการฝึกช่างฝึกหัดนักเรียนจะเลือกทำสัญญากับสถานประกอบการ ด้วยตนเอง และสถานฝึกอบรมของสถานประกอบการรับผิดชอบในการเลือกอาชีพฝึกสำหรับการอา ชิวศึกษา การฝึกอบรมด้านอาชีวะ รวมถึงการฝึกะหว่างการทำงาน การเตรียมฝึกอบรมในสถาน ประกอบการและการเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งจะบังคับให้เรียนเฉพาะช่างฝึกหัดเท่านั้น รูปแบบ การอาชีวศึกษาในโรงเรียนจะสอนเกี่ยวกับทฤษฎีความรู้พื้นฐานและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการ เจริญเติบโตที่สมบูรณ์ในปัจจุบันการอบรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการจัดการมากกว่าการ ศึกษาวิชาช่างฝีมือและวิชาชีพเฉพาะสาขา และได้แทรกเข้าไปในเกือบทุกสาขาเศรษฐกิจของออสเตรีย จาก

รายชื่อวิชาชีพและอาชีพที่รู้จักกันดีจำนวน 225 รายการ ซึ่งมีการฝึกอบรมด้านอาชีพะได้แก่ด้านช่างฝีมือ อุตสาหกรรมธุรกิจการขนส่งการท่องเที่ยวการธนาคารและการประกัน ระยะเวลาในการฝึกอบรมจะแตกต่างกันไปในแต่ละสาขาอาชีพ โดยทั่วไปจะฝึกอบรมประมาณ 3-3.5 ปี ช่างฝึกหัดจะจบหลักสูตรด้วยการสอบขั้นสุดท้าย ผลสำเร็จจากการสอบนี้เป็นเงื่อนไขอันจำเป็นของภาคปฏิบัติที่เหมาะสมเชิงวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระในธุรกิจขนาดย่อมได้ อาจกล่าวได้ว่าการสอบขั้นสุดท้ายนี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญอันดับแรกที่จะนำไปสู่การศึกษาในระดับครูฝึก/ผู้อำนวยการ หรือเป็นผู้ที่มีฝีมือยอดเยี่ยมในวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ยังนำไปใช้ในการกำหนดรายได้ (เงินเดือน) คนงาน ช่างฝีมือจะได้รับค่าตอบแทนสูง

การอาชีวศึกษาอีกแบบหนึ่ง เป็นการจัดสายโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษาระดับกลาง เป็นหลักสูตรกว้าง จัดสอนเฉพาะในโรงเรียนเทคนิคเฉพาะด้าน อาทิ ด้านวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์ ก่อสร้าง และพนักงานการขาย เป็นต้น ช่างฝึกหัดหลายอาชีพสามารถเข้าฝึกในสถานศึกษาเหล่านี้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับและสาขาอาชีพที่เป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปจะให้เวลาในการศึกษา 2-4 ปี

การอาชีวศึกษาอีกแบบหนึ่งเป็นการจัดมัธยมอาชีวศึกษาระดับสูง การจัดเป็นรูปแบบเฉพาะหลายสาขาวิชา ซึ่งเป็นการศึกษาในโรงเรียนเทคนิคชั้นสูง วิชาที่สอนได้แก่ วิชาเฉพาะอย่าง วิชาด้านธุรกิจ และด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการเกษตร ภัตตาคาร การโรงแรม เป็นต้น ระยะเวลาในการเรียน 5 ปี ได้รับวุฒิปริญญาตรีด้านความถนัดระดับสูง ผู้สำเร็จในระดับนี้สามารถประกอบอาชีพผู้เชี่ยวชาญระดับต้นประกาศนียบัตรระดับนี้สามารถนำไปขอสอบเทียบสิทธิการเป็นวิศวกรในสาขาอาชีพที่เหมาะสมได้ เมื่อมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี

การจัดการศึกษาสายสามัญ มีการจัดระดับมัธยมศึกษาระดับสูง เช่น ระยะเวลาเรียน 4 ปี ซึ่งผู้สำเร็จมีคุณสมบัติเดียวกับระดับเตรียมอุดมศึกษา

นอกจากรูปแบบการจัดการศึกษาดังกล่าวแล้ว ออสเตรเลียมีการจัดการศึกษาซึ่งประเทศต่าง ๆ เรียกว่า การศึกษาผู้ใหญ่ในด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่ออนาคตภายใต้ระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา และมีอยู่แห่งหนึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการสอนรูปแบบครูฝึก/ผู้อำนวยการด้านช่างฝีมือ การศึกษารูปแบบนี้รับนักเรียนที่สำเร็จจากระบบทวิภาคี หรือจากระบบโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษาระดับกลาง และมีประสบการณ์ในการทำงานในอาชีพที่เหมาะสมมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี การจัดการศึกษารูปแบบนี้มีหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้างมีสถานศึกษาหลายแห่งจัดการศึกษารูปแบบโรงเรียนการอาชีพ ผู้เข้าเรียนในโรงเรียนรูปแบบนี้ เป็นผู้สำเร็จจากการศึกษาภาคบังคับแล้วสอบเข้าเรียนในระดับสูงไม่ได้ หรือเลือกมาเรียนทางสายนี้เพราะโรงเรียนมัธยมระดับสูงหลายแห่งไม่ต้องสอบเข้า โรงเรียนรูปแบบนี้ได้แก่โรงเรียนสำหรับการบริการโรงพยาบาล โรงเรียนครูอนุบาล และโรงเรียนเกี่ยวกับการบริการสังคมต่าง ๆ มีบางสาขาอาชีพที่กำหนดคุณสมบัติผู้เข้าเรียนในระดับสูง อาทิ ระดับประกาศนียบัตรอุดมศึกษา แม้กระนั้นก็ตามโรงเรียนการอาชีพหลายแห่งถูกเรียกว่าเป็นโรงเรียนวิชาการเพราะสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่มีลักษณะเฉพาะ

คือโรงเรียนการอาชีพดังกล่าว สอนด้านการสอน ด้านสวัสดิการสังคมและด้านผู้ช่วยแพทย์ (สำนักงาน
เลขานุการ กรอ. พอ. ,2534 : 1 - 5)

2.2.2.3 การจัดอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาในประเทศญี่ปุ่นเน้นเรื่องการพัฒนาความสามารถ (ทักษะ) เบื้องต้นในวัย
เด็กมากกว่าทักษะทางวิชาชีพเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว
ที่เกิดขึ้นในสังคม

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาภาคบังคับและใช้เวลา 3 ปี การ
เลื่อนชั้นจากระดับประถมสู่มัธยมจะเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ และจะมีการสอนเนื้อหาที่ต้องเรียน
ก่อนเข้าโรงเรียนอาชีวศึกษาในระดับนี้ด้วย ภาษาต่างประเทศเป็นหนึ่งในบรรดาวิชาเลือกเสรี แต่ใน
ทางปฏิบัตินั้น โรงเรียนมัธยมต้นเกือบทั้งหมดสอนวิชาภาษาอังกฤษ

หลักสูตรที่ใช้ใน โรงเรียนจะยึดตามรายวิชาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ
(Monbusha) ซึ่งมีการกำหนดพื้นฐานของหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น รวมทั้งจุดประสงค์เนื้อหาการ
สอน และการจัดแบ่งเวลาตามมาตรฐาน ปีการศึกษาจะเริ่มในเดือนเมษายนและสิ้นสุดในเดือน
มีนาคม และแบ่งเป็น 3 ภาคเรียน หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว จะมีการศึกษาระดับมัธยม
ศึกษาปลายอีก 3 หรือ 4 ปี หลักสูตรการศึกษาด้านเทคนิค และอาชีวศึกษา เช่น การอุตสาหกรรม
ศึกษา และธุรกิจศึกษาจะอยู่ในระดับนี้ด้วย หลังมัธยมปลายนักเรียนอาจจะเลือกเข้าศึกษาต่อใน
ระดับสูงขึ้น ทางเลือกหนึ่งคือ Kotosenmongakko ซึ่งอาจใช้เวลาถึง 5 ปี การศึกษาในระดับนี้ส่วน
ใหญ่จะเป็นด้านเทคนิค และอาชีวศึกษา สถาบันประเภทอื่น เช่น สถาบันหลากหลายที่ตั้งขึ้น เพื่อจัด
สอนหลักสูตรการศึกษาตามระบบ มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาการทำงานและชีวิตประจำวัน และเพื่อ
ยกระดับการศึกษาทั่วไป

ในประเทศญี่ปุ่นมีการฝึกหัดวิชาชีพ 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ (1) “การฝึกหัดวิชาชีพ
ภาครัฐ” ซึ่งจัดในหน่วยงานของรัฐควบคุมโดยรัฐบาลแห่งชาติ (รัฐบาลกลาง) ส่วนภูมิภาคหรือเทศ
บาล หรือโดยสมาคมโครงการส่งเสริมการจัดหางาน (EPPC) ชนิดที่ (2) จัดในหน่วยงานการฝึกวิชา
ชีพของรัฐ กำหนดโดยผู้ว่าราชการในส่วนภูมิภาคที่มีชื่อว่า การฝึกวิชาชีพแบบ “ถูกต้อง” การฝึกหัด
วิชาชีพในประเทศญี่ปุ่นจำแนกอย่างกว้าง ๆ เป็นการฝึกขั้นพื้นฐาน การฝึกยกระดับ การฝึกให้ทันสมัย
และการฝึกหัดครูวิชาชีพ ซึ่งจัดให้แก่ผู้จบการศึกษาใหม่ ช่างฝึกหัด และผู้ว่างงาน (อี เวย์น์
คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานกับภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 :
17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารหลักสูตรสามัญและอาชีวศึกษามีให้นักศึกษาในระดับมัธยมปลาย มีทั้งภาคปกติ ภาค
ไม่ภาคปกติ และทางไปรษณีย์ หลักสูตรภาคอื่นนอกเวลาและหลักสูตรทางไปรษณีย์ปกติใช้เวลา 4 ปี การ
ศึกษาสายอาชีพจะอยู่ในโรงเรียนมัธยมแบบสะสม (คสม) และในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่แยกออกต่าง
หาก หลักสูตรอาชีวศึกษาจะอยู่ในเกรด 11 (ม.5) และ 12 (ม.6) ในโรงเรียนประเภทหนึ่งประเภทใดก็

ได้ ในปี 2527 การเข้าเรียนภาคปกติ ภาคนอกเวลา และทางไปรษณีย์ ประมาณ 28 เปอร์เซ็นต์ ของ นักศึกษาของประเทศญี่ปุ่นลงทะเบียนในหลักสูตรสายอาชีพและหลักสูตรพิเศษอื่น ๆ ลักษณะ สำคัญของหลักสูตรสายอาชีพในโรงเรียนมัธยมปลายมีลักษณะกว้างไม่ได้เน้นวิชาชีพเฉพาะหลักสูตรนี้ ครอบคลุม 6 สาขา คือ พาณิชย ์ เกษตร เทคนิค/อุตสาหกรรม คหกรรม ประมงและสาธารณสุข ในปี 2527 นักศึกษาหญิงลงทะเบียนเรียนสาขาพาณิชย ์และคหกรรม เป็นจำนวนสูงสุด นักศึกษาชายเข้า เรียนด้านเทคนิค/อุตสาหกรรมและพาณิชย ์เป็นจำนวนสูงสุด

หลักสูตรการศึกษาเพื่อยกระดับฝีมือการทำงานจะจัดนอกระบบการศึกษา ซึ่งอยู่ในรูปของ การสอนที่กำหนด เพื่อเพิ่มการผลิตและความยืดหยุ่นด้านกำลังคน บริษัทธุรกิจขนาดใหญ่ของญี่ปุ่น จะจัดหลักสูตรเช่นนี้อย่างมากมาย เพื่อช่วยให้ลูกจ้างปรับตัวทันต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การลงทุนในด้านการฝึกหัดวิชาชีพมักจะพิจารณากันใน ลักษณะระยะยาว และจะจัดโดยช่างต้องออกค่าใช้จ่ายและเสียเวลาเอง นอกเหนือจากหลักสูตร “ที่ บางครั้งสนับสนุนโดยนายจ้าง” ของภาคเอกชนแล้ว ประเทศญี่ปุ่นยังมีกฎหมายการฝึกหัดวิชาชีพ แห่งชาติ ซึ่งใช้กับกิจการทั้งภาครัฐและเอกชนแล้ว กฎหมายนี้ให้แรงจูงใจและส่งเสริมหลายอย่าง ต่อการจัดการฝึกหัดวิชาชีพ เช่น จ่ายค่าตอบแทนให้ผู้ที่ยังไม่มียานทำงานให้การฝึกงานให้ความ ช่วยเหลือด้านการเงินแก่สถานประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง เงินชดเชยที่จ่ายสำหรับผู้ที่มา เรียน incentive orants for paid educational leave การให้บริการคำแนะนำเกี่ยวกับสถาบัน หลักสูตร เพิ่มเติมซึ่งสนับสนุน โดยกระทรวงแรงงาน จะมีการฝึกหัดวิชาชีพเบื้องต้น การฝึกงานซ้ำสำหรับงาน ใหม่ และการฝึกครูผู้สอน ในปี 2524 ประเทศญี่ปุ่นมีศูนย์การฝึกหัดงานประจำของภาครัฐเกือบ 400 แห่ง อย่างไรก็ตามแม้จะมีการลงทะเบียนเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก บรรดานายจ้าง ไม่ได้จองตัวช่างฝึก หัดจากหลักสูตรประเภทนี้ไปทำงาน

การเข้ามาสู่การทำงานของผู้จบการศึกษาจากสถาบันหลักมัธยมปลาย จะมีขอบเขตและ ความหลากหลายคล้ายกับแผนซึ่งใช้ในระดับมหาวิทยาลัย การบริการจัดหางาน มักจะจัดให้ใน วิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยฝึกวิชาชีพเฉพาะ มีรูปแบบ (การติดต่อกัน โดยตรงระหว่างนักศึกษา และ ลูกจ้าง) มากมายหลายรูปแบบแตกต่างกันในแต่ละระดับ ลูกจ้างชาวญี่ปุ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งใน การศึกษา จำแนกแยกแยะและบอกความต้องการช่าง ได้อย่างชัดเจนเพื่อว่าการศึกษาสามารถทำให้มี คุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่กำหนดและอยู่สถานการณ์ในสถานที่ทำงานจริง การทำให้โรงเรียนฝึก หัดวิชาชีพเฉพาะ ได้สนองความต้องการของช่างผู้ชำนาญงาน เป็นตัวอย่างของความพยายามของ ความร่วมมือกันในด้านนี้ ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้ เป็นผู้ที่สามารถเข้าไปเป็นกำลังคนด้านการผลิตได้พอ ดี บรรดานายจ้างมีความพอใจมากทีเดียว กับการแนะนำตัวนักศึกษาผ่านสถาบัน โดยการศึกษาและ นายจ้างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ไม่ควรเปลี่ยนแปลงระบบการจูงตัวนักศึกษาที่ใช้อยู่

อย่างไรก็ดี แม้การจัดโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของนายจ้างจะ ประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัด ประเทศญี่ปุ่นได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูป (เปลี่ยนแปลง) ทางการศึกษา มูลเหตุที่สำคัญจะเกี่ยวกับระบบการศึกษาของเด็กในอดีตจะมุ่งไปในทางควบคุมดูแล

สถานศึกษาที่ส่วนกลาง การฝึกหัดปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน การปฏิบัติตามกัน การแบ่งลำดับชั้นของสถาบันและการเน้นในด้านการสอบเข้า ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นบางหน่วยงานคิดว่าการปฏิรูปอย่างกว้าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในการเตรียมตัวให้พร้อมกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 มีการเคลื่อนไหวโดยบรรดาผู้นำทางธุรกิจในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพื่อแนะนำและเปลี่ยนการเน้นการศึกษามาเป็นหลักสูตร ซึ่งรวบรวมประสบการณ์สร้างสรรค์และการรับรู้ต่อความเป็นนานาชาติก็คือ การเพิ่มการติดต่อทางเศรษฐกิจการเมือง และวัฒนธรรมกับประเทศอื่นมากขึ้น อีกเหตุผลหนึ่งคือ ญี่ปุ่นจำเป็นต้องทำหน้าที่ร่วมกับชาติอื่น ๆ เพื่อให้ญี่ปุ่นเองคงความเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ สถานศึกษาของญี่ปุ่นต้องจัดป้จจัยในหลักสูตร นอกจากเรื่องนานาชาติแล้ว ผู้ปฏิรูปได้เน้นถึงหลักสูตรที่มุ่งด้านปัจเจกบุคคล และลดการเน้นการสอนเข้าให้น้อยลง ในอดีตญี่ปุ่นเคยมองโลกตะวันตกเป็นแม่แบบการปฏิรูป แต่ในปัจจุบันญี่ปุ่นได้ “ตามทัน” หรือก้าวหน้าทางปฏิรูปอีกต่อไป ชาติอื่น ๆ กำลังประสบปัญหาการปฏิรูปการศึกษาเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ญี่ปุ่นเริ่มมองระบบอเมริกันและระบบอื่นอีกครั้ง เพื่อหาแนวทางคิดและคำตอบ สถานศึกษาให้สหรัฐมีการควบคุมดูแลในระดับมลรัฐและส่วนท้องถิ่น การสอนโดยยึดเด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และมีความหลากหลายสาขาในทุก ระดับ การศึกษาของสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันนี้ ได้มีการปฏิรูปครั้งใหญ่ด้วยตัวของมันเอง การที่ประเทศญี่ปุ่นสามารถจะนำรูปแบบการปฏิรูปจากระบบอื่นมาใช้ได้หรือไม่ นั่น เป็นเรื่องที่ได้เถียงและพิจารณากันอยู่ (อี เวย์น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานกับภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 : 20 – 24)

2.2.2.4 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพประเทศสิงคโปร์

รัฐบาลของสิงคโปร์ได้นำกลยุทธ์เทคโนโลยีชั้นสูงมาใช้ในปลายปี พ.ศ. 2513 ซึ่งช่วยตอบสนองความต้องการการฝึกหัดวิชาชีพและการฝึกฝีมือช่างชำนาญงานขึ้นสูงหลักสูตรจะเน้นการให้การศึกษาแก่เด็กมากขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 รัฐบาลได้นำการลดหย่อนภาษีมารวมในงบประมาณเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีลูกมาก เพื่อเป็นการเตรียมกำลังคนให้ให้พอกับความต้องการด้านแรงงานของประเทศโดยแท้จริงแล้ว การว่างงานได้หมดไปในปี 2528 แม้ว่าการตกต่ำทางเศรษฐกิจของปีนั้นจะดึงอัตราขึ้นแล้ว 4.1 % ในปี 2529 มีอัตราการว่างงาน 6.5 % แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจที่แจ้งในปี 2530 ทำให้อัตราอยู่ที่ระดับต่ำมากอีก ระบบการศึกษา สิงคโปร์เป็นชาติที่มีเพียงทรัพยากรมนุษย์ และวิธีที่จะเพิ่มทรัพยากรนี้ก็คือ การศึกษาและการฝึกอบรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสิงคโปร์สามารถแบ่งกลุ่มอย่างกว้าง ๆ เป็นการฝึกอบรมก่อนและหลังการมีงานทำ การศึกษาก่อนการทำงานประกอบด้วยการศึกษาในระบบ การฝึกอบรมหลังการทำงานจะรวมถึงการฝึกเพื่อเพิ่มฝีมือทัศนคติ ต่องานอาชีพ และความร่วมมือในการจัดการแรงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ที่มีการคัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือว่าผิดกฎหมาย

การศึกษาหลังจบมัธยมศึกษาจะมุ่งผลิตช่างฝีมือและช่างเทคนิคในสถาบัน โพลีเทคนิค ช่างเทคโนโลยีวิศวกรรม ผู้จัดการในระดับกลางตามสถาบัน โพลีเทคนิค และมีอาชีพตามมหาวิทยาลัย กระทรวงการค้า และอุตสาหกรรมจะเข้าร่วมในกระบวนการทั้งหมดในการประมาณความต้องการ

กำลังคนในประเทศ คาดกันว่าในปี 2539 จะมีความต้องการเข้าเรียนในสถาบันโพลิเทคนิคเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 % เพื่อสนองตอบความต้องการทางด้านกำลังคน

สถาบันนันทางใช้แนวคิด “โรงเรียน-โรงงาน” ซึ่งจัดให้มีระบบฝึกงานหลักสูตร และเนื้อหาวิชาที่เน้นประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมหลักสูตรระดับ ปวส. ภาคปกติ 11 หลักสูตร คือ วิศวกรรม การจัดการธุรกิจ สาธารณสุขศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะจัดเป็นลักษณะการฝึกเป็นแบบ “ทำจริง” ซึ่งสามารถนำไปใช้งานทางภาคอุตสาหกรรมได้ หลักสูตรทั้งหมดจะใช้หลักสูตรของประเทศสิงคโปร์เองและหลักสูตรของนานาชาติด้วย

สถาบันวิชาชีพเทคนิค (Institute of Technical Education / ITE) สถาบันนี้มีทั้งการฝึกอบรมการฝึกงานในภาคปกติและหลักสูตรต่อของของผู้สำเร็จการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษา สำหรับช่างมีการฝึกฝีมือ และการให้การศึกษายกได้โครงการการศึกษาต่อและการฝึกอบรม สถาบันนี้ยังจัดการทดสอบและการสอบแก่ผู้สมัครของภาครัฐที่เข้าทำการสอบและจัดการศึกษาให้แก่ครูผู้ฝึกในภาคอุตสาหกรรมด้วยหน้าที่ของสถาบัน ITE ก็คือ เพิ่มศักยภาพของคนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในการให้การศึกษาวชิชีพเทคนิค และการฝึกที่ดีเยี่ยม เพื่อยกระดับฝีมือของกำลังคนและเพื่อศักยภาพในการแข่งขันในตลาดการค้าของโลกให้แก่สิงคโปร์

การฝึกในภาคปกติจะสอนให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามสถาบันการฝึก จำนวน 10 แห่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะสนองตอบความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม สถาบันนี้จัดหลักสูตรทั้งสาขาเทคนิคและธุรกิจ การฝึกภาคปกติมีหลักสูตรประกาศนียบัตรดังต่อไปนี้

1. ประกาศนียบัตรช่างเทคนิคอุตสาหกรรม (Industrial Technician Certificate) เป็นหลักสูตร 2 ปี ภาคปกติเรียนทฤษฎี ปฏิบัติ และการฝึกแบบนิเทศก์ โดยมุ่งที่การให้ความรู้แก่ช่างฝึกหัดในด้านฝีมือช่างเทคนิค และการให้คำปรึกษา ตรวจสอบมีหลักสูตรประกาศนียบัตรทางวิศวกรรม 5 สาขา มีวิชาเอกด้านไฟฟ้า เครื่องกลไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องกล การเขียนแบบและออกแบบไฟฟ้า

2. ประกาศนียบัตรธุรกิจ เป็นหลักสูตร 2 ปี เรียนภาคปกติ มีหลักสูตรเฉพาะทาง 2 หลักสูตร คือ บัญชี และเลขานุการ

3. ประกาศนียบัตรการทำงานในสำนักงาน การฝึกในหลักสูตรนี้เน้นการฝึกงานเสมือน

4. ประกาศนียบัตรการฝึกแห่งชาติ เป็นหลักสูตรเลือก เน้นการฝึกงานทางเทคนิค มี 3

ระดับ และมีการเชื่อมโยงกับหลักสูตรช่างฝึกหัด (Apprenticeship) ด้วยระบบการฝึกช่างฝึกหัดแบบใหม่ (New Apprenticeship System) จะเป็นทางเลือกที่ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถหาเงินได้ขณะที่เรียนไปด้วย การฝึกหัดอาจทำได้ในสถานที่ทำงานหรือ ตามสถาบันมาตรฐานการฝึกงาน หรือ ศูนย์การฝึกอบรมของสถานประกอบการ กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน (Skills Development Fund/ SDF) จะให้การช่วยเหลือด้านการเงินแก่นายจ้าง (สถานประกอบการ) เพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฝึกอบรมช่างฝึกหัด หลักสูตรที่เปิดสอนคือ สาขาแพทย์ สาธารณสุขและสาขาอาชีพที่ให้บริการ

บางประเภท หลักสูตรของประเทศสิงคโปร์สามารถเชื่อมต่อกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางได้มีส่วนร่วมในหลักสูตรการฝึกหัดงาน

การฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนื่อง มีหลักสูตรหลายประเภทสำหรับนักศึกษาหลักสูตรเหล่านี้เปิดสอนทั้งในศูนย์ของสถาบัน และในสถานประกอบการ หลักสูตรที่ได้ผลมากที่สุดในด้านอาชีวศึกษามีดังนี้ คือ

1. การฝึกฝีมือแบบ โมดูล โครงการนี้จัดขึ้นเพื่อช่างที่ต้องการจะยกระดับฝีมือหรือต้องการฝึกฝีมือในสาขาใหม่ หลักสูตรมีความยืดหยุ่นได้ในแง่การทำให้ช่างได้ร่วมในการฝึกโดยไม่รบกวนงานอาชีพที่ทำอยู่ โมดูลจะจัดเป็นหลักสูตรฝึกฝีมือ 42 หลักสูตร กองทุนการพัฒนาฝีมือแรงงานจะให้ทุนอุดหนุนค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน 70 %

2. การศึกษาเบื้องต้นเพื่อการฝึกฝีมือ หลักสูตรนี้ได้เงินอุดหนุนจาก SDF (Skill Development Fund = กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน) และจัดหลักสูตรอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณเบื้องต้น ภาคนอกเวลา มี 4 โมดูล ใช้เวลา 6 เดือน ในแต่ละหลักสูตร สำหรับช่างที่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและยกระดับการฝึกฝีมือ

3. การเริ่มต้นการฝึกอบรมสำหรับลูกจ้างผู้ใหญ่ (สูงอายุ) หลักสูตรนี้เริ่มในปี 2534 และทำให้ลูกจ้างที่มีวัย 40 ปี หรือมากกว่านั้น สามารถเข้าเรียนได้ ทำให้ลูกจ้างที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีโอกาสเข้าเริ่มฝึกฝีมือ นายจ้างที่ฝึกอบรมลูกจ้างวัยผู้ใหญ่ในช่วงเวลาทำงานจะได้รับเงินชดเชยจาก SDF

4. โครงการร่วมมือฝึกอบรมผู้ใหญ่ หลักสูตรนี้มุ่งฝึกผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 20 – 40 ปี การดำเนินงานเป็นลักษณะของการฝึกหัดงาน ซึ่งประกอบด้วยฝึกในสถานประกอบการจริง ลูกจ้างต้องเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากนายจ้าง

5. หลักสูตรการฝึกอบรมการทำตามลูกค้า หลักสูตรนี้สามารถเปิดสอนในสถานที่ของนายจ้างหรือในสถาบันของ ITF ก็ได้

6. ศูนย์มาตรฐานการฝึกงาน ช่างที่มีฝีมือ ความชำนาญ และประสบการณ์สามารถได้รับประกาศนียบัตรรับรอง โดยรับการทดสอบสาขาอาชีพของรัฐซึ่งจัดโดยสถาบัน ITF

7. หลักสูตรครูฝึกงานอุตสาหกรรม สถาบัน IIF จัดหลักสูตรฝึกอบรมครูฝึกงานอุตสาหกรรม การสอนจะรวมเอาเทคนิคของการเป็นผู้จัดการในสายการผลิต สร้างแบบทดสอบ ทักษะการสอน ทักษะการเป็นครูฝึก การวางแผน การส่งเสริมการควบคุมดูแลการฝึกภาคสนาม

การพัฒนาด้านฝีมือแรงงานและการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (กำลังคน) เพิ่มขึ้นจะเป็น

สิ่งจำเป็นต่อเศรษฐกิจในอนาคตของสิงคโปร์ ประเทศพัฒนาแล้วทั้งหลายมีประวัติในการสร้างอุตสาหกรรมที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ด้านระยะของนวัตกรรมการผลิตและการตลาด การตลาดของสิงคโปร์ไม่จำกัดแค่ทางสั้น อีกทั้งยังมีขีดความสามารถ และต้องอ้างอิงถึงเงินของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปขยายไปทั่วโลก ประเทศสิงคโปร์ได้ก้าวผ่านระยะของการผลิตแล้ว การบรรลุความสำเร็จในอนาคตมีการยกระดับฝีมือของช่าง พร้อมกับอนุญาตให้แต่ละคนมีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และการเสี่ยงลงทุน ในการดำเนินการเหล่านี้ รัฐบาลจำเป็นต้องยืดหยุ่นระเบียบการควบคุมธุรกิจลง นอกจากนี้

นั้นจำเป็นต้องพัฒนาฝีมือและความสามารถของผู้ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จและผู้ยากจน เพื่อเพิ่ม การสนับสนุนให้แก่กำลังคนจำนวนครั้งหนึ่งที่มีมือยังต่ำอยู่ (อี เวย์น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือ และประสานงานกับภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 : 42 – 46)

2.2.2.5 การจัดอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพประเทศออสเตรเลีย

ระบบการศึกษามีถึง 8 ระบบ คือ 6 รัฐ 6 ระบบ และอีก 2 ระบบ คือที่ Northern Territory และที่ Austrawan Capital Territory ซึ่งรัฐต่าง ๆ จะเป็นผู้ออกระบบของตนเองไม่มี องค์การใด ๆ ที่จะดูแลการศึกษาทั้งประเทศ

การศึกษาสายอาชีพประกอบด้วย 3 องค์การหลักคือ

1. การศึกษาทางด้านเทคนิคและขั้นสูง ซึ่งสนับสนุนโดยรัฐ
2. สถาบันการฝึกวิชาชีพ ซึ่งจัดโดยเอกชน
3. กลุ่มอุตสาหกรรม

ในวงการอุตสาหกรรมออสเตรเลียต้องพึ่งอาศัย TAFE เป็นผู้ผลิตบุคลากรให้เป็น จำนวนมาก TAFE เป็นสถาบันที่จัดตั้งโดยรัฐบาล ในปี 1980 มีนักศึกษามากถึงหนึ่งล้านสามแสน คน ใน 230 สถาบัน ซึ่งตั้งอยู่ในที่ต่าง ๆ ประมาณ 1,000 แห่ง โดยปกติแล้ว TAFE จะมีเครื่องมือ เครื่องมือที่ทันสมัยแต่ว่าการที่จะฝึกเด็กที่ห่างไกลตัวเมืองก็มีปัญหาอยู่บ้าง ถ้าเทียบกับอังกฤษแล้ว เด็กที่อยู่ใน TAFE จะมีมากกว่ามาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐสนใจในเรื่องของการฝึกเพื่อสายอาชีพเป็น อย่างมาก

โดยปกติการฝึกอบรมสายอาชีพจะเป็นในรูปแบบของการที่เด็กเข้าไปเป็นช่างฝึกหัด (Apprenticeship) ซึ่งต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก การควบคุมดูแลรับผิดชอบจะขึ้นอยู่กับรัฐต่าง ๆ ประมาณ 3 ใน 4 ของช่างฝึกหัดทั้งหมดจะอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทการผลิต การก่อสร้าง การค้า ขายส่งหรือขายปลีก ส่วนหนึ่งของหลักสูตรก็คือการที่ช่างฝึกหัดเหล่านี้ต้องไปเรียนเพิ่มเติมที่ TAFE โดยกำหนดเป็นหนึ่งวันของทุก ๆ สัปดาห์ หรือสองสัปดาห์ติดต่อกันหลังจากเป็นช่างฝึกหัดแล้วหก เดือน เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละหลักสูตร ซึ่งในปัจจุบันมักจะ เป็นผู้ชายเสียเป็นส่วนมาก

ในอีกกรณีหนึ่งจัดโดย TAFE ก็คือ หลักสูตรการเตรียมตัวเพื่อจะเป็นช่างฝึกหัดก็คือ การเตรียมพร้อมก่อนเข้าทำงาน ซึ่งจะเป็นหลักสูตรเกี่ยวกับ วิศวกรรม ก่อสร้าง ศิลป การท่องเที่ยว และการโภชนาการ ธุรกิจ การเกษตร และการเดินเรือ ซึ่งหลักสูตรเหล่านี้เมื่อผู้เรียนจบแล้ว ก็จะสามารถเข้าไปเป็นช่างฝึกหัดได้เลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยการจ้างงานและการค้า ไม่ว่ากล่าวถึงผู้ใด ๆ ในบริษัทใหญ่ ๆ ทางบริษัทจะต้องจัดให้มีสถานที่สอนช่างฝึกหัดด้วยตนเองถึงอย่างไรก็ตาม ทุก ๆ ฝ่ายก็เห็นต้องกันว่า การฝึกอาชีพนั้นจะต้องมีความคล่องตัวและเป็นไปตามความต้องการของ อุตสาหกรรม ตลอดจนต้องมีการฝึกเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทันสมัย

โครงการหลายโครงการได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กซึ่งต้องการที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานจะได้เป็นที่ต้องการของลูกจ้าง แต่บางโครงการก็ได้ถูกล้มเลิกไปเพราะไม่สามารถจัดสถานที่และการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพได้ และก็รวมทั้งเกรงว่านายจ้างจะใช้เด็กเหล่านี้เพื่อเป็นการใช้โดยให้ราคาจ้างที่ต่ำกว่ากำหนด

ในปี 2530 รัฐบาลออสเตรเลีย จัดตั้งหลักสูตรการฝึกฝีมือ (Skills training program) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่คณะกรรมการมาจากองค์การของเอกชน 18 แห่ง และมีแรงงานซึ่งถูกจ้างในองค์กรประมาณครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งหมดในภาคเอกชน คณะกรรมการจะดูแลว่าการฝึกคนประเภทไหนและวิธีการอย่างไรจึงจะเป็นที่ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งการจัดตั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการตั้งเพื่อที่จะทำให้การฝึกงาน การศึกษาของรัฐนั้นตรงกับที่ตลาดแรงงานต้องการ (อี เว้น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานกับภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 : 48 – 50)

2.2.2.6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพประเทศสาธารณรัฐ เกาหลี (เกาหลีใต้)

ระบบการศึกษา ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เกาหลีใต้ถูกปกครองโดยญี่ปุ่นและใช้ระบบการศึกษาแบบญี่ปุ่น เกาหลีใต้เป็นประเทศที่ไม่มีประสบการณ์ในด้านการวางแผนการศึกษา ต่อมาเมื่อได้เอกราชได้พัฒนาวัฒนธรรมของตนเอง และในปี พ.ศ. 2523 เกาหลีใต้มีระบบโครงสร้างการศึกษาที่ใช้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งระบบการศึกษาของเกาหลีใต้ มี 4 ระดับ คือ

1. ระดับประถมศึกษาใช้ระยะเวลา 6 ปี เป็นการศึกษาภาคบังคับ รับผิดชอบช่วง 6 – 11 ขวบ คิดเป็นเกือบ 100% ของเด็กเข้าเรียนในระดับนี้
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระยะเวลา 3 ปี ในปี 2531 คิดเป็น 99.5% ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ศึกษาต่อในระดับนี้และจัดให้มีการเรียนวิชาชีพและคหกรรม
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระยะเวลา 3 ปี มากกว่า 90% ของผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายและจัดให้มีการเรียนวิชาชีพและคหกรรม
4. ระดับวิทยาลัย ระยะเวลา 4 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลา 3 ปี แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญและสายอาชีพ ซึ่งรวมทั้งด้านเกษตรกรรม ด้านเทคนิค ด้านพาณิชยกรรม และประมง เกาหลีใต้มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนต่อในระดับสูงขึ้นทั้งใน Junior College และมหาวิทยาลัยนอกจากนี้ยังมีโรงเรียนการค้าธุรกิจ ซึ่งเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้เช่นเดียวกัน โรงเรียนเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสฝึกอบรมทักษะมากขึ้นในปี 2533 เกาหลีใต้มุ่งเน้นการลงทุนด้านการศึกษาและความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม

การฝึกอบรมและการศึกษาอาชีวและเทคนิคถูกกำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2503 และขยายไปสู่ปี พ.ศ. 2513 การศึกษาในระบบโรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคนิคและโรงเรียนเกษตร

กรรมระดับมัธยมศึกษา สามารถผลิตกำลังคนได้มากกว่า 35% ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด ภาครัฐและภาคเอกชนจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับผู้ที่จบออกไปทำงาน ปัญหาการจัดการศึกษาอาชีวะและเทคนิค คือ นักเรียนที่มีความสามารถไม่สนใจในการศึกษาด้านนี้ จำนวนของผู้เข้าฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมในสถานประกอบการเริ่มลดน้อยลงมากในปี พ.ศ. 2523 ในสถานะเช่นนี้ เกาหลีใต้จำเป็นต้องเพิ่มความสามารถในการฝึกอบรมวิชาชีพและเทคนิค และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและโรงงานอุตสาหกรรม รัฐควรเปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรมและช่วยเหลือในด้านผลประโยชน์ให้กับภาคเอกชน โดยเฉพาะในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง กระทรวงแรงงานของเกาหลีใต้ เป็นหน่วยงานที่ดูแลควบคุมและพัฒนาการอาชีวศึกษา เกาหลีใต้ใช้รูปแบบทวิภาคีของเยอรมัน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดการฝึกอบรมในโรงงาน ข้อผูกพันหรือความร่วมมือของภาคเอกชนเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้การอาชีวศึกษาประสบความสำเร็จในอนาคต

เกาหลีใต้เริ่มมีการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ทำให้เยาวชนรู้หนังสือมากขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ถึงปัจจุบัน เกาหลีใต้มีความต้องการช่างเทคนิคและวิศวกรเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้การอาชีวศึกษาและเทคนิคมีบทบาทสำคัญ ทำให้มีการเร่งพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการฝึกอบรมให้กับคนงาน หลักสูตรนอกระบบก็มีความจำเป็นในการฝึกอาชีพ และฝึกซ้ำให้แก่คนงาน ถ้าเกาหลีใต้ต้องการเพิ่มทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (อี เว้น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานกับภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 : 56 – 57)

2.2.2.7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพประเทศสหรัฐอเมริกา

โครงสร้างการจัดการศึกษาในสหรัฐอเมริกามี 3 รูปแบบคือ ระบบ 6-3-3 ซึ่งประกอบด้วย 6 ปี ในระดับประถมศึกษา (อายุ 6 – 12 ปี) ระดับมัธยมต้น 3 ปี และระดับมัธยมปลาย 3 ปี อีกรูปแบบหนึ่งคือ ระบบ 8 – 4 และระบบ 6 – 6 ภายหลังจากมัธยมปลาย นักเรียนมีทางเลือกเรียนต่ออีก 2 ปี ในวิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยสายอาชีพหรือในวิทยาลัยระดับอนุปริญญา หรือปริญญาตรี หรือต่อมหาวิทยาลัย

ไม่ว่าจะเป็นการจัดแบบใด การศึกษาสายอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาและเป็นโอกาสให้เด็กทุกคนเข้าเรียนได้เมื่อมีพื้นฐานตามข้อกำหนด โรงเรียนของรัฐทุกแห่งจัดการศึกษาแบบให้เปล่า โรงเรียนเอกชนเก็บค่าเล่าเรียนซึ่งส่วนมากเป็นโรงเรียนสอนศาสนาคาทอลิก ซึ่งมีผู้เข้าเรียน 11 % ของนักเรียนทั้งหมด รูปแบบการจัดการศึกษาที่จัดให้เด็กทุกคน เป็นระบบที่ทำให้เด็กมีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงได้มีข้อสังเกตว่าในหลาย ๆ รัฐ กำลังดำเนินการปฏิรูปการศึกษาหรือเพิ่มเติมโอกาสข้างหน้าเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและตลาดแรงงานในศตวรรษหน้า

การฝึกวิชาชีพอุตสาหกรรมในอเมริกาซึ่งคล้ายกับญี่ปุ่นด้านการผลิตในสาขาวิชาชีพ โดยภาพเอคนั้นมีมากมาย 4 ใน 5 สถานประกอบการของอเมริกา จากการฝึกประเภทนี้ สถานประกอบการใหญ่จะมีสถานที่ฝึกงานมากกว่าขนาดเล็ก โดยมากแล้วหลักสูตรเหล่านี้จะมุ่งไปที่บุคคลที่มีอายุ 25 – 44 ปี สาขาอาชีพจะมีมากในกลุ่มชนระดับ เช่น ผู้จัดการ ช่างเทคนิค การฝึกส่วนใหญ่ เป็นการฝึกในสถานประกอบการของตนเอง สาเหตุของการเรียนการฝึกนี้ ก็เนื่องมาจากการแข่งขันทางธุรกิจกับสถานประกอบการต่างประเทศ หรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง

ระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship) เป็นที่ยอมรับว่า การฝึกงานที่ดีที่สุดแบบหนึ่ง คือ การเป็นช่างฝึกหัดในรัฐ Oregon กรมการศึกษา วิทยาลัยชุมชน และฝ่ายอาชีวศึกษาเป็นผู้ดำเนินการดูแล กำหนดมาตรฐานของแต่ละสาขา มาตรฐานเหล่านี้จะเป็นกฎซึ่งคณะกรรมการใช้เพื่อการฝึกช่าง ผู้ฝึกจะต้องเข้าเรียนในวิชาที่ตนเลือก และฝึกปฏิบัติใน 144 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา จนกระทั่งจบหลักสูตรในการเรียนสาขาวิชา จะประกอบไปด้วย กฎหมายความปลอดภัย คณิตศาสตร์ การเขียนแบบ การอ่านพิมพ์เขียว การดูแลรักษาเครื่องมือและรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ในรัฐ Oregon ผู้ฝึกงานจะเริ่มระหว่างอายุ 16 – 18 ปี การฝึกนี้ใช้เวลา 2,000 ชั่วโมง คิดเป็นหนึ่งปีการศึกษา ซึ่งจะต้องมีกำหนดให้น้อยกว่า 2,000 ชั่วโมงหรือฝึกหัด จะกำหนดเป็น 50 % ของช่างผู้ผ่านการฝึกแล้ว

โดยสรุปการศึกษาสาขาอาชีพในอเมริกา กำลังมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการแข่งขันกับตลาดการค้าระหว่างประเทศ เทคโนโลยีสมัยใหม่และสภาพเศรษฐกิจ การเติบโตในเศรษฐกิจ “เศรษฐกิจยุคข่าวสาร” ที่มีการลดลงของอุตสาหกรรมการผลิตก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการฝึกกำลังคน อัตราการเกิดที่ลดลงในสหรัฐคาดว่าจะลดจำนวนกลุ่มผู้ที่จะเป็นแรงงานในอนาคตประมาณ 25% การฝึกอบรมในการใช้คอมพิวเตอร์ Word processor และอุปกรณ์ทางด้านนี้จะมีผลสำคัญต่องานอาชีพ ในขณะที่ศตวรรษที่ 21 กำลังจะมาถึง สถานการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการจัดหลักสูตรการฝึกเข้าสำหรับช่างวัยผู้ใหญ่ให้ทันสมัย คนงานชาวอเมริกาในอนาคตจะมีทักษะทางสร้างสรรค์ การประกอบการ การสื่อสาร และความยืดหยุ่น เพื่อปรับตัวให้ทันต่อโลกที่แข่งขันกันในศตวรรษหน้า คนงานไทยจะเผชิญกับสถานการณ์คล้ายกันเมื่อประเทศมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและยังคงแข่งขันในตลาดโลกต่อไป (อี เว้น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานภาคเอกชน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538 : 73 –74)

2.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

2.3.1 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพของประเทศไทยเป็นการผลิตและพัฒนากำลังในระดับกลาง มีทั้งการจัดในระบบโรงเรียนและการจัดนอกระบบ โรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหลักสูตรระยะสั้นมากกว่าหลักสูตรระยะยาว หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอาชีพในระบบ

โรงเรียนได้แก่กรม อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งเป็นการจัดในลักษณะของต้นแบบที่มีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและหลักสูตร รวมทั้งวิธีการจัดการศึกษาให้เหมาะสม โดยไม่เน้นในด้านปริมาณ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ยังจัดการศึกษาอาชีวศึกษาอีกด้วย

หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอาชีพ นอกระบบโรงเรียน มีหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจัดการอาชีพในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัด

การอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทุกจังหวัด กรมอาชีวศึกษาจัดการอบรม อาชีพระยะสั้น ในวิทยาลัยสารพัดช่าง และในศูนย์ฝึกวิชาชีพ ซึ่งกระจายกันอยู่ในทุกภูมิภาคทั้งนี้ไม่รวมโรงเรียนเปิดหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรเฉพาะ ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ ซึ่งการฝึกอาชีพนอกระบบนอกโรงเรียนนี้ จัดเป็นการพัฒนากำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ (Semi Skilled) หรือระดับพื้นฐาน

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนาและเตรียมกำลังคนระดับกลาง แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. จัดในสถานศึกษา-ฝึกอาชีพ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
2. จัดในสถานศึกษาทั้งทฤษฎี-ปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติ จะส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ
3. จัดในลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ในสถานประกอบการบุคลากรเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบ “ทวิภาคี” (Dual System) หรือ “ช่างฝึกหัด”

สถาบันการศึกษาและฝึกอาชีพ ส่วนใหญ่จะจัดตามรูปแบบที่ 1 และจำนวนไม่มากนักที่จัดตามรูปแบบที่ 2 และมีเพียง 3 แห่งที่จัดตามรูปแบบที่ 3 คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ได้เริ่มจัดโครงการ ช่างฝึกหัดในลักษณะของโครงการต้นแบบ ตั้งแต่ปี การศึกษา 2529 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งจัดตามรูปแบบนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง ไซเมนต์ไทยอนุสรณ์ กรมอาชีวศึกษาซึ่งได้เริ่มจัดระบบนี้อย่างจริงจังตั้งแต่ปี การศึกษา 2532 โดยเรียกการจัดการเรียนแบบนี้ว่า แบบโรงเรียน-โรงงาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

นอกเหนือจากการจัดอาชีวศึกษา และฝึกอาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกลางโดยหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก ดังได้กล่าวแล้ว สถานประกอบการเอกชนหลายแห่ง ยังได้จัดการพัฒนาบุคลากรของตนอีกด้วย เช่น การส่งพนักงานไปฝึกอบรมและสัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ นอกสถานที่ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การฝึกสอนระหว่างทำงาน ซึ่งสถานประกอบการ บางแห่ง ได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมของตนเอง ตลอดจนจัดส่งพนักงานเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมนอกเวลางานในสถาบัน

การศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานระยะยาว ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการ การพัฒนากำลังคนในสถานประกอบการนั้น ๆ อย่างเป็นระบบมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการประสานงานกับภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนระดับกลาง ด้านอาชีวศึกษาเทคนิคศึกษาและการฝึกอาชีพ , 2534:3-4)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือ Dual System หรือระบบโรงเรียน-โรงงาน ซึ่งเริ่มจัดโดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยใช้ความช่วยเหลือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันแต่ในขนาดนั้นยังไม่มีสถานประกอบการเข้าร่วมในโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาดำเนินการทดลองฝึกงานชำนาญงานประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสถานประกอบการ เพื่อทดลองจัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำโครงการนำร่องเปิดหลักสูตรช่างชำนาญการที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี ในสาขาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และได้ดำเนินการรับช่างฝึกหัดรุ่นแรกในปีการศึกษา 2532 (กรมอาชีวศึกษา , 2538 : E-2) นักเรียนที่จบจะได้รับประกาศนียบัตรผู้ชำนาญการ เมื่อการจัดการศึกษาระบบนี้มีความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และมีผู้สนใจมากขึ้น และปีต่อ ๆ มากรมอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายขยายการจัดการศึกษาระบบนี้ไปสู่ประเภทวิชาอื่น ๆ ด้วย จากโครงการนำร่องของทั้งสองหน่วยงาน คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และ วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ ได้ผลดีการร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเป็นไปได้ สถานประกอบการให้ความสนใจมากขึ้น รัฐบาลไทยจึงสนับสนุนให้ขอความช่วยเหลือจาก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการขยายการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพไปทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2537 จึงได้จัดดำเนินการขยายในสถานศึกษาสังกัดกรม อาชีวศึกษาก่อน (สำนักงานพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีแห่งชาติ , 2536 :1 - 3) จากการศึกษาที่ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้ให้การสนับสนุน โครงการความช่วยเหลือระยะที่สองนี้เอง การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีจึงขยายมาสู่ประเภทเกษตรกรรม คหกรรม และอื่น ๆ ปรากฏว่าสถานศึกษาที่เข้าร่วมระยะที่ 2 สามารถเปิดรับนักศึกษาได้บางสาขาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2535 กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อจาก “การจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน” เป็น “การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” เมื่อปี พ.ศ. 2535 (กรมอาชีวศึกษา , 2538:E-2)

2.3.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ

ในปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดอาชีวศึกษา เทคนิคศึกษาและฝึกอาชีพในประเทศไทยหลายแห่งได้ให้ความสนใจศึกษาและนำหลักการ วิธีการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับระบบการศึกษา สภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมของไทย นับวันจะมีจำนวน

อาชีพที่จัดฝึกด้วยระบบนี้และจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ หน่วยงานที่จัดการฝึก ระบบนี้ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำหรับการฝึกอาชีพพระบรมชวาทิศสาขาช่างอุตสาหกรรม ที่จัดอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2527 นั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นกรับฝึกอาชีพในระดับที่เทียบได้กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่อาจจัดอยู่ในการศึกษานอกระบบ ซึ่งไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็ตามแต่สถาบันถือว่าการจัดฝึกอาชีพพระบรมชวาทิศนี้เป็นโครงการของงานวิจัยและ นวัตกรรมทางอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพ เพื่อจะหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากำลังคนทางเทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันในฐานะสถาบันอุดมศึกษา 1 ใน 21 แห่งของรัฐที่มีหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติของสถาบัน คือ ให้ การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์และครุศาสตร์อุตสาหกรรมรวมทั้ง ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ สถาบันยังคงยึดมั่นที่จะดำเนินกิจกรรมการฝึกอาชีพใน ระบบทวิภาคีนี้ต่อไปแต่อาจปรับรูปแบบไปบ้างให้เหมาะสมซึ่งในปัจจุบันได้ปรับไปเป็นการศึกษา และการฝึกในระบบโมดูล โดยแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรช่างฝึกหัดเทคโนโลยี ระดับ 1 (สอบได้ครบ 4 โมดูล) ประกาศนียบัตรช่างฝึกหัดเทคโนโลยีระดับ 2 (สอบได้ครบ 7 โมดูล) และประกาศนียบัตรช่างฝึกหัดเทคโนโลยีระดับ 3 (สอบได้ครบ 10 โมดูล) โดยใช้เวลาในการฝึกทั้ง 3 ระดับ รวม 5 ปี ในระดับ 3 นี้สามารถสอบเทียบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย เทคโนโลยีอุตสาหกรรมของสถาบันได้ การฝึกช่างเทคโนโลยี จะเป็นไปตามลำดับขั้นไม่สามารถ กระโดดข้ามได้ แต่ช่างฝึกหัดอาจหยุดการฝึกได้ภายหลังได้รับประกาศนียบัตรในแต่ละระดับ โดย ไม่จำเป็นต้องเรียนติดต่อกันทั้งหมด เพราะการจัดระบบช่างฝึกหัดนี้เป็น โครงการความร่วมมือ ระหว่างสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมูลนิธิธรมกฏสภาาร่วมกับสถานประกอบการต่าง ๆ นับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการฝึกช่างเทคโนโลยีที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน (ชนะ กสิการ ,2537:9-10)

โดยมีสาขาที่เปิดสอนคือหลักสูตรช่างฝึกหัดสาขาช่างกลโรงงาน ในปี พ.ศ. 2529 ระยะเวลา เรียน 3 ปี ต่อมาในปี 2532 ได้ขยายเป็น 5 สาขาวิชา ได้แก่ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม และโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ช่างเขียนแบบเครื่องกลและช่างเครื่องจักรกล งานไม้ (สำนักงานเลขาธิการ สททช.,2535:2)

2.3.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา

ในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระยะที่ 5 (2525-2529) ประเทศไทยเริ่มขยาย ตัวทางเศรษฐกิจทางด้านอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีการขยายตัวทางสังคม อุตสาหกรรมอย่างก้าวหน้า และในช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 6 (2530-2534) แนวโน้มดังกล่าวได้ เริ่มปรากฏความเป็นจริงมากขึ้นตามลำดับ ปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ใน การส่งเสริมการลงทุน และการขยายตัวทางเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ให้มีคุณภาพทัดเทียมกับต่าง

ประเทศได้นั้นคือ จะต้องมีการพัฒนากำลังพลที่มีคุณภาพทางการอาชีวศึกษาและทักษะวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งกำลังขยายตัวทางด้านการอุตสาหกรรมและบริการ จากผลการผลิตกำลังคนออกสู่ตลาดแรงงานในระบบการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จอาชีวศึกษายังขาดทักษะในการทำงานจริงจึงไม่สามารถทำงานได้ทันที สถานประกอบการต้องการฝึกอบรมก่อนการทำงาน อีกทั้งยังขาดระเบียบวินัยและความอดทนในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

สภาพการผลิตกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ ปรากฏว่าสถานศึกษาขาดครูที่มีประสบการณ์จากการทำงานจริงในตลาดแรงงานเพราะส่วนใหญ่ครูที่บรรจุเข้าทำงาน เพิ่งจบการศึกษาจากสถาบันการศึกษา สถานศึกษาขาดเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย จึงทำให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่สามารถใช้เครื่องจักรของสถานประกอบการได้ อีกทั้งงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อการลงทุนในด้านการจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัยตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่โลกของงานได้พัฒนาและนำมาใช้ในสถานประกอบการทางด้านนักเรียนนักศึกษาปรากฏว่ามีอัตราการลาออกกลางคันค่อนข้างสูง ประมาณ ร้อยละ 10 ต่อปี ปัจจัยสำคัญคือ ขาดทุนทรัพย์ในการเรียนจึงออกจากระบบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยยังมีฝีมือไม่ได้มาตรฐาน ทำให้มีแรงงานช่างฝีมือที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานในตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพผลผลิตของสินค้าประกอบกับการขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการฝึกทักษะให้นักเรียนนักศึกษา เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ เรื่องการฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการจึงมีสถานประกอบการที่เข้าใจและเห็นความสำคัญของการให้นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสฝึกการทำงานจริง ซึ่งมีสถานประกอบการบางส่วนเท่านั้นที่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา

สภาพการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพดังกล่าว รัฐบาลไทยได้พยายามหาแนวทางที่ได้ผลในการแก้ไขสภาพความไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยรับการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือจากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี ได้มีการเริ่มโครงการที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และกรมอาชีวศึกษาจัดทำโครงการนำร่อง เปิดหลักสูตรผู้ชำนาญการที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง ซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ในปี 2532 จากความช่วยเหลือของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ปรากฏว่าโครงการของกรมอาชีวศึกษาได้ผลดี การร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีความเป็นไปได้ สถานประกอบการให้ความสนใจมากขึ้น รัฐบาลไทยจึงขอความช่วยเหลือจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการขยายการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพไปทั่วประเทศ

โดยในปี 2532 นั้น กรมอาชีวศึกษาได้เปิดหลักสูตรช่างชำนาญการสาขาช่างซ่อมบำรุง โรงงานอุตสาหกรรม ระยะเวลาเรียน 3 ปี ต่อมาในปี 2534 ได้ขยายเป็น 6 สาขาวิชา เปิดสอนใน 4 สถานศึกษา และในปี 2535 ได้ขยายการเปิดสอนเป็น 13 สถานศึกษา ใน 17 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง โรงงานอุตสาหกรรม ช่างพิมพ์ ช่างแม่พิมพ์ ช่างทำเครื่องมือตัดและขึ้นรูป ช่างพลาสติก ช่างยนต์ ธุรกิจการโรงแรม ช่างติดตั้งงานไฟฟ้า ช่างซ่อมบำรุงอิเล็กทรอนิกส์ โคนม

ประมงน้ำจืด ไม้ดอกไม้ประดับ การเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง การกักตุน การครัว และช่างเรื่อง เรือนาวาย ในปี 2535 มีจำนวนนักเรียน 649 คน

2.4 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

พ.ศ. 2538

ปัจจุบันแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มากยิ่งขึ้น ทั้งด้านอุตสาหกรรม และการบริการ ทำให้ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานระดับพื้นฐานที่มีทักษะวิชาชีพในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิต แข่งขันกับตลาดต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงและความต้องการดังกล่าว ย่อมมีผลกระทบต่อสภาพของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดอาชีวศึกษาของประเทศ ที่จะต้องมีการพัฒนารูปแบบ และวิธีการให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระได้อย่างแท้จริงการให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการร่วมมือในการฝึกอาชีพ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา ในด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ DVT) ความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ (Cooperative Education and Training) ที่กำหนดให้นักเรียนเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วุฒิบัตรและใบรับรองการผ่านงาน ซึ่งสามารถทำงานในสถานประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.1 โครงสร้างหลักสูตรและประเภทวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน
2. หมวดวิชาชีพ

2.1 วิชาพื้นฐาน

2.2 วิชาชีพเฉพาะ

2.3 วิชาชีพเลือก

2.4 โครงการหรือโครงการวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งผู้จัดทำขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามกำหนดไว้ในโครงสร้างแต่ละประเภทวิชา

ประเภทวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เปิดสอนในประเภทวิชาที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษา พิจารณาเปิดสอนในประเภทวิชาที่มีความพร้อมและตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
3. ประเภทวิชาคหกรรม
4. ประเภทวิชาศิลปกรรม
5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม

เนื่องจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสถานประกอบการ หลักสูตรจึงต้องกำหนดร่วมกันระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 เปิดกว้างให้สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนและฝึกภาคปฏิบัติ ให้แก่นักเรียน ในระบบทวิภาคีได้ตามความต้องการ และความพร้อมของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังนั้นการจัดทำแผนการเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตร ในแต่ละภาคเรียนทั้ง 6 ภาคเรียน สถานศึกษาและสถานประกอบการ จึงสามารถกำหนดจำนวนวันเวลา และคาบเรียนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาในคำอธิบายรายวิชา ให้ครบตามหลักสูตร เช่น จัดให้มีการเรียนวิชาพื้นฐานนอกสถานศึกษา โดยร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน วัด ศูนย์กีฬาในท้องถิ่น เป็นต้น

2.4.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษา

การจัดองค์กรสำหรับการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาถือว่าเป็นการจัดการศึกษาดมระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 เพิ่มเติม พ.ศ. 2537 กำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่จำกัดใดๆทั้งนี้ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

- 1.1 วางแผนสำรวจความต้องการ และพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการ
- 1.2 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 1.3 ประสานงานการฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียนทั้งในสถานศึกษา และในสถานประกอบการ
 - 1.4 ประสานงานกับสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการเรียนการสอน
 - 1.5 จัดปฐมนิเทศนักเรียน
 - 1.6 จัดประชุมผู้ปกครอง
 - 1.7 วางแผนจัดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ
 - 1.8 จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก และอาจารย์นิเทศก์
 - 1.9 ประสานงานจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ
 - 1.10 เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน
2. เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้
 - 2.1 ช่วยติดต่อ ประสานงานกับสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน และของสถานประกอบการ
 - 2.3 ช่วยประสานงาน และดำเนินการจัดปฐมนิเทศนักเรียน จัดประชุมผู้ปกครอง จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศก์ ปฏิบัติและจัดการทำสอบมาตรฐานฝีมือ
 - 2.4 จัดการกำกับดูแลผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กร
 - 2.5 รายงานปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับชั้น
 - 2.6 ปฏิบัติงานตามโครงการ
 - 2.7 ช่วยติดตามการประเมินผลของนักเรียนในสถานประกอบการ
3. อาจารย์ที่ปรึกษา มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้
 - 3.1 ให้คำปรึกษาแนะนำการทำ และตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียน และสัญญาการฝึกอาชีพ
 - 3.2 ปฐมนิเทศนักเรียนในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการ และ สวัสดิการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่นักเรียนจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ
 - 3.3 ให้ความเห็นชอบในการลงทะเบียนรายวิชา การขอเปลี่ยนแปลง และขอลอนรายวิชา
 - 3.4 ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นชอบในการผ่อนชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 จัดทำ เก็บ รวบรวมประวัติ ข้อมูลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือ รับรองต่าง ๆ

3.6 ติดตาม ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับ ให้แก่นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.7 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยแก่นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.8 แนะนำหาทางป้องกัน และติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน

3.9 เสนอความคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาในการลงทะเบียนแต่ละภาคเรียน

3.10 ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองพร้อมทั้งรายงานผลการเรียน และพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ผู้ปกครองทราบ

3.11 ติดตามแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขอผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาก่อนวันสอบปลายภาคเรียน และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

3.12 ให้คำปรึกษา ดักเตือน ดูแล แก้ไขและปรับปรุง ความประพฤติของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.13 ประสานงานกับแผนกวิชาหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.14 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

4. อาจารย์นิเทศก์ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก

4.2 ให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ

4.3 ให้คำปรึกษาในการสอนงาน และการประเมินผลแก่ครูฝึก

4.4 ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในสถานประกอบการ

4.5 ดูแล ติดตามการฝึกอาชีพเป็นไปตามเนื้อหาในรายวิชา

4.6 รายงานผลการนิเทศตามลำดับขั้น

5. พนักงานธุรการ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมาย

การรับนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. คัดเลือกสถานประกอบการ เพื่อเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ร่วมกับสถานประกอบการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน

3. ประสานงานให้กับสถานประกอบการ เพื่อดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

4. ขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้ว เป็นนักเรียนของสถานศึกษา

การจัดแผนการเรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียน ตามความต้องการของสถานประกอบการ

1. งานหลักสูตรและการสอน จัดทำแผนการเรียนในสถานศึกษา
2. ครูฝึกในสถานประกอบการ ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์แต่ละสาขาวิชา รวมทั้งงานหลักสูตรและการสอนจัดทำแผนการเรียน และขอคำอธิบายรายวิชาที่จะฝึกในสถานประกอบการ
3. งานหลักสูตรและการสอน จะต้องควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอน ให้จำนวนหน่วยกิตรับถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตร

การสอนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน วิชาเลือกเสรี สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน ตลอดหลักสูตร
2. สถานประกอบการสอนวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพเลือก กิจกรรมและ โครงการ หรือ โครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3 - 4 วัน ตลอดหลักสูตร
3. รายวิชาใด หากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ตามหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ

1. คณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาประกอบด้วยผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศก์ และบุคลากรของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารจัดการการเรียนการสอน ทั้งในสถานประกอบการ และสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. คณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการ และเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ และกรรมการ สอบมาตรฐานฝีมือ เฉพาะสาขาไม่น้อยกว่า สาขาละ 3 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดตามและการประเมินผล

1. จัดอาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
2. ประสานงานและให้ความรู้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรายวิชา ที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการแก่ครูฝึก
3. ติดตามผลการเรียนทุกภาคเรียน
4. ประสานงานเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล
5. ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
6. ต้องผ่านการประเมินผลการเรียนจบหลักสูตร การสอบมาตรฐานฝีมือ
7. ส่งแบบสำรวจข้อมูลไปยังผู้สำเร็จการศึกษา
8. ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานประกอบการ

2.4.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนและมีความพร้อมดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นผู้ประกอบกิจการที่ดำเนินการฝึกอาชีพได้
2. มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาที่พินั้น
3. สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแล การฝึกและการสอนอาชีพให้แก่นักเรียนได้
4. สามารถจัดสิ่งแวดลอมให้อื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้
5. สามารถจัดการฝึกอาชีพ ได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือจนจบหลักสูตร ปวช.
6. สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสถานศึกษาได้
7. สามารถจัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกได้
8. อยู่ในทำเลที่สามารถติดต่อได้สะดวก

วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

1. เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

3. เพื่อเตรียมบุคลากรไว้ทดแทนการขาดแคลนในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในห้องเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูฝึกอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานภาพ

- 1.1 เป็นวิศวกร ช่างเทคนิค หรือช่างชำนาญงานในสถานประกอบการ
- 1.2 มีความรู้ ความสามารถ ในสาขาวิชาที่รับนักเรียนเข้าฝึก
- 1.3 มีบุคลิกภาพ และเจตคติที่ดีต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
- 1.4 สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้ เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับสถานศึกษาได้

2. ตำแหน่งขององค์กร

สถานประกอบการจะจัดให้มีบุคลากร ที่ทำหน้าที่ดำเนินการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียน

ดังนี้คือ

- 2.1 ผู้ควบคุมการฝึก หมายความว่า ผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพ ของนักเรียนในสถานประกอบการ
 - 2.2 ครูฝึก หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่สอน ฝึกอบรมในสถานประกอบการ
- ### การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. จำนวนนักเรียนที่จะรับ

- 1.1 สำรวจความต้องการ การรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพจากหน่วยต่าง ๆ ภายในสถานประกอบการ
- 1.2 พิจารณาความพร้อมของครูฝึก ที่จะดูแลการฝึกให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- 1.3 แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการ ไปยังสถานศึกษา

2. คุณสมบัติที่ต้องการ

- 2.1 ผู้สมัครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์
- 2.2 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
- 2.2 มีความตั้งใจในการที่จะเรียนและฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาที่สถานประกอบการมีความพร้อม
- 2.3 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และตามที่สถานประกอบการต้องการ

3. วิธีการคัดเลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ไม่ใช่

ประสานงานกับสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกและสัมภาษณ์ นักเรียนที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการสัญญาการฝึกอาชีพ

1. สถานประกอบการ ต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองและสถานศึกษารับทราบสัญญา สัญญาการฝึกอาชีพ อย่างน้อยควรประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- 1.1 ระยะเวลาการฝึก
 - 1.2 ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ
 - 1.3 เวลาฝึก เวลาพัก และวันหยุดของนักเรียน
 - 1.4 เบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้ารับการฝึกอาชีพ
 - 1.5 สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน
 - 1.6 หลักเกณฑ์การลา
 - 1.7 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ
 - 1.8 หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย อันเกิดจากการฝึกอาชีพ
 - 1.9 หลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานและค่าจ้าง เมื่อสำเร็จการศึกษา
 - 1.10 รายการอื่น ๆ ตามที่สถานประกอบการ และนักเรียนกำหนดร่วมกัน
2. ระเบียบการฝึกอาชีพ สถานประกอบการต้องกำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียน

การจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1. เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์

สถานประกอบการควรสนับสนุน และจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการฝึกให้แก่นักเรียนตามสมควร

2. การวางแผนการฝึก

สถานประกอบการและสถานศึกษา ต้องร่วมมือกันวางแผน การฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร

3. สมุดรายงานการฝึก

ครูฝึกมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้นักเรียนบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ พร้อมทั้งตรวจการบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานในการฝึกและนำไปประกอบการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งครั้งหลักสูตร (Interim) และสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ

1. สถานประกอบการต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการฝึกกับสถานศึกษา
2. ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือแก่สถานประกอบการอื่น ในการรับนักเรียนเข้าฝึกหัวข้อเรื่องที่สถานประกอบการอื่นไม่พร้อม

3. เปิดโอกาสให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก และนักเรียนของสถานประกอบการอื่น เข้าไปศึกษาดูงานการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

4. สถานประกอบการอาจจะแลกเปลี่ยนให้ความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้แก่สถานประกอบการอื่น ๆ ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อฝึกอาชีพ นักเรียนให้ครบถ้วนตามหลักสูตร และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

การร่วมมือกับบุคลากรของสถานศึกษา

1. ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการในฐานะอาจารย์พิเศษ ให้ความช่วยเหลือ จัดผู้ชำนาญการพิเศษในสาขาวิชาชีพเฉพาะ มาให้ความรู้แก่ครูอาจารย์และนักเรียนของสถานศึกษา ตามที่สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์

2. อาจารย์ในฐานะผู้ฝึก หรือครูฝึก สถานศึกษาจัดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ในสาขาวิชาที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทำหน้าที่เป็นครูตามที่สถานประกอบการขอความ อนุเคราะห์

3. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก

การเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนเป็นพนักงานของสถานประกอบการ

หากสถานประกอบการมีความประสงค์จะรับนักเรียนเข้าทำงาน ในสถานประกอบการ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว สถานประกอบการจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบ ล่วงหน้าก่อนสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า 30 วัน

2.4.4 การประเมินผลการสอบและประกาศนียบัตร

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียน

กฎเกณฑ์ และระเบียบการประเมินผลการเรียน ในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่ สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดการสอบ มาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วม ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำ หน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบ ในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินผลครั้งหลักสูตร (Interim) ไป และประเมินผล การค้า ล้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7 มีการนำไปใช้

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim)

หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียน หรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือ โครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3. การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

ดี	หมายถึง	ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินสูงกว่าร้อยละ 70
ผ่าน	หมายถึง	ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินร้อยละ 50 - 70
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

การสอบ

1. สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียน ในรายวิชาที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการดังนี้

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์

ตามบันทึก จากสมุดรายงาน ของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้

2.2.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน และการ

สัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือ

การทำโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

2.3 อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3 :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำเร็จการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่ปรากฏ และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
4. ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

2.4.5 หน้าที่ของสถานประกอบการในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานศึกษาต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ติดต่อกับสถานประกอบการเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานประกอบการที่ประสงค์จะรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แจ้งความจำนงและความร่วมมือไปยังสถานศึกษา
3. สถานศึกษาต้องวิเคราะห์การประกอบกิจการความพร้อมของสถานประกอบการและความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึก
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันทำความเข้าใจในหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 5.1 กำหนดสาขาวิชาชีพ ที่จะฝึกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 5.2 กำหนดเป้าหมาย จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สถานศึกษาต้องการในแต่ละปี.
 - 5.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 5.4 จัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538
 - 5.5 จัดทำแผนการฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตาม โครงสร้างหลักสูตร
 - 5.6 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการเรียน
 - 5.7 นิเทศการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติและติดตามผล
 - 5.8 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล
 - 5.9 สถานศึกษาและสถานประกอบการ ทำการทดสอบมาตรฐานฝีมือของนักเรียน
 - 5.10 สถานประกอบการออกใบรับรอง การผ่านงานให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
 - 5.11 สถานศึกษามอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขการรับประกันใดๆทั้งสิ้น

2.5 หน้าที่ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากความร่วมมือจากสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการที่ร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียน (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 23) สถานประกอบการจึงจำเป็นต้องให้จะต้องให้การฝึกทักษะและการปฏิบัติงานจริงแก่ผู้เรียน ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะให้บริการดูแลผู้ประสงค์ตามที่กรมอาชีวศึกษาตั้งไว้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะความร่วมมือจากสถานประกอบการ ดังนั้น หน้าที่ของสถานประกอบการที่ร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ตามคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประกอบด้วย คือ

2.5.1 ด้านการเตรียมการ

กรมอาชีวศึกษา (2541 : 23 – 25) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานประกอบการ ควรดำเนินการในด้านการเตรียมการไว้ดังนี้

1. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ ประสานงานกับสถานศึกษา และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียน
2. จัดให้มีครูฝึกทำหน้าที่สอนอาชีพ และอบรมให้แก่ นักเรียน
3. ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษา ในการอาชีพและดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียนนักศึกษา ตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร
5. เวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของผู้รับการฝึก สถานประกอบการจะให้การฝึกแก่นักเรียน - นักศึกษา ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวันอย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ
6. เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ สถานประกอบการควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้แก่ นักเรียนเป็นรายเดือนหรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ
7. สวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ และสวัสดิภาพให้แก่ นักเรียน ตลอดจนข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการ ดังต่อไปนี้

- 7.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน
- 7.2 ค่าเช่าที่พัก หรือจัดที่พักอาศัย
- 7.3 ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน
- 7.4 ค่าประกันสุขภาพ

7.5 ประกันอุบัติเหตุ / ประกันชีวิต

8. หลักเกณฑ์การลา ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

9. เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียน

10. การรับเข้าทำงาน และค่าจ้างเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ และสำเร็จการศึกษาแล้ว สถานประกอบการ จะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ให้นักเรียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่จะได้รับไว้ด้วย

11. เพื่อทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

12. เพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง

13. เพื่อจัดทำแผนการเรียน และหลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลการเรียน

14. เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตร

15. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการ ทราบถึงการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับสถานศึกษา

จิต เอียดสังข์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาหารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า ก่อนการส่งนักเรียนนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ สถานศึกษาเตรียมความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญจำเป็น เป็นต้นว่า การให้คำแนะนำนักศึกษา การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง การทำความเข้าใจกับครู – อาจารย์ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ และสภาพแวดล้อมของสถานประกอบการให้นักศึกษาทราบ

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านการวางแผนและเตรียมการ แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลางและมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือนักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาน้อย ด้านการประเมินผลการฝึกงาน แหล่งวิทยาการในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติมากไม่มีปัญหาและมีความพอใจมาก สถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ในภาพรวมมีความคิดเห็น

สอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และปวส. ทุกสาขาในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติในระดับมาก มีปัญหาน้อยและมีความพอใจมาก

ปวีณ์ ดาบเพชร (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการวางแผน ต้องการพัฒนาในด้านการวางแผน การกำหนดยุทธศาสตร์ในการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้านการประเมินผล ต้องการให้สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันตรวจสอบกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติ

วรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวางแผนและการเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผล พบว่า สถานประกอบการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อการวางแผนและเตรียมการในระดับมาก คือมีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ และมีส่วนร่วมประชุมปรึกษาหารือ เพื่อวางแผนการรับนักศึกษาในการดำเนินการของสถานประกอบการได้ผลในการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ สถานประกอบการได้ประโยชน์จากการฝึกอาชีพของนักศึกษา ระบบทวิภาคี และการประเมินผลมีเกณฑ์การประเมินในระดับมาก นักศึกษาสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีการพัฒนาทักษะ ฝีมือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานเองได้

เพียงใจ คันธารัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินการกับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานครและวิทยาลัยเทคนิคมินบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ด้านสถานประกอบการ บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องสถานประกอบการควรจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียน ตามอัตราส่วนที่สถานประกอบการได้ตกลงไว้ โดยไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานขั้นต่ำ เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมมาก

ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประเภทช่างไฟฟ้า และประเภทช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มที่ 2 ประเภทช่างกลโรงงาน ประเภทช่างพิมพ์และประเภทช่างยนต์ และกลุ่มที่ 3 ประเภทช่างก่อสร้างที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 166) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใน

วิทยาลัยเทคนิค นักเรียนมีความเห็นด้วยกับการจัดการสอนด้านอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลการสอน และด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ณรงค์ ไทยทอง (2541 : 92) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา ด้านการวางแผน พบว่า ระดับปฏิบัติการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง แต่การจัดทำแผนการเรียนร่วมกับสถานประกอบการอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

2.5.2 ด้านการรับนักเรียน

กรมอาชีวศึกษา (2541 : 23 – 25) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานประกอบการ ควรดำเนินการในด้านการรับนักเรียนไว้ดังนี้

1. แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ
2. ประกาศรับสมัครนักเรียน
3. คัดเลือกและประกาศผล
4. ทำสัญญาการฝึกอาชีพ เพื่อนักเรียนของสถานประกอบการอย่างสมบูรณ์
5. ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว ไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา
6. จัดปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

2.5.3 ด้านการฝึกอาชีพ

กรมอาชีวศึกษา (2541 : 23 – 25) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานประกอบการ ควรดำเนินการในด้านการฝึกอาชีพไว้ดังนี้

1. จัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ
2. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ที่มีความรู้ความสามารถ
3. จัดทำแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา
4. จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำร่วมกันกับสถานศึกษา
5. จัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึก
6. ดูแลให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ และ

ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

7. กำหนดระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน
8. วัดผลและประเมินผลการฝึกอาชีพ ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการ และสถานศึกษากำหนดร่วมกัน
9. หากสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ให้สถานประกอบการจัดการ

สอนเพิ่มเติมได้ตามจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนชื่อการค้าของหน่วยงานราชการหรือเอกชน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต หากฝ่าฝืนอาจต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย

10. ต้องออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษา

พลายงาม ดวงสว่าง (2536 : 137) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน โรงงานของวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ การพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาช่างฝึกหัด โดยยึดหลักการการบริหารอาชีวศึกษาและหลักการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคีหรือระบบคู่แนวทางการพัฒนา คือ

1. กระบวนการจัดการศึกษาได้พัฒนาการสอนและการฝึกทักษะพื้นฐานให้กับนักเรียนช่างฝึกหัดเอง เหตุผลที่ต้องดำเนินการ เช่นนั้นเพราะ สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมทั้งเรื่องสถานที่ฝึกอบรมและครูฝึก และความร่วมมือกับระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษามีน้อย เพราะรัฐบาลขาดมาตรการเกี่ยวกับการจัดฝึกอาชีพให้กับเยาวชน

2. การใช้แผนการฝึกและแบบการฝึกพร้อม ทำให้สถานประกอบการได้ทราบระยะเวลาการฝึกอาชีพ ช่วยให้เจ้าของสถานประกอบการ เตรียมแผนรับงานอาชีพจากภายนอกเข้ามาประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง สามารถดำเนินการบริหารงานบุคคลได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

3. ผลการใช้คู่มือครูฝึกและคู่มือนักเรียนช่างฝึกหัดนั้น สถานประกอบการไม่มีครูฝึกโดยตรง จึงต้องพัฒนาช่างชำนาญงานขึ้น เพื่อให้เขาปฏิบัติงานแทนครูฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับคู่มือนักเรียน ช่วยเหลือแนะนำนักเรียนในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับระหว่างอยู่ปฏิบัติงานอาชีพในสถานประกอบการและช่วยเหลือถึงวิธีการใช้เครื่องจักรเครื่องมือ ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยในระหว่างการฝึกงานอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ที่เข้าร่วม โครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปีการศึกษา 2542 จำนวน 95 แห่ง โดยศึกษาจากความคิดเห็น ผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกจำนวน 190 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของสถานประกอบการ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนสถานประกอบการจำแนกตามสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกอาชีพ กลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2538 จนถึง ปีการศึกษา 2542

วิทยาลัย เทคนิค	จำนวนสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกอาชีพ					
	สถานประกอบการ กลุ่มที่ 1			สถานประกอบการ กลุ่มที่ 2		สถาน ประกอบ การ กลุ่มที่ 3
	ช่างยนต์	ช่างกล	ช่างเชื่อม โลหะ	ช่างก่อสร้าง	ช่างเคหะภัณฑ์	ช่างไฟฟ้า
1. ชุมพร	10	-	-	-	-	-
2. ระนอง	4	-	-	-	-	-
3. ภูเก็ต	5	-	-	-	-	-
4. พังงา	2	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วิทยาลัย เทคนิค	จำนวนสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกอาชีพ					
	สถานประกอบการ กลุ่มที่ 1			สถานประกอบการ กลุ่มที่ 2		สถาน ประกอบการ กลุ่มที่ 3
	ช่างยนต์	ช่างกล	ช่างเชื่อม โลหะ	ช่างก่อสร้าง	ช่างเคหะภัณฑ์	ช่างไฟฟ้า
5. ตรัง	8	-	-	-	-	-
6. พัทลุง	9	-	2	1	-	-
7. สุราษฎร์ธานี	7	3	1	-	-	-
8. สตูล	3	-	-	-	-	4
9. หาดใหญ่	4	-	1	1	4	-
10. ปัตตานี	5	-	-	1	-	-
11. นครศรีธรรมราช	5	3	-	1	-	2
12. ยะลา	9	-	-	-	-	-
	71	6	4	4	4	6
รวม		81		8		6

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเพื่อสอบถามการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในภาคใต้ โดยสอบถามจากผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ

3.2.1 สร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 ศึกษาเอกสารและตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี หลักการ หลักสูตรและการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ตามโครงการของกรมอาชีวศึกษา

3.2.1.2 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามตามกรอบคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่กรมอาชีวศึกษา กำหนดหน้าที่ของสถานประกอบการไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ

3.2.1.3 สร้างแบบสอบถาม สำหรับผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการลักษณะแบบ
เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับความคิดเห็นใน
การปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.
2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นแบบ
ประมาณค่า 3 ระดับคือ

1. ระดับการปฏิบัติ มี 3 ระดับ คือ

1.1 ปฏิบัติทุกปี หมายถึง ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการศึกษาระบบ
ทวิภาคี ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 อย่างต่อเนื่อง มีค่าระดับปฏิบัติ
เท่ากับ 2

1.2 ปฏิบัติบางปี หมายถึง ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นบางปีหรือไม่ต่อเนื่อง มีค่าระดับ
ปฏิบัติเท่ากับ 1

1.2 ไม่ได้ปฏิบัติหมายถึงไม่ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีค่าระดับปฏิบัติเท่ากับ 0

2. ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือมี 3 ระดับ คือ

2.1 เห็นด้วย หมายถึง การยอมรับและเห็นว่าควรปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีว
ศึกษาระบบทวิภาคี ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 อย่างครบถ้วน มีค่าระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติ เท่ากับ 2

2.2 ไม่มีความเห็น หมายถึง การไม่ตอบรับและไม่ปฏิเสธในการปฏิบัติตามแนวคู
่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 มีค่า
ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ เท่ากับ 1

2.3 ไม่เห็นด้วย หมายถึง การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการ มีค่าระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติ เท่ากับ 0 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะ
ปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
พ.ศ. 2538

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 แบบสอบถามได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและเมื่อได้รับเครื่องมือที่ผู้ทรง
คุณวุฒิได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยเนื้อหาที่ตรวจสอบครอบคลุมดังนี้
ด้านเนื้อหา (Content) โดยพิจารณาความครอบคลุม และเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของ

แบบสอบถามภาษา (Wording) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and format)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. ดร.รักเกียรติ แก้วจางง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์นเทศอาชีวศึกษาภาคใต้
2. นายเผก สิทธิพันธ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา
3. นาย พิรณห์ ชูแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคตรัง
4. นายประสงค์ อยู่ทอง ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตรัง
5. นางศิริพร วิชัยดิษฐ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีภาคใต้ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคใต้

3.2.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะทั้งด้านประเด็นเนื้อหาและข้อความ ผู้วิจัยได้นำไปได้ปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจึงนำไปทดลองใช้เพื่อพิจารณาความเชื่อมั่น

3.2.2.3 เมื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ในสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 ฉบับ ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อพิจารณาความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามด้วยการอธิบาย สันทนา ชักถามความคิดเห็นต่าง ๆ และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

ในการหาความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของ Cronbach ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9535 และได้ค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9586
 2. ด้านการรับนักเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8938
 3. ด้านการฝึกอาชีพ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9432
- ค่าความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้ เท่ากับ 0.8

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเป็นสงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. บันทึกเสนอขออนุญาตโดยให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถาน

ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิค 12 แห่ง ในภาคใต้ถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ จำนวน 12 แห่ง พร้อมขอความอนุเคราะห์ เป็นศูนย์การส่งและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยได้ติดต่อด้วยตัวเองพร้อมอธิบายคำถามเพิ่ม เพื่อให้การชี้แจงให้กับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกทราบอย่างชัดเจน

3. ในการนำแบบสอบถามแต่ละฉบับไปให้สถานประกอบการนั้น ได้รับความอนุเคราะห์จากหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดเจ้าหน้าที่ ออกส่งแบบสอบถามอธิบายและรับคืนเองทุกฉบับ

4. หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 12 แห่ง ได้รวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย ครบทั้ง 190 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ ครบถ้วนทุกฉบับ โดยใช้เวลาในการดำเนินการ 4 สัปดาห์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ เพื่อหาข้อสรุประดับการปฏิบัติ และความคิดเห็นในการปฏิบัติของสถานประกอบการ ที่ร่วมโครงการอาชีวศึกษา ทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการทางสถิติต่อไปนี้

3.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถาม คือการตอบครบถ้วนทุกข้อโดยได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.2 นำแบบสอบถามมาตรวจและให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

3.4.2.1 ระดับการปฏิบัติ

ปฏิบัติทุกปี.	มีค่าเท่ากับ	2
ปฏิบัติบางปี.	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่ได้ปฏิบัติ	มีค่าเท่ากับ	0

3.4.2.2 ความคิดเห็นในการปฏิบัติ

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2
ไม่มีความเห็น	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	0

3.4.3 แจกแจงความถี่แล้วหาค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของความคิดเห็น

ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายชื่อ จำแนกตามการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

แปลความหมายค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น ดังนี้

3.4.3.1 ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวคู่มือตามความคิดเห็นของสถานประกอบการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.50 - 2.00 หมายความว่า ปฏิบัติทุกปี โดยได้ดำเนินการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 อย่างต่อเนื่อง

- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.50 – 1.49 หมายความว่า ปฏิบัติบางปี โดยได้ดำเนินการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ในบางปี หรือไม่ต่อเนื่อง

- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.00 – 0.49 หมายความว่า ไม่ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538

3.4.3.2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการปฏิบัติตามแนวคู่มือตามความคิดเห็นของ สถานประกอบการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.00 หมายความว่า เห็นด้วยโดยยอมรับและเห็นว่า ควรปฏิบัติตามแนวคู่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 อย่างครบถ้วน

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.49 หมายความว่า ไม่มีความเห็น โดยการไม่ตอบรับ และไม่ปฏิเสธในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 – 0.49 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย โดยการปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหรือเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.4.4 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ พิจารณาความแตกต่างด้วยค่าระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ และค่าระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ

วิเคราะห์จำแนกตามสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ความคิดเห็นของผู้จัดการกับความเห็นของผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก

วิเคราะห์จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ คือ

สถานประกอบการ กลุ่มที่ 1

สถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกอาชีพ

สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน และสาขาวิชาช่างเชื่อม โลหะ

สถานประกอบการ กลุ่มที่ 2

สถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกอาชีพ

สาขาวิชาช่างก่อสร้าง และสาขาวิชาช่าง

เคหะภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และสาขาวิชาช่างเชื่อม โลหะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานประกอบการ กลุ่มที่ 3

สถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกออาชีพ

สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

ประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์ค่าสถิติ ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูป SPSS/PC + for Windows

version 7.5

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามแนวคู่มือ และความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและการบรรยาย โดยแยกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการและผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 จำนวนและร้อยละผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกจำแนก ตามเพศ ตามตารางที่ 4.1
- 1.2 จำนวนและร้อยละผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามกลุ่มอายุ ตามตารางที่ 4.2
- 1.3 จำนวนและร้อยละผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกจำแนกตามระยะเวลาในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ตามตารางที่ 4.3
- 1.4 จำนวนและร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามจำนวนบุคลากรในสถานประกอบการ ตามตารางที่ 4.4
- 1.5 จำนวนร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามลักษณะการประกอบกิจการ ตามตารางที่ 4.5
- 1.6 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามนักเรียนฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.6
- 1.7 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงาน ตามตารางที่ 4.7
- 1.8 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนที่จะรับนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงานหลังจบหลักสูตร จำแนกตามจำนวนที่จะรับได้ ตามตารางที่ 4.8
- 1.9 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ตามตารางที่ 4.9
- 1.10 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามที่จะรับนักเรียนฝึกอาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ตามตารางที่ 4.10

เอกสารที่แนบมาทั้งหมดนี้ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้วิจัย และอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือ การจัด
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา

- 2.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ โดยภาพรวมตาม ตารางที่ 4.11
- 2.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการตามตารางที่ 4.12
- 2.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียนตามตารางที่ 4.13
- 2.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็น
ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการด้านการจัดฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.14

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่าง
ความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

- 3.1 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติตามแนวคู่มือระหว่างความคิดเห็น
ของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือ ครูฝึกโดยภาพรวมตามตาราง ที่ 4.15
- 3.2 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการ
และความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือ ครูฝึก ด้านการเตรียมการตามตารางที่ 4.16
- 3.3 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการ
และความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการรับนักเรียนตามตาราง ที่ 4.17
- 3.4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการ
และความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.18

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตาม
กลุ่มสถานประกอบการ

- 4.1 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตาม
กลุ่มสถาน ประกอบโดยภาพรวม ตามตารางที่ 4.19
- 4.2 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนก
ตามกลุ่มสถานประกอบการด้านการเตรียมการ ตามตารางที่ 4.20
- 4.3 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตาม
กลุ่มสถานประกอบการด้านการรับนักเรียน ตามตารางที่ 4.21
- 4.4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตาม
กลุ่มสถานประกอบการด้านการจัดฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.22

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นตามแนวคู่มือในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

5.1 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือจำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก โดยภาพรวม ตามตารางที่ 4.23

5.2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือจำแนกระหว่างความคิดเห็นของ ผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการเตรียมการ ตามตารางที่ 4.24

5.3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือจำแนกระหว่างความคิดเห็นของ ผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการรับนักเรียน ตามตารางที่ 4.25

5.4 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือจำแนกระหว่างความคิดเห็นของ ผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.26

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

6.1 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ โดยภาพรวม ตามตารางที่ 4.27

6.2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ ตามตารางที่ 4.28

6.3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน ตามตารางที่ 4.29

6.4 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ตามตารางที่ 4.30

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์ผลข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิบัติและความคิดเห็นในการปฏิบัติดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น
1.50-2.00	ปฏิบัติบางปี	เห็นด้วย
0.50-1.49	ปฏิบัติบางปี	ไม่มีความเห็น
0.00-0.49	ไม่ได้ปฏิบัติ	ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

การวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น ผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนของสถานประกอบการ แห่งละ 2 คน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามเพศ

ตำแหน่ง	เพศ				รวมทั้งหมด	
	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ผู้จัดการ	87	91.58	8	8.42	95	50.00
ผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก	92	69.84	3	3.16	95	50.00
รวม	179	94.21	11	5.79	190	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 94.20 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 5.80

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
21 – 30 ปี	73	38.40
31 – 40 ปี	98	51.60
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	19	10.00
รวม	190	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ส่วนใหญ่อายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 51.60 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 21 - 30 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปร้อยละ 38.40 และ 10.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามระยะเวลา

การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1 - 4 ปี.	60	31.60
มากกว่า 4 ปีขึ้นไป	130	68.40
รวม	190	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่าผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกส่วนใหญ่ร้อยละ 68.40 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 4 ปีขึ้นไป และร้อยละ 31.60 มีประสบการณ์ระหว่าง 1 - 4 ปี

1.2 ข้อมูลของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนบุคลากรในสถานประกอบการ

จำนวนบุคลากรในสถานประกอบการ	จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 คน	56	29.47
5 - 20 คน	80	42.10
20 คนขึ้นไป	54	28.43
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่าสถานประกอบการร้อยละ 42.10 มีจำนวนบุคลากร 5 - 20 คน รองลงมาร้อยละ 29.47 มีจำนวนน้อยกว่า 5 คน และร้อยละ 28.43 มีจำนวนบุคลากร 20 คนขึ้นไป

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามลักษณะการประกอบกิจการ

สถานภาพการปฏิบัติหน้าที่	จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก	ร้อยละ
ตัวแทนจำหน่ายและติดตั้ง	74	38.94
ซ่อมบำรุง	94	49.47
อื่น ๆ	22	11.59
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 49.47 เป็นประเภทซ่อมบำรุง รองลงมาร้อยละ 38.94 เป็นตัวแทนจำหน่ายและติดตั้ง และร้อยละ 11.59 เป็นกิจการหลาย ๆ อย่าง ได้แก่ ร้านบริการทั่วไป, ร้านขายอะไหล่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนนักเรียนฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

กลุ่มสถานประกอบการ	สาขาวิชา	N = 190							
		จำนวนนักเรียนฝึกอาชีพ						รวม	
		น้อยกว่า 5 คน		5 - 20 คน		มากกว่า 20 คน			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ช่างยนต์	34	23.94	58	40.84	50	35.22	142	74.73
	ช่างกล	8	66.67	2	16.67	2	16.66	12	6.32
	ช่างเชื่อมโลหะ	2	25.00	4	50.00	2	25.00	8	4.21
	รวม	44	31.57	64	40.84	54	35.22	162	74.73
2	ช่างก่อสร้าง	2	25.00	6	75.00	-	-	8	4.21
	ช่างเคหะภัณฑ์	4	50.00	4	50.00	-	-	8	4.21
3	ช่างไฟฟ้ากำลัง	10	83.33	2	16.67	-	-	12	6.32
รวม		60	31.57	76	40	54	28.43	190	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.73 รัับนักเรียนฝึกอาชีพสาขาวิชาช่างยนต์ และสามารถรัับนักเรียนฝึกอาชีพได้ 5 – 20 คน ร้อยละ 40.84 และรัับได้มากกว่า 20 คน ร้อยละ 35.22 สำหรับสาขาวิชาอื่นๆ มีสถานประกอบการจำนวนน้อย ที่รัับนักเรียนฝึกอาชีพ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกจำแนกตามจำนวนนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงาน

การรัับนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงาน	N = 190	
	จำนวน	ร้อยละ
รัับเข้าทำงาน	68	35.79
ไม่รัับเข้าทำงาน	122	64.21
รวม	190	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สถานประกอบการร้อยละ 64.21 ไม่ได้รัับนักเรียนฝึกอาชีพเข้า

ทำงานหลังจบหลักสูตรและมีการรัับนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงานร้อยละ 35.79

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกจำแนกตามจำนวนที่รับนักเรียนฝึกอาชีพเข้าทำงาน หลังจบหลักสูตร

จำนวนที่รับได้	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 คน	43	63.24
3 - 4 คน	25	36.76
รวม	68	100

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการ ส่วนใหญ่รับนักเรียนฝึกอาชีพ จำนวน 1-2 คน ร้อยละ 63.24 ส่วนสถานประกอบการที่มีการรับนักเรียน 3-4 คน เป็นร้อยละ 36.76

ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพได้ ในปีการศึกษา 2543

การรับนักเรียนฝึกอาชีพ ปีการศึกษา 2543	N = 190	
	จำนวน	ร้อยละ
รับเข้าฝึกงาน	144	75.79
ไม่รับเข้าฝึกงาน	46	24.21
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ร้อยละ 75.79 และไม่รับเข้าฝึกงาน ร้อยละ 24.21

ตารางที่ 4.10 จำนวนผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำแนกตามจำนวนที่จะรับนักเรียนฝึกอาชีพในปีการศึกษา 2543

ขนาดจำนวนที่รับได้	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 คน	88	61.11
6 - 10 คน	56	38.89
รวม	144	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
จากตาราง 4.10 แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกอาชีพจำนวน 1 - 5 คน ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ร้อยละ 61.11 และสถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกอาชีพจำนวน 6 - 10 คน ร้อยละ 38.89

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัด
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการที่เข้าโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
กรมอาชีวศึกษา

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_1 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_2 หมายถึง ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ โดยภาพรวม

ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	การปฏิบัติ	$N_1 = 190$		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น ในการปฏิบัติ	$N_2 = 190$		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1				μ_2	σ_2	
1	ด้านการจัดฝึก อาชีพ	1.40	0.55	ปฏิบัติ บางปี	1	ด้านการ เตรียมการ	1.88	0.30	เห็นด้วย
2	ด้านการเตรียม การ	1.35	0.55	ปฏิบัติ บางปี	2	ด้านการรับ นักเรียน	1.79	0.28	เห็นด้วย
3	ด้านการรับ นักเรียน	1.25	0.58	ปฏิบัติ บางปี	3	ด้านการจัด ฝึกอาชีพ	1.73	0.29	เห็นด้วย
	รวม	1.35	0.43	ปฏิบัติ บางปี		รวม	1.77	0.25	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ
ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.35$) และเมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติ
ตามแนวคู่มือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงสุด ($\mu_1 = 1.40$) รองลงมาคือ ด้านการ
เตรียมการ ($\mu_1 = 1.35$) และด้านการรับนักเรียน ($\mu_1 = 1.25$) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือนั้น โดยภาพรวม สถานประกอบการมีความ
คิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ($\mu_2 = 1.77$)

เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า สถานประกอบการเห็นด้วยกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือทั้ง
3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ($\mu_2 = 1.88$) ด้านการรับนักเรียน ($\mu_2 = 1.79$) และด้านการจัดการ
ฝึกอาชีพ ($\mu_2 = 1.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N = 190		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. กำหนดเวลาการศึกษาไม่เกิน วันละ 8 ชม.และมีเวลาพัก ผ่อนอย่างน้อย 1 ชม.	1	1.78	0.74	ปฏิบัติ ทุกปี	11	1.86	0.70	เห็นด้วย
2. ประกาศเงื่อนไขสัญญาการฝึก อาชีพในกรณีนักเรียนฝ่าฝืน ระเบียบข้อบังคับของสถาน ประกอบการเป็นลายลักษณ์ อักษร	2	1.77	0.99	ปฏิบัติทุก ปี	9	1.88	0.42	เห็นด้วย
3. ประกาศเกณฑ์การลาของนัก เรียนตามระเบียบข้อบังคับ ของสถานประกอบการ	3	1.76	0.79	ปฏิบัติทุก ปี	3	1.95	0.22	เห็นด้วย
4. ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่ัก เรียนที่เข้ารับฝึกอาชีพ	4	1.67	0.54	ปฏิบัติทุก ปี	2	1.95	0.81	เห็นด้วย
5. จัดห้องเรียนพื้นที่เรียนทฤษฎี ในสถานประกอบการ	5	1.67	0.15	ปฏิบัติทุก ปี	17	1.80	0.11	เห็นด้วย
6. จัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครู ฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วม กับสถานศึกษา	6	1.66	0.79	ปฏิบัติทุก ปี	1	1.96	0.59	เห็นด้วย
7. ศึกษาหลักการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีจากคู่มือการจัด การ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	7	1.65	0.49	ปฏิบัติทุก ปี	19	1.65	0.47	เห็นด้วย
8. จัดทำแผนการเรียนให้กับนัก เรียนที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกับ สถานศึกษา	8	1.64	0.82	ปฏิบัติทุก ปี	15	1.84	0.44	เห็นด้วย
9. จัดทำหลักเกณฑ์การรับนัก เรียนเข้าทำงานในระเบียบ บริษัท	9	1.63	0.87	ปฏิบัติทุก ปี	4	1.84	0.23	เห็นด้วย
10 จัดพื้นที่พักผ่อนอย่าง เหมาะสม	10	1.62	0.00	ปฏิบัติทุก ปี	16	1.81	0.77	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2942-4000

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับความ คิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
11. จัดทำข้อกำหนดและ บทบาทหน้าที่ของผู้ ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก	11	1.58	0.89	ปฏิบัติ ทุกปี	8	1.89	0.34	เห็นด้วย
12. แจกระเบียบข้อปฏิบัติใน การฝึกอาชีพให้กับนัก เรียน	12	1.46	0.94	ปฏิบัติ บางปี	7	1.90	0.63	เห็นด้วย
13. จัดทำตารางการฝึกภาค ปฏิบัติในแต่ละภาคเรียน ตลอดหลักสูตร	13	1.46	0.26	ปฏิบัติ บางปี	5	1.94	0.27	เห็นด้วย
14. จัดทำแผนขั้นตอนการฝึก อาชีพในสถานประกอบ การร่วมกับสถานศึกษา	14	1.45	0.90	ปฏิบัติ บางปี	9	1.90	0.37	เห็นด้วย
15. แจกอัตราเบี่ยงเลียงให้กับ นักเรียนเป็นรายวันหรือ รายเดือนตลอดหลักสูตร การฝึกในสัญญา	15	1.45	0.18	ปฏิบัติ บางปี	14	1.85	0.44	เห็นด้วย
16. วัตถุประสงค์และประเมินผลรวม กับสถานศึกษา	16	1.31	0.92	ปฏิบัติ บางปี	10	1.87	0.38	เห็นด้วย
17. เสนอแนวคิดและวิธีการ ฝึกภาคปฏิบัติให้กับ สถานศึกษา	17	1.30	0.97	ปฏิบัติ บางปี	12	1.86	0.44	เห็นด้วย
18. จัดทำปฏิทินการฝึกและ วันหยุดเป็นลายลักษณ์ อักษร	18	1.25	0.28	ปฏิบัติ บางปี	13	1.85	0.45	เห็นด้วย
19. แจกอัตราเงินเดือนพร้อม สวัสดิการที่จะได้รับเมื่อ สถานประกอบการ	19	1.05	0.18	ปฏิบัติ บางปี	22	1.35	0.71	ไม่มีความ คิดเห็น
20. จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติ ที่เหมาะสมปลอดภัยและ ถูกสุขลักษณะ	20	1.01	0.35	ปฏิบัติ บางปี	21	1.36	0.73	ไม่มีความ คิดเห็น

เอกสารนี้เป็นพิจารณาเข้ารับเข้าทำงานสำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตามการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมายและจะดำเนินการฟ้องดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับความ คิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
21. เตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึก อาชีพตลอดหลักสูตร	21	0.88	0.24	ปฏิบัติ บางปี	18	1.73	0.99	ไม่มีความ คิดเห็น
22. ประกันสุขภาพหรือประกัน ชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก	22	0.81	0.85	ปฏิบัติ บางปี	20	1.49	0.94	ไม่มีความ คิดเห็น
23. จัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับ การฝึก	23	0.75	0.99	ปฏิบัติ บางปี	24	1.24	0.94	ไม่มีความ คิดเห็น
24. จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับ การฝึกตลอดหลักสูตร	24	0.63	0.54	ปฏิบัติ บางปี	25	1.03	0.99	ไม่มีความ คิดเห็น
25. ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วม โครงการ กับสถานศึกษา ให้เจ้าหน้าที่และพนักงาน ทุกคนได้รับทราบ	25	0.51	0.02	ปฏิบัติ บางปี	23	1.27	0.94	ไม่มีความ คิดเห็น
รวม		1.35	0.55	ปฏิบัติ บางปี		1.73	0.29	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ
ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.35$)

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือทุกปี คือ กำหนด
เวลาการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชม. และมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชม. ($\mu_1 = 1.78$) ประกาศเงื่อนไข
สัญญาการฝึกอาชีพในกรณีนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ ของสถานประกอบการเป็นลายลักษณ์
อักษร ($\mu_1 = 1.77$) ประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ
($\mu_1 = 1.76$)

ข้อที่ได้ปฏิบัติบางปี คือ การประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้า
หน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ($\mu_1 = 0.51$) จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร
($\mu_1 = 0.63$) จัดหาที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_1 = 0.75$) ประกันสุขภาพหรือประกัน
ชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_1 = 0.81$) และเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการฝึกอาชีพตลอด
หลักสูตร ($\mu_1 = 0.88$)

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\mu_2 = 1.73$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย คือ จัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา ($\mu_2 = 1.96$) ประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียน ตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ($\mu_2 = 1.95$) จัดตารางฝึกอาชีพในแต่ละคาบตลอดหลักสูตร จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา ($\mu_2 = 1.90$) และแจ้งระเบียบปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน ($\mu_2 = 1.90$)

ส่วนข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นในระดับ ไม่มีความคิดเห็น คือ การจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร ($\mu_2 = 1.03$) จัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_2 = 1.24$) ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ($\mu_2 = 1.27$) แจ้งอัตราเงินเดือนพร้อม สวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสถานประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน ($\mu_2 = 1.35$) จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสมปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ($\mu_2 = 1.36$) และประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_2 = 1.49$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ การปฏิบัติตามแนวคู่มือและระดับ

ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการด้านการรับนักเรียน

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		รับความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. แจ้งจำนวนนักเรียนที่ ต้องการให้สถานศึกษา ทราบ	1	1.62	0.74	ปฏิบัติ ทุกปี	6	1.85	0.71	เห็นด้วย
2. คัดเลือกนักเรียนตาม ความต้องการของ สถานประกอบการเอง	2	1.49	0.16	ปฏิบัติ บางปี	8	1.69	0.58	เห็นด้วย
3. ประกาศรับนักเรียน เพื่อเข้าเรียนในระบบ ทวิภาคีในสถาน ประกอบการ	3	1.23	0.64	ปฏิบัติ บางปี	1	1.96	0.20	เห็นด้วย
4. ทำสัญญาฝึกอาชีพกับ นักเรียนโดยมีผู้ปก ครองเซ็นยินยอม	4	1.20	0.78	ปฏิบัติ บางปี	4	1.88	0.37	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการรับนักเรียน	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		รับความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
5. ส่งนักเรียนที่ทำสัญญา ฝึกอาชีพแล้วขึ้น ทะเบียนเป็นนักเรียนที่ สถานศึกษา	5	1.18	0.14	ปฏิบัติ บางปี	3	1.92	0.92	เห็นด้วย
6. ประมุขให้แก่อุปการ ครองนักเรียนเมื่อเริ่ม เข้าทำงาน	6	1.18	0.22	ปฏิบัติ บางปี	7	1.82	0.72	เห็นด้วย
7. จัดทำสำเนาสัญญาฝึก อาชีพให้แก่นักเรียน หรือผู้รับการฝึกและ สถานศึกษาเก็บไว้เป็น หลักฐาน	7	1.12	0.01	ปฏิบัติ บางปี	2	1.93	0.63	เห็นด้วย
8. เปลี่ยนแปลงสัญญาการ ฝึกอาชีพที่สถานศึกษา กำหนดให้ใหม่	8	0.61	0.82	ปฏิบัติ บางปี	5	1.86	0.43	เห็นด้วย
รวม		1.25	0.55	ปฏิบัติ บางปี		1.88	0.30	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ
ด้านการรับนักเรียนในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.25$)

เมื่อพิจารณารายข้อ แล้วพบว่า มีเพียงข้อเดียวที่สถานประกอบการมีการปฏิบัติในระดับ
ปฏิบัติทุกปี คือ การแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบ ($\mu_1 = 1.62$) ส่วนข้ออื่นนั้น
มีการปฏิบัติในระดับบางปีทุกข้อ

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ โดยภาพรวม ด้านการรับนักเรียน อยู่ในระดับ
เห็นด้วย ($\mu_2 = 1.88$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนว
คู่มือระดับเห็นด้วย คือ ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
($\mu_2 = 1.96$) จัดทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็น
หลักฐาน ($\mu_2 = 1.93$) และส่งนักเรียนที่ทำสัญญาฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถาน
ศึกษา ($\mu_2 = 1.92$)

ส่วนข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ลำดับสุดท้าย คือ
คัดค้านักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง ($\mu_2 = 1.69$)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ การปฏิบัติและระดับความคิดเห็นในการ
ปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการ จัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการจัดฝึกอาชีพ	การปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับความ คิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้ เหมาะสมปลอดภัยและให้ ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	1	1.82	0.74	ปฏิบัติ ทุกปี	4	1.89	0.38	เห็นด้วย
2. ดำเนินการฝึกอาชีพตาม แผนที่จัดร่วมกับสถาน ศึกษาอย่างเคร่งครัด	2	1.79	0.91	ปฏิบัติ ทุกปี	5	1.89	0.38	เห็นด้วย
3. ตรวจสอบสมุดรายงานการ ฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	3	1.75	0.76	ปฏิบัติ ทุกปี	3	1.90	0.33	เห็นด้วย
4. ให้คำแนะนำแก่นักเรียนใน การบันทึกสมุดรายงานการ ฝึกอาชีพ	4	1.74	0.74	ปฏิบัติ ทุกปี	2	1.91	0.33	เห็นด้วย
5. วัตถุประสงค์และประเมินผลการ ฝึกงานตามกำหนดเวลา ร่วมกับสถานศึกษากำหนด	5	1.71	0.61	ปฏิบัติ ทุกปี	6	1.89	0.45	เห็นด้วย
6. อนุญาตให้นักเรียนหยุด ตามระเบียบของสถาน ประกอบการ	6	1.50	0.20	ปฏิบัติ ทุกปี	11	1.74	0.55	เห็นด้วย
7. ดำเนินการฝึกอาชีพครบ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	7	1.50	0.89	ปฏิบัติ ทุกปี	7	1.86	0.41	เห็นด้วย
8. รายงานความคืบหน้าของ การฝึกให้กับผู้ปกครอง ทราบ	8	1.23	0.00	ปฏิบัติ บางปี	9	1.80	0.45	เห็นด้วย
9. ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกิน ชั่วโมงที่กำหนดไว้ใน สัญญา	9	1.15	0.99	ปฏิบัติ บางปี	8	1.83	0.76	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการโรงงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลง เนื้อหา และข้อมูลอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สัญญา

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดการฝึกอาชีพ	การปฏิบัติ				ความคิดเห็นในการปฏิบัติ			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N = 190		ระดับความ คิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
10. รายงานความคืบหน้า ขอการฝึกให้กับสถาน ศึกษาทราบ	10	1.00	0.05	ปฏิบัติ บางปี	12	1.50	0.73	เห็นด้วย
11. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุก เดือนตามที่ระบุใน สัญญาการฝึกอาชีพ	11	0.67	0.00	ปฏิบัติ บางปี	13	1.34	0.71	เห็นด้วย
12. ออกใบรับรองการผ่าน งานให้กับนักศึกษาเมื่อ สิ้นสุดการฝึกหรือ สำเร็จการศึกษา	12	0.60	0.18	ปฏิบัติ บางปี	10	1.76	0.56	เห็นด้วย
13. จัดการเรียนการสอน เสริมในหัวข้อหรือราย วิชาที่สถานศึกษาไม่ สามารถทำการสอนได้	13	0.60	0.21	ปฏิบัติ บางปี	1	1.95	0.29	เห็นด้วย
รวม		1.40	0.58	ปฏิบัติ บางปี		1.79	0.28	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ
ด้านการจัดฝึกอาชีพในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.40$)

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี คือ ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงาน
ให้มีความเหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ($\mu_1 = 1.82$) ดำเนินการฝึกอาชีพตาม
แผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ($\mu_1 = 1.79$) และตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพ
อย่างสม่ำเสมอ ($\mu_1 = 1.75$) และให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกงานอาชีพ
($\mu_1 = 1.74$)

ข้อที่ได้มีการปฏิบัติบางปี คือ จ่ายเบี้ยเลี้ยงการฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญาการฝึก
อาชีพ ($\mu_1 = 0.67$) ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา
($\mu_1 = 0.60$) และจัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการ
สอนได้ ($\mu_1 = 0.60$)

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ
โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\mu_2 = 1.79$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเห็นด้วยในลำดับแรก คือ จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อ หรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ($\mu_2 = 1.95$) ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึก ($\mu_2 = 1.91$) และตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ($\mu_2 = 1.90$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการ และความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

N_1 กลุ่มผู้จัดการในสถานประกอบการ

N_2 กลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการ

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_1 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้จัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_2 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

การปฏิบัติของสถานประกอบการ โดยภาพรวม	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	ผู้จัดการ $N_1 = 95$			ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก $N_2 = 95$		
		μ_1	σ_1	ระดับปฏิบัติ		μ_2	σ_2	ระดับปฏิบัติ
ด้านการเตรียมการ	1	1.35	0.43	ปฏิบัติบางปี	2	1.38	0.64	ปฏิบัติบางปี
ด้านการรับนักเรียน	2	1.31	0.57	ปฏิบัติบางปี	3	1.27	0.53	ปฏิบัติบางปี
ด้านการจัดฝึกอาชีพ	3	1.22	0.40	ปฏิบัติบางปี	1	1.46	0.72	ปฏิบัติบางปี
รวม		1.31	0.38	ปฏิบัติบางปี		1.38	0.49	ปฏิบัติบางปี

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.31, \mu_2 = 1.38$) ไม่ว่าจะมองจากทางต้น อีกทางหนึ่งก็คิดแปลผลเป็น 3 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้จัดการ เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ ตามลำดับ

ส่วน ผู้ควบคุมการฝึก หรือ ครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือด้านการจัดฝึกอาชีพ ด้านการเตรียมการ และด้านการรับนักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการเตรียมการ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ศึกษาหลักการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีจากคู่มือการ จัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	1	1.80	0.92	ปฏิบัติ ทุกปี	3	1.77	0.51	ปฏิบัติ ทุกปี
2. กำหนดเวลาการฝึกไม่ เกินวันละ 8 ชม. และมี เวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชม.	2	1.80	0.49	ปฏิบัติ ทุกปี	15	1.49	0.49	ปฏิบัติ บางปี
3. ประกาศเงื่อนไขสัญญาการ ฝึกอาชีพในกรณีนักเรียนฝ่า ฝืนระเบียบข้อบังคับของ สถานประกอบการเป็นลาย ลักษณ์อักษร	3	1.72	0.05	ปฏิบัติ ทุกปี	2	1.82	0.95	ปฏิบัติ ทุกปี
4. ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่ นักเรียนที่เข้ารับการ ฝึกอาชีพ	4	1.70	0.52	ปฏิบัติ ทุกปี	8	1.63	0.55	ปฏิบัติ ทุกปี
5. ประกาศเกณฑ์การลาของ นักเรียนตามระเบียบข้อ บังคับของสถานประกอบ การ	5	1.70	0.60	ปฏิบัติ ทุกปี	1	1.82	0.92	ปฏิบัติ ทุกปี
6. จัดห้องเรียนพื้นที่เรียน ทฤษฎีในสถานประกอบ	6	1.69	0.27	ปฏิบัติ ทุกปี	7	1.64	0.01	ปฏิบัติ ทุกปี

เอกสารนี้เป็นการเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
7. จัดส่งผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกเข้าร่วมประชุม สัมมนา ร่วมกับสถานศึกษา	7	1.61	0.57	ปฏิบัติ ทุกปี	4	1.70	0.95	ปฏิบัติ ทุกปี
8. จัดทำแผนการเรียนให้กับ นักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพพร้อม กับสถานศึกษา	8	1.61	0.62	ปฏิบัติ ทุกปี	6	1.66	0.97	ปฏิบัติ ทุกปี
9. จัดพื้นที่พักผ่อนอย่าง เหมาะสม	9	1.61	0.99	ปฏิบัติ ทุกปี	9	1.62	0.01	ปฏิบัติ ทุกปี
10. จัดทำหลักเกณฑ์การรับ นักเรียนเข้าทำงานใน ระเบียบบริษัท	10	1.58	0.68	ปฏิบัติ ทุกปี	5	1.68	0.03	ปฏิบัติ ทุกปี
11. จัดทำข้อกำหนดและ บทบาทหน้าที่ของผู้ควบคุม การฝึกหรือครูฝึก	11	1.55	0.68	ปฏิบัติ ทุกปี	11	1.61	0.06	ปฏิบัติ ทุกปี
12. แจกระเบียบข้อปฏิบัติ ในการฝึกอาชีพให้กับ นักเรียน	12	1.40	0.76	ปฏิบัติ บางปี	13	1.53	0.08	ปฏิบัติ ทุกปี
13. จัดทำแผนขั้นตอนการ ฝึกอาชีพในสถาน ประกอบการร่วมกับ สถานศึกษา	13	1.39	0.70	ปฏิบัติ บางปี	14	1.50	0.05	ปฏิบัติ ทุกปี
14. จัดทำตารางการฝึกภาค ปฏิบัติในแต่ละภาคเรียน ตลอดหลักสูตร	14	1.33	0.15	ปฏิบัติ บางปี	12	1.59	0.34	ปฏิบัติ ทุกปี
15. จัดทำปฏิทินการฝึกและ วันหยุดเป็นลายลักษณ์ อักษร	15	1.29	0.39	ปฏิบัติ บางปี	18	1.21	0.16	ปฏิบัติ บางปี
16. วัตถุประสงค์และประเมินผลร่วม	16	1.25	0.74	ปฏิบัติ บางปี	17	1.38	0.06	ปฏิบัติ บางปี

เอกสาร กับสถานศึกษา ที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
17. เสนอแนวคิดและวิธีการฝึกภาค ปฏิบัติให้กับสถานศึกษา	17	1.21	0.80	ปฏิบัติ บางปี	16	1.40	0.12	ปฏิบัติ บางปี
18. แจงอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับ นักเรียนเป็นรายวันหรือราย เดือนตลอดหลักสูตรการฝึก	18	1.15	0.89	ปฏิบัติ บางปี	9	1.62	0.57	ปฏิบัติ ทุกปี
19. จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่ เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุข ลักษณะ	19	0.97	0.21	ปฏิบัติ บางปี	20	1.05	0.48	ปฏิบัติ บางปี
20. แจงอัตราเงินเดือนพร้อม สวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสถาน ประกอบการพิจารณารับเข้า ทำงาน	20	0.94	0.19	ปฏิบัติ บางปี	19	1.16	0.17	ปฏิบัติ บางปี
21. เตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพตลอด หลักสูตร	21	0.91	0.49	ปฏิบัติ บางปี	22	0.85	0.92	ปฏิบัติ บางปี
22. จัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับ การฝึก	22	0.75	0.15	ปฏิบัติ บางปี	23	0.75	0.83	ปฏิบัติ บางปี
23. จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้า รับการฝึกตลอดหลักสูตร	23	0.73	0.87	ปฏิบัติ บางปี	25	0.54	0.14	ปฏิบัติ บางปี
24. ประกันสุขภาพหรือประกัน ชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก	24	0.71	0.82	ปฏิบัติ บางปี	21	0.91	0.86	ปฏิบัติ บางปี
25. ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วม โครงการกับสถานศึกษาให้ เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคน ได้รับทราบ	25	0.46	0.16	ปฏิบัติ บางปี	24	0.56	0.86	ปฏิบัติ บางปี
รวม		1.31	0.43	ปฏิบัติ บางปี		1.38	0.64	ปฏิบัติ บางปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตามสิ่งนี้ให้ฟรีไม่ต้องเสียค่าลิขสิทธิ์ใดๆทั้งนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมทั้งผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.31$, $\mu_2 = 1.38$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วพบว่าผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการ ได้ปฏิบัติทุกปีค่าเฉลี่ยลำดับต้น สอดคล้องกัน คือ ศึกษาหลักการอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีจากคู่มือการจัดอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu_1 = 1.80$, $\mu_2 = 1.77$) ประกาศเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพ ในกรณีนักเรียนฝ่าฝืน ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการเป็นลายลักษณ์อักษร ($\mu_1 = 1.72$, $\mu_2 = 1.82$) และประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ($\mu_1 = 1.70$, $\mu_2 = 1.82$)

ข้อที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติในระดับปฏิบัติบางปีในลำดับท้าย ๆ ที่ค่าเฉลี่ยต่ำสอดคล้องกัน คือ การประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ($\mu_1 = 0.46$, $\mu_2 = 0.56$) และจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร ($\mu_1 = 0.73$, $\mu_2 = 0.54$) และจัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_1 = 0.75$, $\mu_2 = 0.75$)

ข้อที่ ผู้จัดการ เห็นว่าสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติบางปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่า ได้ปฏิบัติทุกปี คือ แจงระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน ($\mu_1 = 1.40$, $\mu_2 = 1.53$) จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพให้สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา ($\mu_1 = 1.39$, $\mu_2 = 1.50$) จัดทำตารางการฝึกอาชีพภาคปฏิบัติในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร ($\mu_1 = 1.33$, $\mu_2 = 1.59$) และ แจงอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับนักเรียนเป็นรายวันหรือรายเดือน ตลอดหลักสูตรการฝึก ($\mu_1 = 1.15$, $\mu_2 = 1.62$)

และข้อที่ผู้จัดการเห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติ ทุกปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าได้ปฏิบัติ บางปี คือ กำหนดเวลาการฝึกไม่เกิน วันละ 8 ชั่วโมงและมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบระดับ การปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกระหว่าง
ความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการรับ
นักเรียน

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้าน การรับนักเรียน	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ประกาศรับนักเรียนเพื่อ เข้าเรียนในระบบทวิภาคี ในสถาน ประกอบการ	1	1.64	0.63	ปฏิบัติ ทุกปี	2	1.60	0.64	ปฏิบัติ ทุกปี
2. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับ นักเรียน โดยมีผู้ปกครอง เซ็นยินยอม	2	1.47	0.80	ปฏิบัติ บางปี	3	1.52	0.77	ปฏิบัติ ทุกปี
3. แจ้งจำนวนนักเรียนที่ ต้องการรับให้สถานศึกษา ทราบ	3	1.41	0.79	ปฏิบัติ บางปี	1	1.61	0.67	ปฏิบัติ ทุกปี
4. คัดเลือกนักเรียนตามความ ต้องการของสถาประกอบการ การเอง	4	1.27	0.16	ปฏิบัติ บางปี	5	1.19	0.17	ปฏิบัติ บางปี
5. จัดทำสำเนาสัญญาฝึก อาชีพให้แก่นักเรียนหรือผู้ รับการฝึกและสถานศึกษา เก็บไว้เป็นหลักฐาน	5	1.21	0.17	ปฏิบัติ บางปี	5	1.19	0.84	ปฏิบัติ บางปี
6. ปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครอง นักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน	6	1.12	0.23	ปฏิบัติ บางปี	4	1.25	0.22	ปฏิบัติ บางปี
7. เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึก อาชีพที่สถานศึกษา กำหนดมาให้ใหม่	7	1.09	0.88	ปฏิบัติ บางปี	7	1.15	0.88	ปฏิบัติ บางปี
8. ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการ ฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียนที่สถานศึกษา	8	.57	0.29	ปฏิบัติ บางปี	8	.65	0.99	ปฏิบัติ บางปี
รวม		1.22	0.57	ปฏิบัติ บางปี		1.27	0.53	ปฏิบัติ บางปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการรับนักเรียน อยู่ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.22$, $\mu_2 = 1.27$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่ ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าสถานประกอบการมีการปฏิบัติทุกปีสอดคล้องกันคือ ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ($\mu_1 = 1.64$, $\mu_2 = 1.60$)

ข้ออื่น ๆ นั้นทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปีสอดคล้องกัน

ข้อที่ ผู้จัดการ เห็นว่า สถานประกอบการ ได้ปฏิบัติบางปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า ได้ปฏิบัติทุกปี คือ แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ($\mu_1 = 1.41$, $\mu_2 = 1.61$) และทำสัญญาการฝึกกับนักเรียนโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม ($\mu_1 = 1.47$, $\mu_2 = 1.52$)

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการจัดการฝึกอาชีพ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. คำเนินการฝึกอาชีพตาม แผนที่จัดร่วมกับสถาน ศึกษาอย่างเคร่งครัด	1	1.80	0.92	ปฏิบัติ ทุกปี	5	1.78	0.91	ปฏิบัติ ทุกปี
2. ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้ เหมาะสมปลอดภัยและ ให้ถูกสุขลักษณะอยู่ เสมอ	2	1.75	0.56	ปฏิบัติ ทุกปี	1	1.89	0.88	ปฏิบัติ ทุกปี
3. ตรวจสอบสมุดรายการ ฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	3	1.69	0.57	ปฏิบัติ ทุกปี	2	1.81	0.93	ปฏิบัติ ทุกปี
4. วัตถุประสงค์และประเมินผล การฝึกงานตามกำหนด เวลาที่ร่วมกับสถาน ศึกษากำหนด	4	1.69	0.62	ปฏิบัติ ทุกปี	6	1.73	0.59	ปฏิบัติ ทุกปี
5. ให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดราย งานการฝึกอาชีพ	5	1.68	0.55	ปฏิบัติ ทุกปี	3	1.80	0.89	ปฏิบัติ ทุกปี

เอกสารนี้ให้คำแนะนำแก่นักเรียนสำหรับการฝึกอาชีพ ไม่ว่ากรณีใดก็ตามที่มีให้คำปรึกษาและต้องแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีปัญหาไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ปฏิบัติ
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
6. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุก เดือนตามที่ระบุใน สัญญาการฝึกอาชีพ	6	1.54	0.33	ปฏิบัติ ทุกปี	8	1.47	0.07	ปฏิบัติ บางปี
7. ดำเนินการฝึกอาชีพครบ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	7	1.42	0.72	ปฏิบัติ บางปี	7	1.58	0.03	ปฏิบัติ ทุกปี
8. รายงานความคืบหน้า ของการฝึกให้กับผู้ ปกครองทราบ	8	1.14	0.85	ปฏิบัติ บางปี	9	1.33	0.13	ปฏิบัติ บางปี
9. ควบคุมเวลาการฝึก ไม่เกินชั่วโมงตามที่ กำหนดไว้ในสัญญา	9	1.07	0.79	ปฏิบัติ บางปี	10	1.23	0.15	ปฏิบัติ บางปี
10. รายงานความคืบหน้า ของการฝึกให้กับสถาน ศึกษาทราบ	10	0.87	0.87	ปฏิบัติ บางปี	11	1.13	0.20	ปฏิบัติ บางปี
11. จัดการเรียนการสอน เสริมในหัวข้อหรือราย วิชาที่สถานศึกษาไม่ สามารถทำการสอนได้	11	0.60	0.21	ปฏิบัติ บางปี	3	1.80	0.50	ปฏิบัติ ทุกปี
12. นักเรียนได้มีวันหยุด ตามระเบียบของสถาน ประกอบการ	12	0.60	0.76	ปฏิบัติ บางปี	12	0.75	0.19	ปฏิบัติ บางปี
13. ออกใบรับรองการผ่าน งาน ให้กับนักเรียน เมื่อ สิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จ การศึกษา	13	0.52	0.17	ปฏิบัติ บางปี	13	0.98	0.20	ปฏิบัติ บางปี
รวม		1.35	0.40	ปฏิบัติ บางปี		1.46	0.72	ปฏิบัติ บางปี

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมทั้ง ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือและมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.35$, $\mu_2 = 1.46$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปีคือ ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ($\mu_1 = 1.75$, $\mu_2 = 1.89$) ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ($\mu_1 = 1.80$, $\mu_2 = 1.78$) ตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ($\mu_1 = 1.69$, $\mu_2 = 1.81$) วัตถุประสงค์และประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลาที่ร่วมกับสถานศึกษากำหนด ($\mu_1 = 1.69$, $\mu_2 = 1.73$) และให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ ($\mu_1 = 1.68$, $\mu_2 = 1.80$)

ส่วนข้อที่ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติ บางปีมีค่าเฉลี่ยลำดับท้ายคือ การออกใบรับรองการฝึกงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา ($\mu_1 = 0.52$, $\mu_2 = 0.98$) นักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ ($\mu_1 = 0.60$, $\mu_2 = 1.13$) และรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ ($\mu_1 = 0.87$, $\mu_2 = 1.13$)

ข้อที่ผู้จัดการ เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าได้ปฏิบัติบางปี คือ การจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ ($\mu_1 = 1.54$, $\mu_2 = 1.47$)

ข้อที่ผู้จัดการ เห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าได้ปฏิบัติทุกปี คือ การดำเนินการฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรกำหนดไว้ ($\mu_1 = 1.54$, $\mu_2 = 1.58$) และจัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามเนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตาม

กลุ่มสถานประกอบการ

N1 กลุ่มผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยสาขาวิชาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ

N2 กลุ่มผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ช่างเคหะภัณฑ์

N3 กลุ่มผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามเนวคู่มือของสถานประกอบการ กลุ่มที่ 1

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามเนวคู่มือของสถานประกอบการ กลุ่มที่ 2

μ_3 หมายถึง ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามเนวคู่มือของสถานประกอบการ กลุ่มที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานำเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น กรุณาห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบกรณ กลุ่มที่ 1

σ_2 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติตามเนวคู่มือของสถานประกอบการ กลุ่มที่ 2

๐3 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถาน
ประกอบการ กลุ่มที่ 3

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่ม
สถานประกอบการ

การปฏิบัติของ สถานประกอบการ โดยภาพรวม	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N2 = 16				กลุ่มที่ 3 N3 = 12			
	ลำดับ ที่ ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
1. ด้านการจัด การฝึกอาชีพ	1	1.44	0.65	ปฏิบัติ บางปี	2	1.24	0.53	บางปี	3	1.32	0.11	บางปี
2. ด้านการ เตรียมการ	2	1.42	0.59	ปฏิบัติ บางปี	1	1.27	0.41	บางปี	1	1.36	0.32	บางปี
3. ด้านการรับ นักเรียน	3	1.25	0.60	ปฏิบัติ บางปี	3	1.22	0.53	บางปี	2	1.35	0.31	บางปี
รวม		1.40	0.47	บางปี		1.25	0.45	บางปี		1.48	0.22	บางปี

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับ ปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.40$, $\mu_2 = 1.25$, $\mu_3 = 1.48$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสถานประกอบการแล้ว พบว่า กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ด้านการเตรียมการ และด้านการรับนักเรียน ตามลำดับ กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ และด้านการรับนักเรียน ตามลำดับ และกลุ่มสถานประกอบการที่ 3 ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่ม
สถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ

ข้อกำหนดตาม แนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีด้านการ เตรียมการ	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N2 = 16				กลุ่มที่ 3 N3 = 12			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
1. ศึกษาหลักการ อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี จากคู่มือการจัด การอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	3	1.79	0.64	ทุกปี	13	1.44	0.13	ทุกปี	13	1.43	0.85	บางปี
2. จัดส่งผู้ควบคุม การฝึกหรือครู ฝึกเข้าร่วม ประชุมสัมมนา ร่วมกับสถาน ศึกษา	9	1.70	0.85	ทุกปี	7	1.78	0.67	บางปี	12	1.43	0.51	บางปี
3. จัดทำข้อ กำหนดและ บทบาทหน้าที่ ของผู้ควบคุม การฝึกหรือครู ฝึก	12	1.50	0.98	ทุกปี	10	1.44	0.73	บางปี	10	1.71	0.73	ทุกปี
4. จัดทำแผนการ เรียนให้กับนัก เรียนที่เข้าฝึก อาชีพร่วมกับ สถานศึกษา	10	1.65	0.89	ทุกปี	3	1.78	0.44	ทุกปี	5	1.86	0.36	ทุกปี
5. วัตถุประสงค์และ ประเมินผลร่วม กับสถานศึกษา	18	1.33	0.99	บางปี	8	1.67	0.71	ทุกปี	16	1.29	0.91	บางปี
6. จัดทำแผนชั้น ตอนการฝึก อาชีพในสถาน ประกอบการ ร่วมกับสถาน ศึกษา	11	1.60	0.89	ทุกปี	9	1.56	0.53	ทุกปี	19	0.86	0.66	บางปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ข้อกำหนดตาม แนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีด้านการ เตรียมการ	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N2 = 16				กลุ่มที่ 3 N3 = 12			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
7. เสนอแนวคิด และวิธีการฝึก ภาคปฏิบัติให้ กับสถานศึกษา	17	1.34	0.04	บางปี	1	2.00*	-	ทุกปี	15	1.36	0.75	บางปี
8. แจกระเบียบข้อ ปฏิบัติในการ ฝึกอาชีพให้กับ นักศึกษา	10	1.34	0.03	บางปี	2	1.89	0.33	ทุกปี	1	2.00*	-	ทุกปี
9. ประกาศเกณฑ์ การลาของ นักเรียนตาม ระเบียบข้อบังคับ ของสถาน ประกอบการ	7	1.74	0.88	ทุกปี	10	1.44	0.88	บางปี	1	2.00*	-	บางปี
10. ประกาศเงื่อนไข สัญญาการฝึก อาชีพในกรณี นักเรียนฝ่าฝืน ระเบียบข้อ บังคับของสถาน ประกอบการ เป็นลายลักษณ์ อักษร	4	1.77	0.12	ทุกปี	19	0.78	0.83	บางปี	1	2.00*	-	ทุกปี
11. จัดทำตารางการ ฝึกภาคปฏิบัติใน แต่ละภาคเรียน ตลอดหลักสูตร	13	1.49	0.40	บางปี	20	0.67	0.87	บางปี	11	1.57	0.76	ทุกปี
12. จัดทำปฏิทิน การฝึกและ วันหยุดเป็น ลายลักษณ์ อักษร	14	1.43	0.37	บางปี	21	0.67	0.87	บางปี	17	1.14	0.66	บางปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปทำประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ข้อกำหนดตาม แนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีด้านการ เตรียมการ	กลุ่มที่ 1 N 1 = 162				กลุ่มที่ 2 N 2 = 16				กลุ่มที่ 3 N 3 = 12			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
13. จัดทำหลักเกณฑ์ การรับนักเรียน เข้าทำงานใน ระบบบริษัท	6	1.74	0.86	ทุกปี	11	1.44	0.88	บางปี	7	1.71	0.47	ทุกปี
14. แจงอัตราเบี้ย เลี้ยงให้กับนัก เรียนเป็นราย วันหรือราย เดือนตลอด หลักสูตรการฝึก	15	1.38	0.42	บางปี	3	1.78	0.44	ทุกปี	5	1.86	0.36	ทุกปี
15. แจงอัตราเงิน เดือนพร้อม สวัสดิการที่จะ ได้รับเมื่อสถาน ประกอบการ พิจารณารับเข้า ทำงาน	19	1.17	0.30	บางปี	17	1.11	0.60	บางปี	19	0.857	0.66	บางปี
16. จัดพื้นที่ฝึกงาน ภาคปฏิบัติที่ เหมาะสม ปลอดภัยและ ถูกสุขลักษณะ	20	1.14	0.49	บางปี	18	1.00	0.87	บางปี	18	1.00	0.78	บางปี
17. จัดพื้นที่พักนอน อย่างเหมาะสม	8	1.72	0.07	ทุกปี	16	1.22	0.83	บางปี	7	1.71	0.47	ทุกปี
18. จัดห้องเรียน พื้นที่เรียน ทฤษฎีใน สถานประกอบ การ	5	1.75	0.28	ทุกปี	14	1.33	0.71	บางปี	7	1.71	0.47	ทุกปี
19. เตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึก อาชีวศึกษา หลักสูตร	21	1.08	0.34	บางปี	21	0.44	0.73	ไม่ได้ ปฏิบัติ	23	0.57	0.76	บางปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากพบการละเมิดลิขสิทธิ์หรือการนำเอกสารไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต กรุณาแจ้งไปยังฝ่ายกฎหมายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ข้อกำหนดความแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	กลุ่มที่ 1 N 1 = 162				กลุ่มที่ 2 N 2 = 16				กลุ่มที่ 3 N 3 = 12			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับปฏิบัติ
20. กำหนดเวลาการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมงและมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง	2	1.82	0.80	ทุกปี	3	1.78	0.44	ทุกปี	1	2.00*	-	ทุกปี
21. ช่วยเหลือค่าเรียนให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการศึกษาอาชีว	1	1.83	0.43	ทุกปี	3	1.56	0.53	ทุกปี	14	1.36	0.50	บางปี
22. จัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการศึกษา	23	0.82	0.09	บางปี	15	1.22	0.67	บางปี	22	0.57	0.65	บางปี
23. จัดจุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการศึกษาตลอดหลักสูตร	24	0.70	0.75	บางปี	23	0.33	0.71	บางปี	24	0.29	0.47	บางปี
24. ประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการศึกษา	22	0.93	0.89	บางปี	24	0.22	0.67	บางปี	21	0.71	0.47	บางปี
25. ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ	25	0.65	0.12	บางปี	24	0.22	0.67	บางปี	25	0	-	ไม่ได้ปฏิบัติ
รวม		1.42	0.59	บางปี		1.27	0.41	บางปี		1.36	0.32	บางปี

*สถานประกอบการปฏิบัติทุกปีเช่นเดียวกัน ไม่มีค่าการกระจาย

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่า สถานประกอบการ ทั้ง 3 ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ ในระดับ ปฏิบัติบางปี ไม่ว่าจะ ($\mu_1 = 1.42$, $\mu_2 = 1.27$, $\mu_3 = 1.36$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ครั้งที่มีการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่ปฏิบัติในระดับทุกปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ จัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา ($\mu_1 = 1.65$, $\mu_2 = 1.78$, $\mu_3 = 1.86$)

และกำหนดการฝึกไม่เกินข้อละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ($\mu_1 = 1.82, \mu_2 = 1.78, \mu_3 = 2.00$)

รายชื่อที่มีความแตกต่างในแต่ละกลุ่ม พบว่า การเตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 ไม่ได้ปฏิบัติ แต่กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 3 มีการปฏิบัติระดับปฏิบัติบางปี และการประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ กลุ่มสถานประกอบการที่ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ ส่วนกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 มีระดับปฏิบัติบางปี

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตาม
กลุ่มสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านการรับนักเรียน	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N 2 = 16				กลุ่มที่ 3 N 3 = 12			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับปฏิบัติ
1. แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ	2	1.46	0.81	บางปี	2	1.44	0.53	บางปี	1	2.00*	-	ทุกปี
2. ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	1	1.62	0.67	ทุกปี	1	1.78	0.44	ทุกปี	3	1.71	0.61	ทุกปี
3. คัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง	6	1.21	0.28	บางปี	4	1.33	0.00	บางปี	4	1.50	0.76	ทุกปี
4. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม	3	1.42	0.82	บางปี	3	1.44	0.73	บางปี	1	2.00*	-	ทุกปี
5. จัดทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้นักเรียนหรือผู้รับบริการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน	4	1.33	0.07	บางปี	6	1.11	0.93	บางปี	4	1.00	0.78	บางปี
6. เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนดมาให้ใหม่	5	1.13	0.91	บางปี	6	1.11	0.93	บางปี	5	1.27	0.73	บางปี

เอกสารที่ส่งมาว่าค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการที่ 1 และ 2 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้หรือไม่ว่ากรณีใดบ้างที่ส่งมาให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการรับนักเรียน	กลุ่มที่ 1 N1 = 162			กลุ่มที่ 2 N 2 = 16			กลุ่มที่ 3 N3 = 12					
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
7. ส่งนักเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา	8	0.76	0.24	บางปี	8	0.22	0.67	ไม่ได้ปฏิบัติ	0	-	0.00	ไม่ได้ปฏิบัติ
8. ประชุมเทศาให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน	7	1.11	0.32	บางปี	4	1.33	0.10	บางปี	6	1.29	0.91	บางปี
รวม		1.24	0.60	บางปี		1.22	0.53	บางปี		1.35	0.31	บางปี

* หมายถึง สถานประกอบการทุกแห่งของกลุ่มนั้นปฏิบัติทุกปีเช่นเดียวกัน จึงไม่มีค่าการกระจาย

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือด้านการรับนักเรียน ในระดับปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.24$, $\mu_2 = 1.22$, $\mu_3 = 1.35$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับปฏิบัติ ทุกปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ($\mu_1 = 1.62$, $\mu_2 = 1.78$, $\mu_3 = 1.71$)

ข้อที่มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับปฏิบัติ บางปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ จัดทำสัญญาการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน หรือผู้รับการฝึก และสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน ($\mu_1 = 1.33$, $\mu_2 = 1.11$, $\mu_3 = 1.00$) เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนดมาให้ใหม่ ($\mu_1 = 1.13$, $\mu_2 = 1.11$, $\mu_3 = 1.27$) และประชุมเทศาให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน เมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน ($\mu_1 = 1.11$, $\mu_2 = 1.33$, $\mu_3 = 1.29$)

การส่งนักเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนในสถานศึกษาโดยกลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ

ข้อที่การปฏิบัติมีความแตกต่างกัน โดย กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 มีการปฏิบัติ บางปี และกลุ่มสถานประกอบการ ที่ 3 มีการปฏิบัติ ทุกปี คือ แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ($\mu_1 = 1.46$, $\mu_2 = 1.44$, $\mu_3 = 2.00$) คัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง ($\mu_1 = 1.21$, $\mu_2 = 1.33$, $\mu_3 = 1.50$) และทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม ($\mu_1 = 1.42$, $\mu_2 = 1.44$, $\mu_3 = 2.00$)

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตาม
กลุ่มสถานประกอบการ ด้านการจัดฝึกอาชีพ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดการจัดฝึกอาชีพ ระบบทวิภาคี ด้านการจัดฝึกอาชีพ	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N 2 = 16				กลุ่มที่ 3 N 3 = 12			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ปฏิบัติ
1. ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา	10	1.19	0.09	บางปี	10	0.89	0.78	บางปี	8	1.21	0.70	บางปี
2. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ	7	1.60	0.34	ทุกปี	8	1.22	0.67	บางปี	9	1.07	0.62	บางปี
3. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ	11	1.10	0.12	บางปี	11	0.67	0.87	บางปี	10	0.79	0.70	บางปี
4. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับผู้ประกอบการทราบ	9	1.25	0.08	บางปี	9	1.22	0.83	บางปี	10	0.79	0.70	บางปี
5. นักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ	13	0.72	1.09	บางปี	11	0.67	0.87	บางปี	12	0.21	0.43	ไม่ได้ปฏิบัติ
6. ดำเนินฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด	1	1.87	0.99	ทุกปี	7	1.33	0.87	บางปี	6	1.79	0.43	ทุกปี
7. ดำเนินการฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	8	1.55	0.93	ทุกปี	6	1.33	0.71	บางปี	7	1.71	0.47	ทุกปี
8. ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	3	1.80	0.82	ทุกปี	1	1.89	0.78	ทุกปี	3	1.93	0.27	ทุกปี
9. ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ	5	1.74	0.83	ทุกปี	2	1.78	0.44	ทุกปี	4	1.86	0.36	ทุกปี

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดการชีวิตศึกษาระบบทวิภาคีด้านการจัดฝึกอาชีพ	กลุ่มที่ 1 N1 = 162				กลุ่มที่ 2 N 2 = 16				กลุ่มที่ 3 N3 = 12			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับปฏิบัติ
10. ตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	4	1.74	0.84	ทุกปี	3	1.56	0.73	ทุกปี	1	2.00*	-	ทุกปี
11 วัตถุประสงค์และประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลาร่วมกับสถานศึกษา กำหนด	6	1.69	0.61	ทุกปี	5	1.44	0.88	บางปี	1	2.00*	-	ทุกปี
12. จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้	2	1.80	0.51	ทุกปี	3	1.56	0.73	ทุกปี	4	1.86	0.36	ทุกปี
13. ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา	12	0.72	0.30	บางปี	13	0.56	0.88	บางปี	13	0	-	ไม่ได้ปฏิบัติ
รวม		1.44	0.65	บางปี		1.24	0.53	บางปี		1.32	0.11	บางปี

* หมายถึง สถานประกอบการทุกแห่งของกลุ่มนั้นปฏิบัติทุกปี เช่นเดียวกันจึงไม่มีค่าการกระจาย

จากตาราง 4.22 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกเห็นว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการจัดฝึกอาชีพในระดับ ปฏิบัติบางปี ($\mu_1 = 1.44$, $\mu_2 = 1.24$, $\mu_3 = 1.32$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อที่มีปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับทุกปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ ปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมปลอดภัยให้ถูกสุขลักษณะ ($\mu_1 = 1.80$, $\mu_2 = 1.89$, $\mu_3 = 1.93$) และให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ ($\mu_1 = 1.74$, $\mu_2 = 1.78$, $\mu_3 = 1.86$)

ข้อที่ ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี คือ ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ($\mu_1 = 1.19, \mu_2 = .89, \mu_3 = 1.21$) และรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้ผู้ปกครองทราบ ($\mu_1 = 1.10, \mu_2 = .67, \mu_3 = 0.79$)

ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นแตกต่าง กลุ่มสถานประกอบการ ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับ ไม่ได้ปฏิบัติ และกลุ่มสถานประกอบการ ที่ 1 และ 2 มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับ ปฏิบัติบางปี คือ ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา ($\mu_1 = 0.72, \mu_2 = 0.56, \mu_3 = 0.00$) และนักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ ($\mu_1 = 0.72, \mu_2 = 0.67, \mu_3 = 0.21$)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

N1 หมายถึง กลุ่มผู้จัดการในสถานประกอบการ

N2 หมายถึง กลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการ

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของผู้จัดการของสถานประกอบการ

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในการปฏิบัติของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_1 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในการปฏิบัติของผู้จัดการตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

σ_2 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในการปฏิบัติของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบระดับ ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	ความคิดเห็นของสถาน ประกอบการ โดยภาพรวม	ผู้จัดการ			ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก		
		N1 = 95		ระดับความ คิดเห็น	N2 = 95		ระดับความ คิดเห็น
		μ_1	σ_1		μ_2	σ_2	
1	ด้านการรับนักเรียน	1.88	0.28	เห็นด้วย	1.87	0.32	เห็นด้วย
2	ด้านการจัดฝึกอาชีพ	1.78	0.29	เห็นด้วย	1.79	0.27	เห็นด้วย
3	ด้านการเตรียมการ	1.72	0.26	เห็นด้วย	1.74	0.32	เห็นด้วย
	รวม	1.76	0.24	เห็นด้วย	1.77	0.26	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม และหลายด้านทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าสถานประกอบการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.76$, $\mu_2 = 1.77$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ด้านการเตรียมการ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ประกาศเกณฑ์การลา ของนักเรียนตาม ระเบียบข้อบังคับของ สถานประกอบการ	1	1.96	0.20	เห็นด้วย	5	1.94	0.25	เห็นด้วย
2. ช่วยเหลือค่าเล่าเรียน ให้แก่นักเรียนที่เข้า รับฝึก อาชีพ	2	1.96	0.81	เห็นด้วย	4	1.95	0.82	เห็นด้วย
3. จัดทำหลักเกณฑ์ การรับนักเรียนเข้า ทำงานในระเบียบ บริษัท	3	1.93	0.26	เห็นด้วย	2	1.96	0.20	เห็นด้วย
4. จัดทำตารางการฝึก ภาคปฏิบัติในแต่ละ ภาคเรียนตลอด หลักสูตร	4	1.93	0.30	เห็นด้วย	3	1.95	0.22	เห็นด้วย
5. จัดส่งผู้ควบคุมการ ฝึกหรือครูฝึกเข้า ร่วมประชุมสัมมนา ร่วมกับสถานศึกษา	5	1.92	0.32	เห็นด้วย	1	2.00	0.77	เห็นด้วย
6. แจงระเบียบข้อ ปฏิบัติในการฝึก อาชีพให้กับนักเรียน	6	1.90	0.29	เห็นด้วย	9	1.89	0.84	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
7. จัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา	7	1.90	0.36	เห็นด้วย	16	1.77	0.49	เห็นด้วย
8. จัดทำข้อกำหนดและบทบาทหน้าที่ของผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก	8	1.88	0.38	เห็นด้วย	7	1.90	0.36	เห็นด้วย
9. จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา	9	1.86	0.43	เห็นด้วย	6	1.92	0.32	เห็นด้วย
10. วัตถุประสงค์และประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา	10	1.86	0.40	เห็นด้วย	11	1.88	0.35	เห็นด้วย
11. แจกอัตราเบี่ยงเบนให้กับนักเรียนเป็นรายวันหรือรายเดือน ตลอดหลักสูตรการฝึก	11	1.86	0.43	เห็นด้วย	14	1.83	0.45	เห็นด้วย
12. ประกาศเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพในกรณีนักเรียนฝ่าฝืนข้อบังคับของสถานประกอบการเป็นลายลักษณ์อักษร	12	1.86	0.48	เห็นด้วย	7	1.90	0.36	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ			ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก				
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
13. กำหนดเวลาการฝึก ไม่เกินวันละ 8 ชม. และมีเวลาพักผ่อน อย่างน้อย 1 ชม.	13	1.85	0.41	เห็นด้วย	12	1.87	0.91	เห็นด้วย
14. จัดทำปฏิทินเวลา การฝึกและวันหยุด เป็นลายลักษณ์อักษร	14	1.85	0.47	เห็นด้วย	13	1.86	0.43	เห็นด้วย
15. จัดห้องเรียนพื้นที่ เรียนทฤษฎีใน สถานประกอบการ	15	1.84	0.23	เห็นด้วย	16	1.77	0.97	เห็นด้วย
16. จัดพื้นที่พักผ่อน อย่างเหมาะสม	16	1.82	0.96	เห็นด้วย	15	1.80	0.54	เห็นด้วย
17. เสนอแนวคิดและ วิธีการฝึกภาคปฏิบัติ ให้กับสถานศึกษา	17	1.82	0.51	เห็นด้วย	9	1.89	0.37	เห็นด้วย
18. ศึกษาหลักการอาชีว ศึกษาระบบทวิภาคี จากคู่มือการจัดการ อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	18	1.80	0.49	เห็นด้วย	20	1.49	0.49	ไม่มี ความเห็น
19. เตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึก อาชีพตลอด หลักสูตร	19	1.72	0.01	เห็นด้วย	18	1.75	0.98	เห็นด้วย
20. ประกันสุขภาพหรือ ประกันชีวิตให้กับผู้ เข้ารับการฝึก	20	1.43	0.79	ไม่มี ความเห็น	19	1.56	0.10	ไม่มี ความเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	ผู้จัดการ			ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก				
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
21. จัดพื้นที่ฝึกงานภาค ปฏิบัติที่เหมาะสม ปลอดภัย และถูก สุขลักษณะ	21	1.32	0.76	ไม่มี ความเห็น	21	1.41	0.71	ไม่มี ความเห็น
22. แจ้งอัตราเงินเดือน พร้อมสวัสดิการที่ จะได้รับเมื่อสถาน ประกอบการ พิจารณารับเข้า ทำงาน	22	1.29	0.74	ไม่มีความคิด เห็น	21	1.41	0.68	ไม่มี ความเห็น
23. ประชาสัมพันธ์การ เข้าร่วม โครงการ กับสถานศึกษาให้ เจ้าหน้าที่และ พนักงานทุกคนให้ รับทราบ	23	1.22	0.76	ไม่มี ความเห็น	23	1.33	0.10	ไม่มี ความเห็น
24. จัดที่พักอาศัยให้แก่ ผู้เข้ารับการฝึก	24	1.21	0.75	ไม่มี ความเห็น	24	1.26	0.08	ไม่มี ความเห็น
25. จัดชุดฝึกงานให้ กับผู้เข้ารับการฝึก ตลอดหลักสูตร	25	0.96	0.82	ไม่มี ความเห็น	25	1.12	0.15	ไม่มี ความเห็น
รวม		1.72	0.26	เห็นด้วย		1.74	0.32	เห็นด้วย

จากตาราง 4.24 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวม ทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.72$, $\mu_2 = 1.74$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เอกสารนี้เป็นเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อแล้ว ใช้พบว่าทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกของสถานประกอบการ
ไม่ว่า
ผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ ในระดับเห็นด้วย ใน
ลำดับต้น ๆ คือ ประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียน ตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ
($\mu_1 = 1.96$, $\mu_2 = 1.94$) ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ ($\mu_1 = 1.96$, $\mu_2 =$

1.95) จัดทำหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานในระเบียบของบริษัท ($\mu_1 = 1.93, \mu_2 = 1.96$) จัดทำตารางการฝึกในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร ($\mu_1 = 1.93, \mu_2 = 1.95$) และจัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา

ข้อที่สถานประกอบการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับไม่มีความเห็น ที่มีค่าเฉลี่ยลำดับท้าย สอดคล้องกันคือ จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร ($\mu_1 = 0.96, \mu_2 = 1.12$) จัดที่พักอาศัยให้แก่ผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_1 = 1.21, \mu_2 = 1.26$) ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ($\mu_1 = 1.22, \mu_2 = 1.33$) แจงอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่จะได้รับ เมื่อสถานประกอบการจะรับพิจารณาเข้าทำงาน ($\mu_1 = 1.29, \mu_2 = 1.41$) และประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก ($\mu_1 = 1.43, \mu_2 = 1.56$)

ข้อที่ผู้จัดการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับเห็นด้วย แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับ ไม่มีความคิดเห็น คือ ศึกษาหลักการอาชีวศึกษา จากคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu_1 = 1.80, \mu_2 = 1.49$)

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการรับนักเรียน

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านการรับนักเรียน	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	N1 = 95		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	N2 = 95		ระดับความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา	1	1.99	0.77	เห็นด้วย	2	1.94	0.86	เห็นด้วย
2. ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	2	1.94	0.25	เห็นด้วย	1	1.98	0.14	เห็นด้วย
3. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม	3	1.91	0.78	เห็นด้วย	7	1.84	0.42	เห็นด้วย
4. จัดทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน	4	1.90	0.33	เห็นด้วย	4	1.86	0.40	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ก็ตาม มีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการรับนักเรียน	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
5. เปลี่ยนแปลงสัญญาการ ฝึกอาชีพที่สถานศึกษา กำหนดมาให้ใหม่	5	1.87	0.42	เห็นด้วย	5	1.85	0.44	เห็นด้วย
6. แจ้งจำนวนนักเรียนที่ ต้องการรับให้สถานศึกษา ทราบ	6	1.82	0.46	เห็นด้วย	3	1.87	0.89	เห็นด้วย
7. ประมุขให้แก่มือปกรอง นักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน	7	1.79	0.50	เห็นด้วย	5	1.85	0.89	เห็นด้วย
8. คัดเลือกนักเรียนตาม ความต้องการของสถาน ประกอบการเอง	8	1.69	0.60	เห็นด้วย	8	1.69	0.57	เห็นด้วย
รวม		1.88	0.28	เห็นด้วย		1.87	0.32	เห็นด้วย

จากตาราง 4.25 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการรับนักเรียน ในระดับ เห็นด้วย ($\mu_1 = 1.88, \mu_2 = 1.87$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือ ครูฝึกของสถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วยทุกข้อและข้อที่ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก ของสถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติระดับเห็นด้วย ลำดับต้น ๆ คือ ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียนที่สถานศึกษา ($\mu_1 = 1.99, \mu_2 = 1.94$) ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ($\mu_1 = 1.94, \mu_2 = 1.98$) และทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน ($\mu_1 = 1.91, \mu_2 = 1.84$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของ สถานประกอบการ
จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกด้านการจัด
ฝึกอาชีพ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดฝึกอาชีพ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
1. ให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดราย งานการฝึกอาชีพ	1	1.94	0.85	เห็นด้วย	2	1.89	0.34	เห็นด้วย
2. จัดการเรียนการสอนเสริม ในหัวข้อหรือรายวิชาที่ สถานศึกษาไม่สามารถทำ การสอนได้	2	1.93	0.36	เห็นด้วย	1	1.97	0.18	เห็นด้วย
3. ดำเนินการฝึกอาชีพตาม แผนที่จัดร่วมกับสถาน ศึกษาอย่างเคร่งครัด	3	1.92	0.32	เห็นด้วย	7	1.86	0.43	เห็นด้วย
4. ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้ เหมาะสมปลอดภัยและให้ ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	4	1.92	0.35	เห็นด้วย	6	1.87	0.42	เห็นด้วย
5. ตรวจสอบสมุดรายงาน การฝึกอาชีพอย่าง สม่ำเสมอ	5	1.90	0.33	เห็นด้วย	2	1.89	0.34	เห็นด้วย
6. วัตถุประสงค์และประเมินผลการ ฝึกงานตามกำหนดเวลา ร่วมกับสถานศึกษา กำหนด	6	1.88	0.43	เห็นด้วย	5	1.88	0.46	เห็นด้วย
7. ดำเนินการฝึกอาชีพครบ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	7	1.83	0.48	เห็นด้วย	2	1.89	0.34	เห็นด้วย
8. ควบคุมเวลาการฝึกไม่ เกินชั่วโมงตามที่กำหนด ไว้ในสัญญา	8	1.81	0.81	เห็นด้วย	8	1.84	0.93	เห็นด้วย
9. รายงานความคืบหน้า ของการฝึกให้กับผู้ ปกครองทราบ	9	1.80	0.48	เห็นด้วย	9	1.81	.42	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดทำเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้าน การจัดฝึกอาชีพ	ผู้จัดการ				ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N1 = 95		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	N2 = 95		ระดับ ความคิดเห็น
		μ_1	σ_1			μ_2	σ_2	
10. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานเดือน ตามที่ระบุในสัญญาการฝึก อาชีพ	10	1.77	0.53	เห็นด้วย	11	1.76	0.54	เห็นด้วย
11. นักเรียน ได้มีวันหยุด ตามระเบียบของสถาน ประกอบการ	11	1.69	0.62	เห็นด้วย	10	1.78	0.47	เห็นด้วย
12. รายงานความคืบหน้าของ การฝึกให้กับสถานศึกษา ทราบ	12	1.44	0.77	ไม่มี ความเห็น	11	1.76	0.54	เห็นด้วย
13. ออกใบรับรองการผ่าน งานให้กับนักเรียนเมื่อ สิ้นสุดการฝึกหรือ สำเร็จการศึกษา	13	1.36	0.73	ไม่มี ความเห็น	13	1.32	0.78	ไม่มี ความเห็น
รวม		1.78	0.29	เห็นด้วย		1.79	0.27	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.26 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ในระดับ เห็นด้วย ($\mu_1 = 1.78, \mu_2 = 1.79$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วย ลำดับต้น คือ ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ ($\mu_1 = 1.94, \mu_2 = 1.89$) จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ($\mu_1 = 1.93, \mu_2 = 1.97$) และปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ($\mu_1 = 1.92, \mu_2 = 1.87$)

ข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับไม่มีความคิดเห็น คือ การออกใบรับรองการผ่านงาน ให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา ($\mu_1 = 1.36, \mu_2 = 1.32$)

ข้อที่สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือที่แตกต่างกัน คือ การรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ โดยผู้จัดการ มีความคิดเห็นในการปฏิบัติ ในระดับไม่มีความคิดเห็น ($\mu_1 = 1.44$) ส่วนผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีความคิดเห็นในการปฏิบัติ ในระดับ เห็นด้วย ($\mu_2 = 1.76$)

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ
จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ
จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

ข้อกำหนดตาม แนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$			ระดับ ความ คิดเห็น	กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$			ระดับ ความ คิดเห็น	กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			ระดับ ความ คิดเห็น
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1		ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2		ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	
ด้านการรับ นักเรียน	1	1.88	0.29	เห็น ด้วย	1	1.87	0.33	เห็นด้วย	1	1.92	0.15	เห็น ด้วย
ด้านการจัดฝึก อาชีพ	2	1.79	0.28	เห็น ด้วย	2	1.79	0.31	เห็นด้วย	2	1.88	0.01	เห็น ด้วย
ด้านการเตรียม การ	3	1.74	0.25	เห็น ด้วย	3	1.73	0.31	เห็นด้วย	3	1.81	0.21	เห็น ด้วย
รวม		1.78	0.23	เห็น ด้วย		1.77	0.31	เห็นด้วย		1.85	0.12	เห็น ด้วย

จากตารางที่ 4.27 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมและหลายด้าน สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.78$, $\mu_2 = 1.77$, $\mu_3 = 1.85$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ
จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ

ข้อกำหนดตามแนว คู่มือการจัดอาชีว ศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมการ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับความ คิดเห็น
1. ศึกษาหลักการ อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีจากคู่มือ การจัดการอาชีว ศึกษาระบบทวิภาคี	18	1.76	0.64	เห็นด้วย	21	1.44	0.13	ไม่มีความ เห็น	20	1.43	0.15	ไม่มี ความเห็น
2. จัดส่งผู้ควบคุม การฝึกหรือครูฝึก เข้าร่วมประชุม สัมมนาร่วมกับ สถานศึกษา	2	1.96	0.68	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย	15	1.93	0.27	เห็นด้วย
3. จัดทำข้อกำหนด และบทบาท หน้าที่ของผู้ ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก	10	1.87	0.41	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย	14	1.93	0.27	เห็นด้วย
4. จัดทำแผนการ เรียนให้กับนัก เรียนที่เข้า ฝึก อาชีพร่วมกับ สถานศึกษา	15	1.82	0.47	เห็นด้วย	13	1.78	0.44	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
5. วัดผลและ ประเมินผลร่วม กับสถานศึกษา	12	1.84	0.43	เห็นด้วย	7	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
6. จัดทำแผนชั้น ตอนการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบ การร่วมกับสถาน ศึกษา	11	1.87	0.497	เห็นด้วย	1	2.00	-	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
7. เสนอแนวคิดและ วิธีการฝึกภาค ปฏิบัติให้กับ สถานศึกษา	14	1.82	0.428	เห็นด้วย	7	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ข้อกำหนดตาม แนวคู่มือการจัด อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ด้านการ เตรียมการ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับความ คิดเห็น
8. แจงระเบียบข้อ ปฏิบัติในการ ฝึกอาชีพให้กับ นักศึกษา	8	1.88	0.72	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
9. ประกาศเกณฑ์ การลาของ นักเรียนตาม ระเบียบข้อ บังคับของ สถานประกอบ การ	5	1.94	0.23	เห็นด้วย	7	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
10. ประกาศเงื่อนไข สัญญาการฝึก อาชีพในกรณี นักเรียนฝ่าฝืน ระเบียบข้อ บังคับของสถาน ประกอบการ เป็นลายลักษณ์ อักษร	7	1.88	0.44	เห็นด้วย	15	1.78	0.67	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
11. จัดทำตาราง การฝึกภาค ปฏิบัติในแต่ละ ภาคเรียน ตลอดหลักสูตร	3	1.95	0.22	เห็นด้วย	15	1.78	0.67	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
12. จัดทำปฏิทิน การ ฝึกและวันหยุด เป็นลายลักษณ์ อักษร	13	1.84	0.47	เห็นด้วย	13	1.78	0.41	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
13. ประกาศเกณฑ์ การรับนักเรียน เข้าทำงานใน ระเบียบบริษัท	3	1.95	0.22	เห็นด้วย	17	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ด้านการเตรียม การ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับความ คิดเห็น
14. แจงอัตราเบี้ยเลี้ยง ให้กับนักเรียนเป็น รายวันหรือราย เดือน ตลอด หลักสูตรการฝึก	16	1.81	.48	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
15. จัดพื้นที่ทำงาน ภาคปฏิบัติที่ เหมาะสม ปลอดภัยและถูก สุขลักษณะ	22	1.44	.27	ไม่มีความ คิดเห็น	23	1.22	.83	ไม่มีความ คิดเห็น	22	1.36	.63	ไม่มีความ คิดเห็น
17. จัดพื้นที่พักผ่อน อย่างเหมาะสม	9	1.88	.77	เห็นด้วย	15	1.78	.67	เห็นด้วย	17	1.86	.54	เห็นด้วย
18. จัดห้องเรียนพื้นที่ เรียนทฤษฎีใน สถานประกอบ การ	6	1.89	.19	เห็นด้วย	18	1.67	.71	เห็นด้วย	17	1.86	.54	เห็นด้วย
19. เตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึก อาชีพตลอด หลักสูตร	19	1.62	.94	เห็นด้วย	7	1.89	.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
20. กำหนดเวลาการ ฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และมี เวลาพักผ่อนอย่าง น้อย 1 ชั่วโมง	17	1.79	.53	เห็นด้วย	7	1.89	.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
21. ช่วยเหลือค่าเล่า เรียนให้แก่ นักเรียนที่เข้ารับ การฝึกอาชีพ	1	1.96	.68	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย	16	1.86	.36	เห็นด้วย
22. จัดที่พักอาศัยให้ กับผู้เข้ารับ การฝึก	24	1.25	0.77	ไม่มีความ เห็น	20	1.56	0.53	เห็นด้วย	23	1.07	0.62	ไม่มี ความเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
 หรือการตีพิมพ์สิ่งอื่นใด หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2354-8000

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ด้านการเตรียมกา	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับความ คิดเห็น
23. จัดชุดฝึกงานให้ กับผู้เข้ารับการฝึก ตลอดหลักสูตร	25	0.993	0.84	ไม่มี ความเห็น	22	1.22	0.44	ไม่มี ความเห็น	23	1.07	0.62	ไม่มี ความเห็น
24. ประกันสุขภาพ หรือ ประกันชีวิต ให้กับผู้เข้ารับ การฝึก	20	1.52	0.72	เห็นด้วย	18	1.67	0.71	เห็นด้วย	19	1.50	0.76	เห็นด้วย
25. ประชาสัมพันธ์การ เข้าร่วมโครงการ กับสถานศึกษาให้ เจ้าหน้าที่และ พนักงานทุกคนให้ รับทราบ	23	1.35	0.76	ไม่มี ความเห็น	24	1.22	0.67	ไม่มี ความเห็น	23	1.07	0.62	ไม่มี ความเห็น
รวม		1.74	0.25	เห็นด้วย		1.73	0.31	เห็นด้วย		1.81	0.21	เห็นด้วย

* หมายถึง สถานประกอบการทุกแห่งนั้นมีความคิดเห็นในการปฏิบัติเห็นด้วยเช่นเดียวกันจึงไม่มี
ค่าการกระจาย

จากตารางที่ 4.28 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นใน
การปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.74$, $\mu_2 = 1.73$, $\mu_3 = 1.81$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการ
ปฏิบัติที่แตกต่างกัน คือ ศึกษาหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 เห็นด้วย แต่
กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ไม่มีความเห็น ($\mu_1 = 1.76$, $\mu_2 = 1.44$, $\mu_3 = 1.43$) การจัดที่พักอาศัยให้ผู้เข้ารับการ
ฝึก สถานประกอบการที่ 2 เห็นด้วย แต่สถานประกอบการที่ 1 และ กลุ่มที่ 3 ไม่มีความเห็น ($\mu_1 = 1.25$, $\mu_2 =$
 1.50 , $\mu_3 = 1.07$)

ข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ไม่มีความเห็น คือ จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสม
ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ($\mu_1 = 1.44$, $\mu_2 = 1.22$, $\mu_3 = 1.36$) จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอด
หลักสูตร ($\mu_1 = 0.993$, $\mu_2 = 1.22$, $\mu_3 = 1.07$) และประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้
เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนให้รับทราบ ($\mu_1 = 1.35$, $\mu_2 = 1.22$, $\mu_3 = 1.07$)

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ
จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ด้านการรับนักเรียน

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ด้านการเตรียม การ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิดเห็น
1. แจ้งจำนวนนักเรียน ที่ต้องการรับให้ สถานศึกษาทราบ	7	1.84	0.43	เห็น ด้วย	5	1.89	0.33	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็น ด้วย
2. ประกาศรับนักเรียน เพื่อเข้าเรียนใน ระบบ ทวิภาคีใน สถานประกอบการ	1	1.95	0.22	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็น ด้วย	5	1.93	0.27	เห็น ด้วย
3. คัดเลือกนักเรียน ตามความต้องการ ของสถาน ประกอบการเอง	9	1.67	0.59	เห็น ด้วย	7	1.67	0.71	เห็น ด้วย	5	1.93	0.27	เห็น ด้วย
4. ทำสัญญาการฝึก อาชีพกับนักเรียน โดยมีผู้ปกครอง เซ็นค้ำยันยอม	2	1.92	0.72	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
5. จัดทำสำเนาสัญญา ฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนหรือผู้ การฝึกและสถาน ศึกษาเก็บไว้เป็น หลักฐาน	3	1.89	0.38	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
6. เปลี่ยนแปลงสัญญา การฝึกอาชีพที่ สถานศึกษา กำหนดมาให้ใหม่	6	1.86	0.42	เห็น ด้วย	6	1.78	0.67	เห็น ด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
7. ส่งนักเรียนทำ สัญญาการฝึกอาชีพ แล้วขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียน ที่สถานศึกษา	4	1.86	0.98	เห็น ด้วย	4	2.00	0.57	เห็น ด้วย	8	1.71	0.61	เห็นด้วย
8. ปฐมบทศีกษาให้แก่ผู้ ปกครองนักเรียน เมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน	8	1.84	0.76	เห็น ด้วย	7	1.67	0.17	เห็น ด้วย	7	1.86	0.36	เห็นด้วย
รวม		1.88	0.29	เห็น ด้วย		1.87	0.33	เห็น ด้วย		1.92	0.15	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นสิ่งที่มีลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับกรใช้งานในการศึกษาเท่านั้น เมื่อเผยแพร่ให้นำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ จะถือว่าผิดกฎหมายและมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* หมายถึง สถานประกอบการทุกแห่งของกลุ่มนั้นเห็นด้วยเช่นเดียวกันจึงไม่มีค่าการกระจาย

จากตารางที่ 4.29 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.88, \mu_2 = 1.87, \mu_3 = 1.92$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่กลุ่มสาขาวิชาทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยลำดับต้น สอดคล้องกัน คือ ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียนโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม โดย กลุ่ม ที่ 2 และกลุ่ม ที่ 3 มีระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติในลำดับที่ 1 ส่วนกลุ่ม ที่ 1 มีระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติในลำดับที่ 2

ข้อที่สถานประกอบการ ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นด้วยในการปฏิบัติลำดับสุดท้าย คือ ปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน ($\mu_1 = 1.84, \mu_2 = 1.87, \mu_3 = 1.92$)

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ของสถานประกอบการ จำแนกตาม กลุ่มสถานประกอบการ ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดการฝึกอาชีพ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่ค่าเฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับความคิดเห็น
1. ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา	9	1.79	0.54	เห็นด้วย	12	1.67	0.77	เห็นด้วย	9	1.93	0.27	เห็นด้วย
2. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ	11	1.72	0.61	เห็นด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00+	-	เห็นด้วย
3. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ	12	1.55	0.69	เห็นด้วย	11	1.67	0.50	เห็นด้วย	12	1.64	0.63	เห็นด้วย
4. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับผู้ปกครองทราบ	8	1.81	0.46	เห็นด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	10	1.86	0.36	เห็นด้วย
5. นักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ	10	1.73	0.57	เห็นด้วย	9	1.78	0.67	เห็นด้วย	10	1.86	0.36	เห็นด้วย

ตาราง 4.30 (ต่อ)

ข้อกำหนดตามแนວ์คู มื่อการจั้ดอชีวศึกษา ระบบทวักาศี ด้าน การจั้ดการฝึกอาชีพ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิดเห็น
6. ดำเนินฝึกอาชีพ ตามแผนที่จั้ดร่วม กับสถานศึกษา อย่างเคร่งครัด	4	1.88	0.39	เห็น ด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
7. ดำเนินการฝึก อาชีพครบตาม หลักสูตรที่ กำหนดไว้	7	1.83	0.46	เห็น ด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
8. ปรับปรุงพื้นที่ฝึก งานให้เหมาะสม ปลอดภัย และให้ ถูกสุขลักษณะอยู่ เสมอ	5	1.87	0.43	เห็น ด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
9. ให้คำแนะนำแก่ นักเรียนในการ บันทึกสมุดรายงาน การฝึกอาชีพ	2	1.92	0.71	เห็น ด้วย	2	1.89	0.33	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
10. ตรวจสอบสมุด รายงานการฝึก อาชีพอย่าง สม่ำเสมอ	3	1.89	0.35	เห็น ด้วย	8	1.78	0.44	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
11. วัดผลและ ประเมินผลการ ฝึกงานตาม กำหนดเวลาร่วม กับสถาน ศึกษา กำหนด	6	1.88	0.46	เห็น ด้วย	9	1.78	0.67	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย
12. จัดการเรียนการ สอนเสริมใน หัวข้อหรือราย วิชาที่สถานศึกษา ไม่สามารถทำ การสอนได้	1	1.94	0.32	เห็น ด้วย	1	2.00	0.00	เห็นด้วย	1	2.00*	-	เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.30 (ต่อ).

ข้อกำหนดตามแนวคู่มือการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี ด้าน การจัดการศึกษาอาชีพ	กลุ่มที่ 1 $N_1 = 162$				กลุ่มที่ 2 $N_2 = 16$				กลุ่มที่ 3 $N_3 = 12$			
	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	ลำดับ ที่ค่า เฉลี่ย	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิดเห็น
13. ออกใบรับรองการ ผ่านงานให้กับ นักเรียนเมื่อสิ้นสุด การฝึกหรือสำเร็จ การศึกษา	13	1.54	0.74	เห็น ด้วย	13	1.2 2	0.67	ไม่มี ความเห็น	13	1.21	0.70	ไม่มี ความ เห็น
รวม		1.79	0.28	เห็น ด้วย		1.7 9	0.31	เห็นด้วย		1.88	0.10	เห็นด้วย

* หมายถึง สถานประกอบการทุกแห่งของกลุ่มนั้นมีความคิดเห็นในการปฏิบัติทุกปีเช่นเดียวกันจึงไม่มีค่าการกระจาย

จากตารางที่ 4.30 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือ ในระดับเห็นด้วย ($\mu_1 = 1.79$, $\mu_2 = 1.79$, $\mu_3 = 1.88$) ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน คือ ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 เห็นด้วย แต่กลุ่มที่ 2 และที่ 3 ไม่มีความเห็น ($\mu_1 = 1.54$, $\mu_2 = 1.22$, $\mu_3 = 1.21$) ส่วนข้ออื่น ๆ สถานประกอบการ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทุกกลุ่มทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่ศึกษาการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 จนถึงปีการศึกษา 2542 โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียนและด้านการจัดฝึกอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของ ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของ สถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

5.2 สมมติฐานการวิจัย

1. สถานประกอบการตามความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา ไม่แตกต่างกัน
2. สถานประกอบการตามความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิบัติ ตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน
3. สถานประกอบการจำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา ไม่แตกต่างกัน
4. สถานประกอบการจำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของกรมอาชีวศึกษา หากมีผู้ใดนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมอาชีวศึกษา ถือว่าผิดกฎหมาย

5.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาช่างอุตสาหกรรมระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคนิคใน ภาคใต้ จำนวน 12 แห่ง โดยมีจำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 95 แห่ง ประกอบด้วยผู้จัดการ 95 คน และผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จำนวน 95 คน รวม 190 คนเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยสรุปการวิจัยได้จากประชากร ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการและผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 94.21 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเห็นร้อยละ 51.60 มีระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งมากกว่า 4 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68.40

ลักษณะกิจการของสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นประเภท ซ่อมบำรุง คิดเป็นร้อยละ 49.47 และตัวแทนจำหน่ายและติดตั้ง ร้อยละ 38.94 และส่วนใหญ่ เป็นสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงานในสาขาวิชา ช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 74.73

จำนวนนักเรียนฝึกอาชีพที่สถานประกอบการรับเข้าทำงานหลังจากจบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 35.79 โดยรับเข้าทำงานจำนวน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 63.24

จำนวนนักเรียนฝึกอาชีพที่สถานประกอบการจะรับในปีการศึกษา 2543 คิดเป็นร้อยละ 75.79 โดยรับนักเรียนฝึกอาชีพได้จำนวน 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบาง และเห็นด้วยในการปฏิบัติตามแนวคู่มือทุกด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการเรียน โดยภาพรวมสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่สถานประกอบการปฏิบัติบางปี ข้อที่ปฏิบัติทุกปี คือ กำหนดเวลาการฝึกไม่เกิน วันละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 4 ชั่วโมง ประกาศเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพและเกณฑ์การลาของนักเรียนฝึกอาชีพ ศึกษาหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจากคู่มือ จัดทำแผนการเรียนให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ

สิ่งที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี คือ จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา ทำตารางการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร เตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการฝึกอาชีพ และจัดพื้นที่ฝึกงานที่เหมาะสม แจกระเบียบ

ข้อปฏิบัติและอัตราเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียนฝึกอาชีพทราบ จัดชุดฝึกงานที่พักอาศัยและจัดทำประกันชีวิตให้กับนักเรียนฝึกอาชีพ ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการระบบทวิภาคีให้พนักงาน ในสถานประกอบการทราบ

ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ โดยภาพรวมและรายที่ส่วนใหญ่สถานประกอบการเห็นด้วย สิ่งที่สถานประกอบการไม่มีความคิดเห็น คือ การเตรียมเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์และชุดฝึกงาน สำหรับนักเรียนฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร จัดหาพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ การจัดที่พักอาศัยและทำประกันชีวิตให้กับนักเรียนฝึกอาชีพ การประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการทวิภาคีให้พนักงานของสถานประกอบการทุกคนได้รับทราบ

2.2 ด้านการรับนักเรียน โดยภาพรวมสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีเพียงข้อเดียวที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี คือ การแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบ ส่วนข้ออื่น ๆ สถานประกอบการปฏิบัติบางปีคือ คัดเลือกและประกาศรับนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง ทำสัญญาฝึกอาชีพและปฐมนิเทศให้กับผู้ปกครองทำสำเนาสัญญาให้กับนักเรียนฝึกอาชีพเก็บไว้เป็นหลักฐานและเปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนด

ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ โดยภาพรวมและรายข้อทั้งหมดสถานประกอบการเห็นด้วย กับข้อกำหนดตามแนวคู่มือ คือแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ประกอบและคัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการทำสัญญาฝึกอาชีพ และปฐมนิเทศให้กับผู้ปกครอง ทำสำเนาสัญญาให้กับนักเรียนฝึกอาชีพเก็บไว้เป็นหลักฐานและเปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพ ที่สถานศึกษากำหนด

2.3 ด้านการจัดฝึกอาชีพ โดยภาพรวมสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่สถานประกอบการปฏิบัติทุกปี คือ ให้คำแนะนำและตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพ การฝึกตามแนวที่กำหนดครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ จัดและประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลาร่วมกับสถานศึกษาทั้งหมด และอนุญาตให้นักเรียนหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ

สิ่งที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี คือ รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้ผู้ปกครองและสถานศึกษาทราบ ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงที่กำหนด และจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญา จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนแทนได้

ความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อสถานประกอบการเห็นด้วย คือ ให้คำแนะนำและตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพ ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสม ปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ดำเนินการฝึกตามแผนที่กำหนด ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงที่กำหนด จัดและประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลา

ร่วมกับสถานศึกษากำหนด อนุญาตให้นักเรียนหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญา และจัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษา ไม่สามารถทำการสอนได้

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการกับความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกพบว่าทั้งสองกลุ่มเห็นว่าสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวม มีระดับปฏิบัติบางปี โดยผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความคิดเห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามการจัดฝึกอาชีพลำดับแรก ส่วนผู้จัดการมีความเห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติ ด้านการเตรียมการเป็นลำดับแรกผลการเปรียบเทียบรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการ โดยภาพรวมทั้งกลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปีเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี ในลำดับต้นๆ สอดคล้องกัน คือ ศึกษาหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจากคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกาศเกณฑ์การลาและเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพ ตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ จัดห้องเรียนพื้นที่เรียนทฤษฎีในสถานประกอบการ ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ จัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับ สถานศึกษาและจัดทำแผนการเรียนให้กับ นักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปีสอดคล้องกัน คือ แจ่งอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่จะได้รับ เมื่อสถานประกอบการพิจารณารับเข้าทำงานจัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึก จัดทำปฏิทินการฝึกและวันหยุดเป็นลขลักษณะอักษร วัดและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะเตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร เสนอแนวคิดและใช้การฝึกภาคปฏิบัติให้กับสถานศึกษา และประชาสัมพันธ์การเข้าร่วม โครงการกับสถานศึกษา ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นสถานประกอบการได้ปฏิบัติแตกต่างกัน คือ จัดทำตารางการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา แจ่งระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน และแจ่งอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับนักเรียนเป็นรายวัน หรือรายเดือนตลอดหลักสูตรการฝึก

3.2 ด้านการรับนักเรียน โดยภาพรวมทั้งกลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับปฏิบัติบางปี เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี สอดคล้องกันเพียงข้อเดียว คือ ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี สอดคล้องกัน คือ คัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง ปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครอง นักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน จัดทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน หรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษา กำหนดมาให้ใหม่ และส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพ แล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติแตกต่างกัน คือ แจกจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ และทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียนโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม

3.3 ด้านการจัดฝึกอาชีพ โดยภาพรวมทั้งกลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกเห็นว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับปฏิบัติบางปีเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี สอดคล้องกันคือ ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัย และให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ วัตถุประสงค์และประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลา ร่วมกันสถานศึกษากำหนด

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี สอดคล้องกันคือ รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับผู้ปกครองและสถานศึกษาได้ทราบ ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญานักเรียน ให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ และออกไปรับรองเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ได้ปฏิบัติแตกต่างกันคือ ดำเนินการฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปี โดยปฏิบัติตามการเตรียมการด้านการจัดฝึกอาชีพ และด้านการรับนักเรียนสอดคล้องกัน เปรียบเทียบการปฏิบัติแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการเตรียมการ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม โดยภาพรวมได้ปฏิบัติทุกปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสถานประกอบการปฏิบัติทุกปี ทั้ง 3 กลุ่มคือ การจัดทำแผนการเรียนให้กับ

นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา และกำหนดเวลาการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง และข้อที่ได้ปฏิบัติในปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ จัดทำปฏิทินการฝึกและวันหยุดเป็นลายลักษณ์อักษร จัดพื้นที่ฝึกภาคปฏิบัติที่เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ จัดชุดฝึกงานให้กับผู้รับการฝึกตลอดหลักสูตร และประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก

ข้อปฏิบัติที่สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติทุกปี แต่สถานประกอบการกลุ่มที่ 2 และ 3 ปฏิบัติบางข้อ จัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา และประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียน ตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

ข้อปฏิบัติที่สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติบางปี แต่สถานประกอบการกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ปฏิบัติทุกปี คือแจ้งอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับนักเรียนเป็นรายวัน หรือรายเดือน ตลอดหลักสูตรการฝึกและแจ้งระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักศึกษา

4.2 ด้านการรับนักเรียน สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มได้ปฏิบัติบางปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มปฏิบัติทุกปี คือประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบ ทวิภาคีในสถานประกอบการ ข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ได้ปฏิบัติบางปี คือ จัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนหรือ รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนดมาให้ใหม่และปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน

ข้อปฏิบัติที่สถานประกอบการ กลุ่มที่ 1 ปฏิบัติบางปี แต่กลุ่มที่ 2 และ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ คือ ส่งนักเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

4.3 ด้านการจัดฝึกอาชีพ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม โดยภาพรวมได้ปฏิบัติบางปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี ทั้ง 3 กลุ่ม คือให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติบางปีทั้ง 3 กลุ่ม คือ รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้สถานศึกษาและผู้ปกครองได้รับทราบ และควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อ หรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้

ข้อที่สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 และ 2 ปฏิบัติบางปี และกลุ่มที่ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ คือนักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ และออกใบรับรองให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ
จำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและความคิดเห็นของผู้ควบคุมการฝึก
หรือครูฝึก

การเปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่าสถานประกอบการเห็นด้วยกับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ด้านการเตรียมการ กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ สถานประกอบการเห็นด้วยกับข้อปฏิบัติ คือ จัดทำหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานและประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียน ตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ จัดทำตารางการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร จัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษาและช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่นักเรียนที่เข้ารับฝึกอาชีพ และข้อที่สถานประกอบการไม่มีความคิดเห็น คือ จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึก แจกอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสถานประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน จัดที่พักอาศัยให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกและจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร และข้อที่กลุ่มผู้จัดการมีความคิดเห็นด้วยกับข้อปฏิบัติ ส่วนกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกไม่มีความคิดเห็นกับข้อปฏิบัติ คือ ศึกษาหลักการอาชีพศึกษา ระบบทวิภาคีจากคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 ด้านการรับนักเรียน กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ สถานประกอบการเห็นด้วยทุกข้อกับข้อปฏิบัติ คือ แจกจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบและประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ คัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการเอง จัดทำสัญญาการฝึกอาชีพโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอมทำสำเนาให้นักเรียน และสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษาและ ปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน

5.3 ด้านการจัดฝึกอาชีพ กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ สถานประกอบการเห็นด้วยกับข้อปฏิบัติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับข้อปฏิบัติ คือ ให้คำแนะนำและตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนและหลักสูตรที่ร่วมกันกำหนดไว้กับสถานศึกษาและรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้ผู้ปกครองทราบ และปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัย และให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือราย

วิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ และจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการและกลุ่มผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ไม่มีความคิดเห็นคือ ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา

ข้อที่กลุ่มผู้จัดการไม่มีความคิดเห็นกับข้อปฏิบัติแต่ กลุ่มผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกเห็นด้วยกับข้อปฏิบัติ คือ รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ เห็นด้วย ทั้งด้านการรับนักเรียน ด้านการจัดฝึกอาชีพและด้านการเตรียมการ มีความคิดเห็นแต่ละด้าน ดังนี้

6.1 ด้านการเตรียมการ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ข้อที่ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการเห็นด้วยสอดคล้องกัน คือ ประกาศเกณฑ์การลาตามระเบียบข้อบังคับและเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานตามระเบียบบริษัท แจ้งเหมือนข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนฝึกอาชีพ

ข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ไม่มีความคิดเห็น คือ จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร แจ้งอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสถานประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน และประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนได้รับทราบ ข้อที่สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 เห็นด้วย แต่กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ไม่มีความคิดเห็น คือ ศึกษาหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจากคู่มือ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

6.2 ด้านการรับนักเรียน สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยตามข้อปฏิบัติทุกข้อ คือ แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบและประกาศรับและคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม จัดทำต้นแบบสัญญาให้ผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บเป็นหลักฐาน ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา และปฐมนิเทศให้ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าทำงาน

6.3 ด้านการจัดฝึกอาชีพ สถานประกอบการ ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีเพียงข้อเดียวที่ สถานประกอบการกลุ่มที่ 1 เห็นด้วย ตามข้อปฏิบัติ แต่กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ไม่มีความคิดเห็น คือออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา

ข้อปฏิบัติที่ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นด้วยในลำดับต้น ๆ คือ ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ และให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ

5.4 อภิปรายผล

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายผลในระดับสำคัญ ๆ ที่ได้จากการศึกษา ระดับการปฏิบัติตามแนวคู่มือ และความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดการฝึกอาชีพของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามแนวคู่มือและความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับปฏิบัติ บางปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษา และอาจจะยังขาดความเข้าใจที่จะได้รับประโยชน์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะ กิติภรณ์ (2535 : 8) พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจ ในหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่เล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดการศึกษาระบบนี้ และสำคัญที่สุดไม่ตระหนักถึงภาระในการร่วมกันจัดการศึกษา

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการโดยภาพรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการและสถานศึกษาได้มีการร่วมมือกันบริหารการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีรูปแบบการดำเนินการร่วมกันที่เป็นประโยชน์ทั้ง 3 ฝ่าย คือ นักเรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ ตามแนวคู่มือของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งได้ใช้เป็นรูปแบบในการดำเนินการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ลำดับแรกคือ ด้านการจัดฝึกอาชีพ ซึ่งให้เห็นว่า สถานประกอบการมีหน้าที่จัดการฝึกอาชีพตามข้อตกลงร่วมกับสถานศึกษา ตามหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ว่าสถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎี ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตรระยะเวลาการเรียนและการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ (กรมอาชีวศึกษา 2539 : 9) จึงเป็นผลให้สถานประกอบการได้ปฏิบัติเป็นลำดับแรก

ส่วนความคิดเห็นของสถานประกอบการในการปฏิบัติตามแนวคู่มือลำดับแรก ด้านการเตรียมการ ทั้งนี้อาจเป็นการเตรียมการในขั้นตอนแรกของการเรียนการฝึกอาชีพ ซึ่งหากมีการเตรียมการที่ดีก็น่าจะทำให้การจัดฝึกอาชีพของนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ แต่สภาพความเป็นจริงแล้วสถานประกอบการยังมีปัญหาในเรื่องการดำเนินการด้านการเตรียมการ เช่น การวางแผนการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมอาชีวศึกษา (2540 : อัดสำเนา) พบว่าสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการบางแห่งมีระบบการจัดการยังไม่เป็นระบบ ทำให้มีปัญหาในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และดำเนินการ ซึ่งที่กล่าวมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับเห็นด้วยกับด้านการเตรียมการเป็นลำดับแรก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านการเตรียมการ

พบว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติทุกปีลำดับแรก คือ กำหนดเวลาการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง รองลงมาคือ ประกาศเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพ ในกรณีนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการเป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 71) ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าความเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดเรียนการสอน ด้านนักเรียน เรื่องนักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวการปฏิบัติของสถานศึกษา และสถานประกอบการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติของนักเรียนในระบบทวิภาคีที่สถานศึกษาส่งมาเรียนที่สถานประกอบการนั้น สถานประกอบการถือว่านักเรียนฝึกอาชีพเป็นพนักงานของสถานประกอบการเช่นกัน ดังนั้นจึงกำหนดให้ปฏิบัติตามวันละ 8 ชั่วโมง และพัก 1 ชั่วโมง เช่นเดียวกับพนักงานของบริษัท และเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายแรงงานที่สถานประกอบการจะต้องถือปฏิบัติ ส่วนการแจ้งเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพ ในกรณีที่นักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับ ปวช. อยู่ช่วงของวัยรุ่นซึ่ง จรูญ ชูลาภ (2542 : 4-5) กล่าวว่าเด็กนักเรียนในสถานศึกษาถึงแม้จะมีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ขึ้นไป ยังเป็นเด็กนักเรียนที่ทำอะไรโดยไม่คิดให้ไกล นั่นคือ เขาจะไม่ค่อยจะทำความไม่เอาะระเบียบของสถานประกอบการ เช่น การเข้าทำงาน การลาหยุดงาน จึงทำให้สถานประกอบการจำเป็นต้องแจ้งเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นลายอักษร ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 71) ที่ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอน ด้านนักเรียน ในเรื่องนักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงของสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สถาน

ประกอบการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี ที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ลำดับท้ายคือ การประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้แจ้งเจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนให้ทราบ และการจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการยังไม่เห็นความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการได้รับทราบ ซึ่งอาจเห็นว่า พนักงานไม่มีความจำเป็นจะต้องรับทราบทุกคน แต่ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการจำเป็นจะต้องรับทราบและเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อจะได้ร่วมวางแผน ประสานงาน และแก้ปัญหาการจัดการฝึกอาชีพ และการประชาสัมพันธ์ เป็นหน้าที่ของสถานประกอบการซึ่งตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระบุไว้ว่า สถานประกอบการที่ร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงาน และสถานประกอบการทราบถึงการเข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับสถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 25) ส่วนการจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร สถานประกอบการ เห็นว่า นักเรียนฝึกอาชีพมีชุดฝึกงานตามที่สถานศึกษากำหนดอยู่แล้ว อีกทั้งเป็นการประหยัดต้นทุนดำเนินงานของสถานประกอบการเองลำดับต้น ๆ จึงไม่ได้จัดสวัสดิการในเรื่องนี้ไว้

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการในระดับเห็นด้วยคือจัดส่งผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ และประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับไม่มีความคิดเห็น คือการจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร การจัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึก แจ่งอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสถานประกอบการรับพิจารณาเข้าทำงาน และประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานประกอบการ เห็นว่า สวัสดิการส่วนนี้เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและต้นทุนดำเนินการสถานประกอบการ จึงไม่มีความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการเหล่านี้ แต่หากจะทำให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพเกิดขวัญกำลังใจและเกิดความรู้สึกเสมือนหนึ่งเป็นพนักงานของสถานประกอบการและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถนั้น สถานประกอบการจึงควรให้ความสำคัญกับสวัสดิการต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งหน้าที่ของสถานประกอบการตามแนวคู่มือได้ระบุไว้ว่า สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนในเรื่อง ค่าเช่าที่พัก หรือการจัดที่พักอาศัย ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน ค่าประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ **ด้านการรับนักเรียน** หักดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติทุกปี ในเรื่องการแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการ

เองเป็นผู้ฝึกนักเรียนที่เข้ามาเรียนในระบบนี้ ซึ่งสถานประกอบการจะต้องรู้จำนวนนักเรียน ทั้งจำนวนครูฝึกและเครื่องมือการปฏิบัติงาน สถานประกอบการจึงจำเป็นต้องจัดความสามารถในการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพให้กับสถานศึกษาซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อารักษ์ ทองปาน (2543 : 45) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาภาคใต้ พบว่า สถานศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในเรื่องการร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้เหมาะสม มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะ หรือหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนสำรวจความต้องการและความเหมาะสมของสถานประกอบการ ส่วนในการคัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการเห็นว่าคุณสมบัติของนักเรียนที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะต้องตรงกับความต้องการของสถานประกอบการนั้น ๆ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : บทคัดย่อ : 75) ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการนักเรียนที่มีความเข้าใจและมั่นใจในการเรียนระบบทวิภาคี และยังพบว่านักเรียนนักศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการฝึกงานในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก จึงเป็นผลให้สถานประกอบการได้ปฏิบัติในเรื่อง การแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบ การคัดเลือกนักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการและประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ในระดับปฏิบัติ ทุกปี

สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับ ปฏิบัติบางปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนดใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสัญญาการฝึกอาชีพที่กำหนดให้ โดยสถานศึกษามีความเหมาะสมและสามารถดำเนินการฝึกอาชีพได้ตามเป้าหมาย สถานประกอบการไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขสัญญาทุกปี

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติของสถานประกอบการด้านการรับนักเรียนในลำดับแรก ๆ คือ การประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ จัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพไว้แก่นักเรียน หรือผู้เข้ารับการฝึก และสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน และส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานประกอบการต้องการมีส่วนร่วมในการประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเอง ส่งสำเนาการจัดสำเนาการฝึกอาชีพไว้แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้เพราะว่าสถานประกอบการมีความต้องการให้นักเรียนฝึกอาชีพ และสถานศึกษาได้มีความเข้าใจในข้อกำหนดการฝึกอาชีพที่ระบุไว้ในสัญญาการฝึกอาชีพตรงกัน ส่วนการส่งนักเรียนที่ทำสัญญาฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา แล้วจึงแจ้งไปให้สถานประกอบการทราบ แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการมีความต้องการจะเป็นผู้เริ่มดำเนินการในขั้นตอนการประกาศรับนักเรียน การจัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพ และส่งนักเรียนที่ทำสัญญาแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกับความต้องการการรับนักเรียนฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับสถานประกอบการ
เอง

ส่วนสถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ลำดับท้าย คือ คัดเลือก
นักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคัดเลือกนักเรียนนั้น
สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการและส่งตัวนักเรียนฝึกอาชีพให้กับสถานประกอบการเอง แต่ตามแนว
คู่มือ ได้กำหนดให้สถานประกอบการรับสมัครนักเรียน คัดเลือก และประกาศผล ทำสัญญาการ
ฝึกอาชีพ และส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา
(กรมอาชีวศึกษา 2541 : 23) ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรให้สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการคัด
เลือกนักเรียนฝึกอาชีพเอง

ด้านการจัดฝึกอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ในระดับปฏิบัติทุกปี และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้
ถูกสุขลักษณะเสมอ ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด และตรวจ
สอบสมุดการทำงานฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 72)
ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า
ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับแรกในเรื่องพื้นที่ในการ
ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการมีความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะ การปรับปรุงพื้นที่ฝึกงาน
ให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ สถานประกอบการได้ปฏิบัติอยู่แล้วทั้งนี้ เพื่อ
ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการปฏิบัติงานซึ่งตรงกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 :
65) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างาน และผู้สอนในด้านการฝึกปฏิบัติงาน อยู่ใน
ระดับมาก ลำดับแรกในเรื่องความสะอาดของสถานที่ฝึกปฏิบัติ ความเหมาะสมรองลงมา มีความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและในเรื่องการดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษา
ทั้งนี้เพราะว่าสถานประกอบการ และสถานศึกษาได้ร่วมกันจัดทำแผนการฝึกอาชีพและสถาน
ประกอบการมาใช้ปฏิบัติในการฝึก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 89)
พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ด้านสถานประกอบการ คือ การกำหนดการ
ปฏิบัติร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ การตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพ เพื่อ
ตรวจสอบการทำงานและความก้าวหน้าของการฝึกของนักเรียนฝึกอาชีพและเป็นการประเมินการฝึกงาน
ให้สถานศึกษาทราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารในเรื่องที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีการค้า
ไม่ว่าการปฏิบัติบางปี คือ ง่ายเบียบเลี้ยงการฝึกงานทุกเดือนจริงตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ นำการ
ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักศึกษาเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษาและจัดการเรียนการ
สอนเสริมให้หัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการง่าย

เบี่ยงเบนเป็นต้นทุนดำเนินการส่วนหนึ่งและผลประโยชน์ ในช่วงที่ผ่านมาสถานประกอบการส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จึงทำให้สถานประกอบการปฏิบัติเป็นบางปี ตามภาวะที่เหมาะสมแต่ตามแนวคู่มือ กล่าวว่า สถานประกอบการควรจ่ายเบี่ยงเบนให้นักเรียนฝึกอาชีพเป็นรายเดือนหรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 24) ส่วนการออกใบรับรองการผ่านงาน เมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษามีการปฏิบัติบางปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการยังไม่เห็นความสำคัญของการออกใบรับรองและในเรื่องการจัดการเรียนการสอนเสริมให้หัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ มีการปฏิบัติบางปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และขาดประสบการณ์ในการสอน ดังนั้นสถานศึกษาและสถานประกอบการควรร่วมมือกันพัฒนาผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ให้ได้มีความรู้ด้านการสอนให้มากขึ้น

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติของสถานประกอบการด้านการจัดฝึกอาชีพในลำดับแรก ๆ คือ จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ให้นำแก่นักเรียนในการบันทึกรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาไม่สามารถจะจัดสอนเสริมในเนื้อหาที่สอดคล้องกับการปฏิบัติในสถานประกอบการได้ สถานประกอบการจึงมีความประสงค์จะทำการจัดสอนเสริมให้ และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้กำหนดให้สถานประกอบการได้มีการจัดการสอนเสริม ให้หัวข้อรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนเสริมได้ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติมีความถูกต้องมากที่สุดซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อารักษ์ ทองปาน (2543 : 46) พบว่าวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้มีความคิดเห็นต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับเห็นด้วยในเรื่อง จัดฝึกอบรมในรายวิชาที่สถานประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้ ส่วนการแนะนำนักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานฝึกอาชีพและตรวจสอบสมุดรายงานฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ นั้น สถานประกอบการต้องการติดตามความก้าวหน้าและตรวจสอบการฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแนวการฝึกที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพดังที่ ดอกชูป พุทรมงคล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ จากผลการจัดการเรียนการสอนตามสภาพภูมิอากาศ พบว่าในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรให้ความสำคัญต่อสมุดบันทึกการปฏิบัติงานของนักเรียนด้วย ในส่วนของสถานศึกษาควรจัดครูนิเทศการฝึกอาชีพ เพื่อตรวจสอบแนะนำ ในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ บริษัท มิตรู เพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบันทึกสมุดรายงาน การปฏิบัติงานของนักเรียน นั้นควรจะขอความร่วมมือจากครูนิเทศ มาช่วยติดตามการบันทึกประมาณเดือนละ 1 ครั้ง และ อารักษ์ ทองปาน (2543 : 77) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้มีความคิดเห็นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในเรื่องการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำ ตลอดหลักสูตร

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ จำแนกระหว่าง ความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับปฏิบัติบางปี โดยผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึก มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าผู้จัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เป็นผู้ที่ดำเนินปฏิบัติการฝึกให้กับนักเรียนฝึกอาชีพโดยตรง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้ว ผู้จัดการได้ปฏิบัติด้านการเตรียมการ ในลำดับแรกแต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกได้ปฏิบัติด้านการจัดการฝึก เป็นลำดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้จัดการมีหน้าที่วางแผนและเตรียมการ ในการรับนักเรียนมีหน้าที่ในการจัดผู้ควบคุมการฝึก กำหนดระเบียบต่าง ๆ ในการฝึกอาชีพ รวมทั้งวางแผนในการจัดการฝึก อาชีพกับสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้จัดการอยู่แล้ว ซึ่งตรงกับกรมอาชีวศึกษา (2544 : 23 – 25) กล่าวว่าหน้าที่ของสถานประกอบการ คือ รับนักเรียนและจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบหน้าที่ เป็นผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ทำสัญญาการฝึกอาชีพ จัดการฝึกอาชีพส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษา จึงเป็นผลให้ผู้จัดการให้ปฏิบัติด้านการเตรียมการและเป็นลำดับแรก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า

ด้านการเตรียมการ ข้อที่ ผู้จัดการมีการปฏิบัติต่างกับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก คือ กำหนดเวลาการฝึกไม่เกิน วันละ 8 ชั่วโมง และพักผ่อนวันละ 1 ชั่วโมง ผู้จัดการเห็นว่ามี การปฏิบัติทุกปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เห็นว่ามี การปฏิบัติบางปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้จัดการ เป็นผู้กำหนดนโยบายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กับพนักงาน โดยมีเงื่อนไขเวลาที่ชัดเจนเป็นตัวกำหนดส่วนผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก กลับเห็นว่า การปฏิบัติบางปีของสถานประกอบการไม่ควรเข้มงวดมากนักเนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกยังเป็นนักเรียน นักศึกษาอยู่จึงเป็นผลแตกต่างกัน

ส่วนที่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความเห็นในระดับปฏิบัติทุกปีในเรื่อง คือการกำหนดระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพ การจัดทำแผนขั้นตอนการฝึกในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาจัดทำตารางการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละภาคเรียนหลักสูตร และการกำหนดอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับนักเรียนเป็นรายวันหรือรายเดือนตลอดหลักสูตรการฝึก แต่ผู้จัดการกลับมีความเห็นมีการปฏิบัติบางปีที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ควบคุมจะต้องรับผิดชอบนักเรียนโดยตรง จึงต้องมีการกำหนดระเบียบขั้นตอนการฝึกอาชีพ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติ ผู้จัดการได้ปฏิบัติเป็นลำดับแรกสอดคล้องกับ ในเรื่องการศึกษา หลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจากคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้เพราะว่า ผู้จัดการจะต้องศึกษาหลักการและปฏิบัติของการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อจะได้นำไปจัดการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาควรจะให้หลักการและแนวทางแก่สถานประกอบการ ดังนี้ศูนย์อาชีวศึกษาภาคเหนือ (2543 : 45) กล่าวว่าสถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และสถานประกอบการ อธิบายหลักการและปรัชญาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทราบ แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกได้ปฏิบัติลำดับแรก คือ ประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของ

สถานประกอบการ เช่น การลาหยุด จะต้องมีการกำหนดอย่างชัดเจน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติของนักศึกษาโดยตรง ซึ่งการลาของนักเรียนย่อมมีผลต่อการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างมาก จึงทำให้ได้ปฏิบัติอยู่ในลำดับแรก

ด้านการรับนักเรียน พบว่าสถานประกอบการมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาในระดับปฏิบัติการทุกปีที่สอดคล้องกัน คือ การประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ได้ร่วมกับสถานศึกษาประกาศรับนักเรียนทุกปี ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงในการร่วมกันจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ส่วนการปฏิบัติในลำดับสุดท้าย และตรงกันในเรื่อง การส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา โดยมีระดับปฏิบัติบางปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในสภาพความเป็นจริงสถานประกอบการไม่ได้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนฝึกอาชีพโดยตลอด โดยสถานศึกษาจะเป็นผู้ประกาศรับและคัดเลือกแล้วลงทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว จึงส่งมาทำสัญญาที่สถานประกอบการ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ระบุไว้ว่าหน้าที่สถานประกอบการเป็นผู้ประกาศรับนักเรียนเข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว จึงส่งไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 20)

ข้อที่ผู้จัดการมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับบางปี ต่างกับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติทุกปี ในเรื่อง แจ่งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้จัดการอาจจะเห็นว่า เมื่อมีการแจ่งจำนวนนักเรียนที่รับไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องแจ่งซ้ำอีก เพราะสถานประกอบการได้ตกลงให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาไว้แล้ว แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกการปฏิบัติในเรื่องแจ่งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ในระดับปฏิบัติทุกปี ทั้งนี้ เพราะผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีหน้าที่ดำเนินการฝึกและจำเป็นต้องกำหนดจำนวนนักเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก จึงเห็นว่าควรปฏิบัติทุกปี ทั้งนี้เมื่อพิจารณาลำดับแรกที่มีการปฏิบัติ พบว่าผู้จัดการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือลำดับแรกในเรื่อง การประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคี แต่ผู้ควบคุมการฝึกได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในเรื่อง การแจ่งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ ทั้งนี้เป็นเพราะ เพื่อให้ได้จำนวนนักเรียนตรงกับความต้องการของสถานประกอบการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า นักเรียนควรมีความเข้าใจและสนใจในการเรียนระบบทวิภาคี สอดคล้องกับคอกรูป พุทธมงคล ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาไม่่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คำปรึกษาเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ธุรกิจโรงแรม ของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ จากผลการจัดการเรียนการสอนตามสภาพภูมิอากาศ พบว่า แนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา คือ การชี้แจงความเข้าใจให้ผู้

สมัครเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่า การเรียน ระบบนี้เป็นการเรียนเพื่อเข้าทำงานด้านการบริการไม่ใช่เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อ ในระดับสูงขึ้นทุกปีสอดคล้องกัน

ด้านการจัดฝึกอาชีพ ข้อที่ผู้จัดการมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ต่างกับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก คือ การจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ โดย ผู้จัดการมีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติทุกปี แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับปฏิบัติบางปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้จัดการ เห็นว่า การจ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานเป็นเงื่อนไขที่ตกลงกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กรมอาชีวศึกษา (2541:24) กล่าวว่ายี่สิบระหว่างการฝึกอาชีพ สถานประกอบการจ่ายเบี้ยเลี้ยง ให้แก่นักเรียนเป็นรายเดือน หรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ ส่วนผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกไม่ได้เป็นผู้จ่ายเบี้ยเลี้ยงด้วยตัวเอง จึงมีระดับปฏิบัติบางปี

ส่วนในเรื่องดำเนินการฝึกออกชีพครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกได้ปฏิบัติทุกปี แต่ผู้จัดการ ได้ปฏิบัติในระดับปฏิบัติ บางปี ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการฝึกของนักเรียนฝึกอาชีพ ตามหน้าที่ จนครบหลักสูตร แต่ในส่วนผู้จัดการ ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติในการฝึกอาชีพโดยตรงจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

เมื่อพิจารณาลำดับที่ของการปฏิบัติ พบว่า ผู้จัดการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือลำดับแรก คือ ดำเนินการฝึกอาชีพตามแผนที่จัดกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานประกอบการกับสถานศึกษา ได้มีข้อตกลงซึ่งเป็นไปตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในเรื่องการจัดฝึกออกชีพ คือ จัดทำแผนการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาได้มีการฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการฝึกร่วมกับสถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2538 : 24) แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ได้ปฏิบัติตามลำดับแรก ในเรื่องการจัดพื้นที่การฝึกให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะว่าการฝึกการปฏิบัติในสถานประกอบการ จะต้องมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 72) ผู้ประกอบการจะจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง พื้นที่สำหรับการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ มีความเห็นเป็นลำดับแรก

ส่วนการปฏิบัติลำดับสุดท้าย และมีความคิดเห็นตรงกัน คือ ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าสถานประกอบการยังไม่เห็นความสำคัญ ของการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน แต่หน้าที่ของสถานประกอบการตามแนวคู่มือการจัดเข้าศึกษาระบบทวิภาคีระบุไว้ว่า สถานประกอบการจะต้องออกใบรับรองให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกและสำเร็จการศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 41) ดังนั้นสถานประกอบการและสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ โดยการมอบใบประกาศนียบัตรและใบผ่านงานให้แก่นักเรียนฝึกอาชีพ ทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย อารักษ์ ทองปาน (2543 : 47) พบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษากลุ่มภาคใต้ เห็นว่า ควรจัดพิธีการมอบประกาศนียบัตรระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับเห็นด้วย

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการมีการปฏิบัติในภาพรวมและรายข้อ ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบางปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานประกอบการที่จัดการเรียนการสอนทั้ง 3 กลุ่ม ยังขาดความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่ถึงเห็นประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และสำคัญที่สุดไม่ตระหนักถึงภาระในการร่วมกันจัดการศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของ วราพรธณ น้อยสุวรรณ เรื่องการศึกษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับโรงงาน อุตสาหกรรมในการอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาในประเทศไทย (2539 : 80) ได้กล่าวถึง เรื่องการฝึกอาชีวศึกษาว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่นี้ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไม่เคยทำมาก่อนทำให้ไม่ตระหนักในความสำคัญของการจัดให้นักเรียนได้ฝึกงานจึงไม่มีแรงจูงใจที่จะให้ความร่วมมือ กลับคิดว่าเป็นภาระรับผิดชอบ เสียผลประโยชน์จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละด้านพบว่า กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 มีการปฏิบัติด้านการเตรียมการเป็นลำดับที่ 1 ส่วนกลุ่มที่สถานประกอบการที่ 1 มีการปฏิบัติด้านการจัดฝึกอาชีพ อยู่ลำดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 มีลักษณะของงานที่จะต้องออกปฏิบัติงาน นอกสถานที่จึงให้ความสำคัญต่อด้านการเตรียมการเป็นลำดับแรก ส่วนกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 เป็นการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการโดยตรง จึงต้องมีการจัดการด้านการฝึกอาชีพเป็นลำดับแรก ส่วนการปฏิบัติในลำดับสุดท้าย พบว่า กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 มีการปฏิบัติ ด้านการรับนักเรียนและกลุ่มสถานประกอบการที่ 3 มีการปฏิบัติด้านการจัดการฝึกอาชีพเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการรับนักเรียนในสถานประกอบการ นั้น สถานศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการให้เป็นส่วนใหญ่

ด้านการเตรียมการ พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติทุกปี คือ การจัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพพร้อมกับสถานศึกษาและการกำหนดการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า การจัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพพร้อมกับสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติร่วมกัน ส่วนการกำหนดการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และมีเวลาพักอย่างน้อย 1 ชั่วโมง นั้น อาจเป็นเพราะว่าสถานการส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามไปตามกรอบ และระเบียบบริษัทที่สอดคล้องกับกฎหมายแรงงานอยู่แล้ว ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ส่วนเรื่องที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ การเตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร โดยกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 3 ได้ปฏิบัติในระดับบางปี แต่กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 มีการปฏิบัติในระดับไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มสถานประกอบการ

การที่ 1 และ 3 มีลักษณะของการปฏิบัติงานที่มีเครื่องมือและวัสดุมากในการปฏิบัติงาน แต่กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 เห็นว่า การเตรียมการเครื่องมืออุปกรณ์ไม่ยุ่งยากต่อการปฏิบัติจึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 ส่วนเรื่อง ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับสถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนให้รับทราบ กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 มีระดับปฏิบัติบางปีแต่กลุ่มสถานประกอบการที่ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของการดำเนินงานจะไม่อยู่ประจำในสำนักงาน และอีกประการหนึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานประกอบการขนาดเล็กไม่ต้องการนักเรียน จำนวนมากจึงเป็นผลให้กลุ่มสถานประกอบการที่ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ

ด้านการรับนักเรียน พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มปฏิบัติตามแนวคู่มือในระดับการปฏิบัติ ทุกปี คือ ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ได้ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกับสถานศึกษาในการประกาศรับนักเรียนอยู่แล้ว

สำหรับข้อที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับปฏิบัติ บางปี ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการ คือ การจัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน การเปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึกอาชีพที่สถานศึกษากำหนดมาให้ใหม่ และปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกอาชีพ และสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐานหรือเห็นว่าไม่มีผลต่อการจัดฝึกอาชีพ ดังนั้น สถานประกอบการควรจะให้สำเนาแก่นักเรียนและสถานศึกษาทุกปี เพื่อให้ได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ในการเข้าร่วมการฝึกอาชีพได้อย่างถูกต้อง ส่วนการปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าทำงานสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเป็นประจำทุกปีอยู่แล้วแต่สถานประกอบการควรจะได้จัดปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ได้รับทราบกฎระเบียบ แนวทางการฝึกอาชีพในสถานประกอบการทุกปี เพื่อจะได้ร่วมกันแนะนำ และควบคุมการฝึกอาชีพให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

และเรื่องที่สถานประกอบการไม่ได้ปฏิบัติตามแนวคู่มือ คือ การส่งนักเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา พบว่า กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 มีระดับการปฏิบัติในระดับปฏิบัติ บางปี แต่กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 ไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 มีลักษณะของการประกอบกิจการและปฏิบัติงานนอกสถานประกอบการ จึงทำให้ไม่มีความสะดวกหรืออาจจะไม่มีเวลาที่จะส่งนักเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพ แล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษาจึงทำให้กลุ่มสถานประกอบการที่ 2 และ 3 จึงไม่ได้ปฏิบัติ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรจะให้มีอาจารย์นิเทศการปฏิบัติงานให้คำแนะนำมากขึ้น

ด้านการจัดฝึกอาชีพ พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีการปฏิบัติตามแนวคู่มือ ในระดับปฏิบัติ ทุกปี คือปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมและปลอดภัยให้ถูกสุขลักษณะและให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดการฝึกอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ส่วนการให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดการฝึกอาชีพนั้น สถานประกอบการได้ปฏิบัติทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นความสำคัญและสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของการฝึกของนักเรียนฝึกอาชีพได้

ข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม ได้ปฏิบัติในระดับ บางปี คือ การควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา และรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้ผู้ปกครองทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานบางครั้งจะต้องปฏิบัติงานต่อเนื่องจนกว่างานจะสำเร็จเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่องานที่ทำ ส่วนการรายงานความคืบหน้าของการฝึกให้ผู้ปกครองทราบ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า ควรจะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการได้ดีกว่า

ส่วนข้อที่มึ่ความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ การออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา พบว่า กลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 ได้ปฏิบัติในระดับปฏิบัติบางปี ส่วนกลุ่มสาขาวิชาที่ 3 มีการปฏิบัติในระดับไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 และ 2 ได้มีการประสานกับสถานศึกษาในเรื่องการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนส่วน กลุ่มสถานประกอบการที่ 3 มีการปฏิบัติในระดับ ไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการในกลุ่มที่ 3 เป็นกิจการขนาดเล็ก จึงไม่ได้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

4. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการจำแนกระหว่างความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติของผู้จัดการ และผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ทั้งสองกลุ่มและมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานประกอบการเห็นว่า ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ได้กำหนดและตกลงตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทวิภาคีอาชีวศึกษา และเป็นเงื่อนไขที่สถานประกอบการยอมรับที่จะปฏิบัติได้ อีกประการหนึ่งเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้นและเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักเรียนมีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ส่วนในรายด้านผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในลำดับแรก คือ ด้านการรับนักเรียน ด้านการจัดฝึกอาชีพ และด้านการเตรียมการตามลำดับ โดยมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย นั้นแสดงให้เห็นว่าในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการจะต้องมีการจัดการทั้งสามด้าน ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่มีการนำไปใช้

ด้านการเตรียมการ พบว่า ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก ได้มีความคิดเห็นในการปฏิบัติอยู่ระดับ เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ ประกาศเกณฑ์การลาของนักเรียนตาม

ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การแจ้งเกณฑ์การลาของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ เป็นส่วนหนึ่งของกฎระเบียบของสถานประกอบการ ซึ่งนักเรียนฝึกอาชีพจะต้องยึดถือและปฏิบัติเหมือนกับพนักงานทั่วไปสอดคล้องกับงานของ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 71) ได้ศึกษาหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนด้านนักเรียนในเรื่องนักเรียนปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงของสถานศึกษา และสถานประกอบการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากแต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเห็นด้วยกับการกำหนดเกณฑ์วัดผลและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกมีความต้องการรับทราบแนวทางการจัดการฝึกอาชีพ ให้สอดคล้องกับแนวทางของสถานศึกษา

ส่วนความคิดเห็นในลำดับท้าย ๆ และระดับมีความคิดเห็นตรงกัน คือ จัดที่พักอาศัยให้แก่ผู้รับการฝึก ในระดับไม่มีความคิดเห็นทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานประกอบการอาจจะไม่มีความพร้อมในการจัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกหรือการจัดที่พักอาศัยและจัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกเป็นการเพิ่มต้นทุนของการดำเนินงาน อีกทั้งยังไม่เห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกอาชีพแต่งงานวิจัยของ มงคล วงศ์อนุ (2500 : 109) พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้สถานประกอบการจัดให้มีที่พักหรือหอพักให้กับนักเรียนตามความจำเป็นร้อยละ 93.80 และงานวิจัยของ ดอกชูป พุทรมงคล (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพผู้เรียนที่พบเห็นและต้องการให้ได้รับการแก้ไข คือ สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการให้แก่ นักเรียน เช่น อาหาร และที่พัก ควรมีคุณภาพ

ส่วนข้อที่ ผู้จัดการมีความคิดเห็นต่างกับผู้ควบคุมการฝึก คือ การจัดห้องเรียนพื้นที่เรียนทฤษฎีในสถานประกอบการ โดยผลการมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย แต่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความคิดเห็นในระดับ ไม่มีความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้จัดการเป็นผู้ประสานโดยตรงกับสถานศึกษาในลำดับแรก จึงทำให้เข้าใจความสำคัญและจำเป็นกับการจัดห้องเรียนพื้นที่เรียนทฤษฎีในสถานประกอบการ ส่วนผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความคิดเห็นต่างจากผู้จัดการทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ควบคุมไม่ได้เป็นผู้ประสานความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในลำดับแรก จึงทำให้ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกไม่มีความคิดเห็นในการจัดห้องเรียนพื้นที่เรียนทฤษฎีในสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกจึงไม่ได้ความสำคัญมากนัก

ด้านการรับนักเรียน พบว่า ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก มีความคิดเห็นทุกข้อในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาในการปฏิบัติ พบว่า ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกมีความคิดเห็นในลำดับเดียวกัน คือ ส่งนักเรียนมีทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระบบทวิภาคี และจัดทำสำเนาสัญญาการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานประกอบการมีความต้องการผู้รับ และคัดเลือกนักศึกษาเองและดำเนินการทำสัญญากับนักเรียนโดยตรง และจึงส่งนักเรียนที่มีทำสัญญาไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา ทั้งนี้ตรงกับคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา ที่ระบุไว้ว่าหน้าที่สถานศึกษามีหน้าที่รับลงทะเบียนนักเรียน

ภายหลังที่รับนักเรียนเข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วจากสถานประกอบการ (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 20)

ส่วนความคิดเห็นลำดับสุดท้ายและมีความคิดเห็นตรงกัน คือ การปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน ทั้งนี้เพราะว่า สถานประกอบการไม่ให้ความสำคัญและมีความยอมรับว่านักเรียนที่เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้น มีฐานความรู้และความสามารถในระดับเดียวกัน จึงยอมรับและให้ความสำคัญไม่มากนัก

ด้านการจัดฝึกอาชีพ พบว่า ผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึก มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยและมีค่าเฉลี่ยในลำดับใกล้เคียงกัน คือ การเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้จัดการไม่ได้เป็นผู้ควบคุมและตรวจบันทึกรายงานการปฏิบัติของนักเรียนฝึกอาชีพโดยตรง ทั้งต่างกับผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกที่เป็นผู้ดำเนินการควบคุม และมีความคิดเห็นว่าจะต้องรายงานให้สถานศึกษาทราบ เพื่อควบคุมการดูแลการฝึกให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ส่วนการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษานั้น ทั้งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกมีความคิดเห็นในระดับไม่มีความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการยังไม่เห็นความสำคัญของการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน แต่หน้าที่ของสถานประกอบการตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระบุไว้ว่าสถานประกอบการจะต้องออกใบรับรองให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกและสำเร็จการศึกษา (กรมอาชีวศึกษา : 2541: 41) ดังนั้น สถานประกอบการและสถานศึกษาควรให้ความสำคัญโดยการมอบใบประกาศนียบัตรและใบผ่านงานให้แก่แก่นักเรียนฝึกอาชีพ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารักษ์ทองปาน (2543 : 47) พบว่า ผู้อำนวยการในสถานศึกษากลุ่มภาคใต้ เห็นว่า ควรจัดพิธีการมอบประกาศนียบัตรระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับเห็นด้วย

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามแนวคู่มือของสถานประกอบการ

จำแนกตามกลุ่มสถานประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นในการปฏิบัติทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้กำหนดแนวทางการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกี่ยวกับด้านการเตรียมการ ด้านการรับนักเรียน และด้านการจัดฝึกอาชีพ ครอบคลุมหลักการและวิธีปฏิบัติที่ให้สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ ตลอดจนวิธีการใช้การเรียนการสอนเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ (กรมอาชีวศึกษา 2541 : คำนำ) จึงเป็นผลให้สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณาลำดับที่ของความคิดเห็น พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มสถานประกอบการมีความคิดเห็นตรงกัน คือ ลำดับแรกด้านการรับนักเรียน รองลงมา คือ การจัดฝึกอาชีพ และด้านการเตรียม

การตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า จำนวนนักเรียนที่จะรับเข้ามาฝึกในสถานประกอบการจะต้องมีการสำรวจตามความต้องการ โดยพิจารณาความพร้อมของครูฝึกที่จะดูแลการฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียนโดย ประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อดำเนินการรับสมัคร สอบคัดเลือกและสัมภาษณ์นักเรียนที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคู่มือที่กำหนดไว้ว่าหน้าที่ของสถานประกอบการเป็นสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนจึงต้องดำเนินการดังนี้ คือ สถานประกอบการจะต้องรับนักเรียนและจัดให้มีบุคคลที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึก (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 23) จึงเป็นผลให้สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกัน ส่วนความคิดเห็นเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการเตรียมการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม นั้นไม่ได้ปฏิบัติแต่ สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการด้านการเตรียมการอยู่ เช่น การประชาสัมพันธ์ การประสานงานให้อาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการ จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนรวมทั้งติดตามประเมินผล จึงเป็นผลให้สถานประกอบการมีความคิดเห็นในลำดับสุดท้าย

ด้านการเตรียมการ พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยที่สอดคล้องกันคือ การส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา การจัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา และกำหนดหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานในระเบียบบริษัท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการต้องการให้บุคลากรของสถานประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนจัดทำแผนและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อีกทั้งทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง (กรมอาชีวศึกษา 2541 : 24 – 25)

ด้านการรับนักเรียน พบว่าสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในการปฏิบัติในภาพรวมในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ทุกข้อทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าสถานประกอบการสามารถปฏิบัติได้และเป็นไปตามแนวทางการของการจัดการ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการรับนักเรียนจึงเป็นผลให้สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการปฏิบัติในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ การทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียนโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม จัดทำสำเนาการฝึกอาชีพให้แก่แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและสถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า ผู้ปกครอง นักเรียน ควรจะรับทราบข้อกำหนด ในสัญญาการฝึกอาชีพพร้อมกัน เพื่อทั้งสองฝ่าย จะได้มีความเข้าใจและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

ด้านการจัดฝึกอาชีพ พบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีค่านิยมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในระดับเห็นด้วย คือ การจัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อ หรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าการเรียนการสอนในสถานศึกษา อาจจะไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ดังนี้ สถาน

ประกอบการจึงเห็นควรมีการจัดสอนเสริมในหัวข้อหรือรายวิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้ เพื่อให้นักเรียนฝึกอาชีพนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ลดการเสียหายจากการปฏิบัติงานได้

ส่วนข้อที่สถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ การออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา โดยกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย แต่กลุ่มที่ 2 และ 3 มีความคิดเห็นในระดับไม่มีความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มสถานประกอบการที่ 1 เป็นสถานประกอบการประเภทงานบริการมีรูปแบบของการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาได้ดีกว่า จึงเป็นผลให้ด้านการจัดฝึกอาชีพอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ รวมถึงการออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา จึงเป็นผลให้มีความแตกต่างกับกลุ่มที่ 2 และ 3

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุป เป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 สถานศึกษาควรจัดประชุมให้ความรู้ แก่สถานประกอบการ ในการวางแผนให้เป็นไปตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา ก่อนเริ่มการรับนักเรียนฝึกอาชีพ

1.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและยกย่องแก่ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเสมือนหนึ่งเป็นบุคลากร ของสถานศึกษา

1.3 สถานศึกษาควรจัดอาจารย์พิเศษที่มีความรู้ในสาขาวิชาที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการ

1.4 สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้หลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลแก่สถานประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะต่อสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.1 สถานประกอบการควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อเป็นผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

2.2 สถานประกอบการควรจัดส่งผู้จัดการและผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบหลักการ แนวทางปฏิบัติและวางแผนการปฏิบัติร่วมกับสถานศึกษา

2.3 สถานประกอบการ ควรประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบ

ทวิภาคี ให้กับพนักงาน ได้รับทราบ ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น 2.4 สถานประกอบการควรออกใบรับรองการผ่านงาน ให้กับนักเรียนฝึกอาชีพ หลัง จากสิ้นสุดการฝึก

3. ข้อเสนอและสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการวิจัยความพร้อมและสภาพปัญหาในการจัดการชีวิตศึกษาในระบบทวิภาคี
ในสถานประกอบการ

3.2 ควรศึกษาทัศนยะสถานประกอบการต่อการเข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. 2539. คู่มือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี.
- . 2540. การศึกษาหารูปแบบการรับนักเรียนนักศึกษา กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.
- กรมอาชีวศึกษา. กองวิทยาลัยเทคนิค. 2538. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ
- . 2541. สรุปการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ.
- กรมอาชีวศึกษา สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2541. คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ : พรานนการพิมพ์
- กรมอาชีวศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. 2541. สรุปการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : งานวิจัยการศึกษา ฝ่ายวิจัยการศึกษาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศึกษา กรมอาชีวศึกษา
- กมล สุวรรณรงค์. 2530. ประสิทธิภาพของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการงานวิจัย. งานแนะแนวอาชีพและจัดหางานวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น.
- จรรยา ชูลาภ. 2542. “บันทึกการบรรยายพิเศษ” โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รุ่นที่ 3. 13 – 17 ธันวาคม 2542. โรงแรมรอยัลเบญจาพาเลส กรุงเทพฯ.
- ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์. 2536. การศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชนะ กสิการ์. 2537. ฝัคออาชีวะระบบทวิภาคี (Dual System) ในประเทศสหรัฐอเมริกา. เยอรมัน. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 4 (1)
- ชาติรี รัตนวงศ์. 2525. การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ณรงค์ ไทยทอง. 2541. การบริหารการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา 2. รายงานการวิจัย ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- ดอกธูป พุทชมงคล. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ จากผลการจัดการเรียนการสอนตามสภาพภูมิอากาศ. กระบี่ : วิทยาลัยเทคนิคกระบี่.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้แบบนึ่งการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทองหล้า สุนทร. 2526. สถานประกอบการจังหวัดขอนแก่นกับความต้อการรับนักศึกษา ปวช.

ฝึกงาน : วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น.

นิสิต ศรีสัมภวศ. 2530. รูปแบบการฝึกงานในสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัด
กรมอาชีวศึกษาชลบุรี. วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี.

ประชาคม จันทรชิต และคณะ. 2528. การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538
ในระบบทวิภาคีตามทัศนะของอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี : วิทยาลัย
อาชีวศึกษาปัตตานี

ปวีณ์ ตาปเพ็ชร. 2537. การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา
และผู้บริหารสถานประกอบการที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา : วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พลาขงาม ดวงสว่าง. 2536. การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียนโรงงาน
วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์. วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ ไทยอนุสรณ์
กองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา.

พัชรี สว่างทรัพย์. 2538. สรุปสาระความรู้ในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี . เอกสารหน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.

เพียงใจ กันธรัตน์. 2540. “ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี.” ปรินญาณินพนธ์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาวนา ไชยสมบุญ. 2533. ความคาดหวังของผู้ประกอบการและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะนักศึกษา
ฝึกงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบพาณิชย์ศิลป์ คณะวิชาศิลป
ประยุกต์ ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิญโญ สาธร. 2538. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ศ.การพิมพ์.

มงคล วงศ์อนุ. 2540. “การศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาศีกษาสาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. 2541. “การศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค

สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. ปรินญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

- มานพ จันทร์เทศ. 2528. รูปแบบการศึกษาอาชีพช่างฝีมือในอนาคตร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนโดยใช้เทคนิคเคลมผาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มาลี ทักษะกรวงศ์. 2541. ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี ปิลันธนานนท์. 2530. การบริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา. กรุงเทพฯ. : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- วรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วราพรรณ น้อยสุวรรณ. 2539. การศึกษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับโรงงานอุตสาหกรรมในการฝึกอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยการศึกษาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- วิชัย ต้นศิริ. 2530. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการงานอาชีพ. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- วิรัช กุญฑมาศ. รายงานวิจัยรูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการพัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันระบบอาณาจักร รุ่นที่ 21 ปีการศึกษา 2527 – 2528.
- วิเวก ปางพุดพงษ์. 2523. กรมอาชีวศึกษา. รายงานประจำปี 2523 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วัชรินทร์ ไชยนาเคนทร์. 2525. สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์อาชีวศึกษาภาคเหนือ. 2543. เอกสารรายงานผลการนิเทศติดตาม การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีภาคเหนือ พ.ศ. 2543. เชียงใหม่ : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคเหนือ กรมอาชีวศึกษา
- สุนีย์ กุพันธ์. 2530. สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำนักงานเพื่อการศึกษานานาชาติ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยและสนับสนุนด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ออกไปและต้องสงวนลิขสิทธิ์ไว้ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. เอกสารสรุป
การสัมมนาโครงการทบทวนผลการศึกษาเพื่อพัฒนาฉบับที่ 8 (ด้านการศึกษาและอบรม).
โรงแรมปรีณัฐพาเลซ กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2534 – 2539).

สำนักงานเลขาธิการ กรอ. พอ. 2534. รายงานประจำปี 2534. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการ กสชค. 2534. รายงานประจำปี 2534. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

อุทัย ภูริพัฒน์. 2536. การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.บ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

อมร เอี่ยมสะอาด. การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ความร่วมมือระหว่างองค์กรผู้ผลิตและผู้ใช้กำลัง
คน ในการจัดการศึกษาอาชีพ. พัฒนาเทคนิคศึกษา.

อรทัย จันทรสถาพร. 2535. รายงานประจำปี คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนา
การศึกษาเพื่ออาชีพ (กรอ.พอ.) กรุงเทพฯ. ครูสภาลาดพร้าว.

อาร์ักษ์ ทองปาน. 2542. “การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้.” ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Carter V. Good, 1973. Dictionary of Education. Newyork : Mc.Graw-Hill Company.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 154 /2542

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นายประพล วิระพรสวรรค์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายประพล วิระพรสวรรค์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ไพรัตน์	พักน้อย	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.วชิร	โอภิธากร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์อัจฉรา	สิบลินส์สกุลไชย	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.ลมพร	ไชยะ	กรรมการประจำสาขาวิชา
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์ไพรัตน์	พักน้อย	กรรมการ
ดร.วชิร	โอภิธากร	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. 2542

(รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุดโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2542

1. นายประพล วิระพรสวรรค์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภท วิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้” โดยมี อาจารย์ไพรัตน์ ฝักน้อย เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.วชิร โอภิธากร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2542

(รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4191

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประสงค์ อยู่ทอง

ด้วยคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"

คณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าและเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4191

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางศิริพร วิชัยดิษฐ์

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

งานบัณฑิตศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4191

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.รักเกียรติ แก้วจำนง

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"

คณะกรรมการสถาบันหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สীগัจฉนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น กรุณาอย่าเปิดเผยให้ผู้อื่นได้รับทราบ
งานบัณฑิตศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4191

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพิรณห์ ชูแก้ว

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณิ ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อปฏิบัติราชการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่วางงานบัณฑิตศึกษา อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4191

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายเมก ลิทธิพันธ์

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิภิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร: 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

ไม่ทำกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4324

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ

ด้วย นายประพล วิระพรสวรรค์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้"
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานประกอบการของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจฉมนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3269040

แบบสอบถาม 2 ชุดสำหรับผู้จัดการ 1 ชุด และผู้ควบคุมการฝึกหรือคณิก 1 ชุด

กรุณาฝากส่งคืนแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมาที่ของจดหมายที่แนบมาด้วยโดยด่วน

ที่ ทม 1504/ 4718

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/ ๖ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายประพล วิระพรลวรรค์ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศ
นียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้" ซึ่งได้รับ
อนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัด
หน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดย นายประพล วิระพรสวรรค์

1. วิทยาลัยเทคนิคชุมพร
2. วิทยาลัยเทคนิคระนอง
3. วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต
4. วิทยาลัยเทคนิคพังงา
5. วิทยาลัยเทคนิคกระบี่
6. วิทยาลัยเทคนิคตรัง
7. วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง
8. วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
9. วิทยาลัยเทคนิคสตูล
10. วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
11. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
12. วิทยาลัยเทคนิคคนราธิวาส
13. วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช
14. วิทยาลัยเทคนิคยะลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4718

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/๖ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นายประพล วิระพรสวรรค์ ซึ่งเป็นนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศ
นียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้" ซึ่งได้รับ
อนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน
คณะกรรมการอุดมศึกษาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษา
ทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารบัณฑิตศึกษาที่ส่งมานี้ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทร: 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร: 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ
วิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : แบบสอบถาม ตอนที่ 1 นี้เป็นการสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบ
สอบถาม ขอให้ท่านเขียน เครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความ หรือ
เติมคำลงในช่องว่างไว้ตามความเป็นจริง

- ตำแหน่งที่ : ผู้จัดการ
 ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก
- เพศ : ชาย
 หญิง
- อายุ : 21 - 30 ปี
 31 - 40 ปี
- วุฒิการศึกษา : ต่ำกว่า ปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ระยะเวลา ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- 1 - 4 ปี
 มากกว่า 4 ปีขึ้นไป

6. บุคลากรในสถานประกอบการ ทั้งหมด

- น้อยกว่า 5 คน
 5 - 20 คน
 20 คนขึ้นไป

7. ลักษณะกิจการดำเนินการ

- ตัวแทนจำหน่ายและติดตั้ง
 ซ่อมบำรุง
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. นักเรียนฝึกอาชีพ ระดับ ปวช. (ระบบทวิภาคี) ในสถานประกอบการของท่าน
จำนวน.....คน

- กลุ่มที่ 1 สาขาช่างยนต์
 สาขาช่างกล
 สาขาช่างเชื่อมโลหะ
 กลุ่มที่ 2 สาขาช่างก่อสร้าง
 สาขาช่างเคหะภัณฑ์
 กลุ่มที่ 3 สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง
 สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์

9. รับนักเรียนฝึกหัดเข้าทำงานหลังจบหลักสูตรจำนวน คน

10. เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ปีการศึกษา 2543 จะรับนักศึกษาเพิ่มจำนวน คน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อทราบถึงระดับการปฏิบัติและความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อการ
ปฏิบัติตามแนวคู่มือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

ด้านที่ 1 การเตรียมการ

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อการปฏิบัติ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ	การปฏิบัติของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย
			1. ศึกษาหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จากคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี			
			2. จัดส่งผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกเข้าร่วม ประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา			
			3. จัดทำข้อกำหนดและบทบาทหน้าที่ของ ผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก			
			4. จัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึก อาชีพร่วมกับสถานศึกษา			
			5. กำหนดเกณฑ์วัดผลและประเมินผลร่วม กับสถานศึกษา			
			6. จัดทำแผนขั้นตอนการฝึกอาชีพในสถาน ประกอบการร่วมกับสถานศึกษา			
			7. เสนอแนวคิดและวิธีการฝึกภาคปฏิบัติให้ กับสถานศึกษา			
			8. กำหนดระเบียบ ข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพ ให้กับนักเรียน			
			9. กำหนดเกณฑ์การลาของนักเรียนตาม ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อการปฏิบัติ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ		เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย
			การปฏิบัติของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ			
			10. กำหนดเงื่อนไขสัญญาการฝึกอาชีพใน กรณีนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับของ สถานประกอบการเป็นลายลักษณ์อักษร			
			11. จัดทำตารางการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละ ภาคเรียนตลอดหลักสูตร			
			12. กำหนดเวลาการฝึก เวลาพัก และวัน หยุดเป็นลายลักษณ์อักษร			
			13. กำหนดหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้า ทำงานในระเบียบบริษัท			
			14. กำหนดอัตราเบี้ยเลี้ยงให้กับนักเรียนเป็น รายวันหรือรายเดือนตลอดหลักสูตรการฝึก			
			15. กำหนดอัตราเงินเดือนพร้อมสวัสดิการที่ จะได้รับเมื่อสถานประกอบการพิจารณารับเข้า ทำงาน			
			16. จัดพื้นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ			
			17. จัดพื้นที่พักนอนอย่างเหมาะสม			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีพศึกษาระดับทวิภาคี	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อการปฏิบัติ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ	การปฏิบัติของสถานประกอบการ ด้านการเตรียมการ	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย
			18. จัดห้องเรียนหรือพื้นที่เรียนทฤษฎีใน สถานประกอบการ			
			19. เตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับ การฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร			
			20. กำหนดเวลาการฝึกไม่เกินวันละ 8 ชม. และมีเวลาพักอย่างน้อย 1 ชม			
			21. ช่วยเหลือค่าเล่าเรียนให้แก่ นักเรียนที่เข้า รับฝึกอาชีพ			
			22. จัดที่พักอาศัยให้กับผู้เข้ารับฝึกอาชีพ			
			23. จัดชุดฝึกงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกตลอด หลักสูตร			
			24. ประกันสุขภาพหรือประกันชีวิตให้กับผู้ เข้ารับการฝึก			
			25. ประสานสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการกับ สถานศึกษาให้เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคน ได้รับทราบ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านที่ 2 การรับนักเรียน

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีวศึกษา	ความคิดเห็นของสถานประกอบ การต่อการปฏิบัติ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ	การรับนักเรียน	เห็น ด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย
			1. แจ่งจำนวนนักเรียนที่ต้องการ รับให้สถานศึกษาทราบ			
			2. ประกาศรับนักเรียนเพื่อเข้า เรียนในระบบทวิภาคีในสถาน ประกอบการ			
			3. คัดเลือกนักเรียนตามความ ต้องการของสถานประกอบการเอง			
			4. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนัก เรียนโดยมีผู้ปกครองเซ็นยินยอม			
			5. จัดทำสำเนาสัญญาฝึกอาชีพให้ แก่นักเรียนหรือผู้รับการฝึกและ สถานศึกษาเก็บไว้เป็นหลักฐาน			
			6. เปลี่ยนแปลงสัญญาการฝึก อาชีพที่สถานศึกษากำหนดมาให้ ใหม่			
			7. ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึก อาชีพแล้วขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน ที่สถานศึกษา			
			8. ประมุขให้แก่ผู้ปกครอง นักเรียนเมื่อเริ่มเข้าฝึกงาน			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นของสถานประกอบ การต่อการปฏิบัติ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ		เห็นด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็นด้วย
			การจัดการฝึกอาชีพ			
			12. จัดการเรียนการสอนเสริมในหัวข้อหรือราย วิชาที่สถานศึกษาไม่สามารถทำการสอนได้			
			13. ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียนเมื่อ สิ้นสุดการฝึกหรือสำเร็จการศึกษา			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านที่ 3 การจัดการฝึกอาชีพ

ระดับการปฏิบัติ			ความคิดเห็นในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ		
ปฏิบัติ ทุกปี	ปฏิบัติ บางปี	ไม่ได้ ปฏิบัติ		การต่อการปฏิบัติ		
			การจัดการฝึกอาชีพ	เห็นด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็นด้วย
			1. ควบคุมเวลาการฝึกไม่เกินชั่วโมงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา			
			2. จ่ายเบี้ยเลี้ยงฝึกงานทุกเดือนตามสัญญาที่ระบุในสัญญาการฝึกอาชีพ			
			3. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับสถานศึกษาทราบ			
			4. รายงานความคืบหน้าของการฝึกให้กับผู้ปกครองทราบ			
			5. นักเรียนได้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ			
			6. ดำเนินฝึกอาชีพตามแผนที่จัดร่วมกับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด			
			7. ดำเนินการฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้			
			8. ปรับปรุงพื้นที่ฝึกงานให้เหมาะสมปลอดภัยและให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ			
			9. ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ			
			10. ตรวจสอบสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ			
			11. วัดผลและประเมินผลการฝึกงานตามกำหนดเวลาที่ร่วมกับสถานศึกษากำหนด			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เฉพาะในโครงการนี้เท่านั้น ไม่ควรนำออกนอกระบบ หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายบริหารโครงการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นายประพล วัชรพรสวรรค์
วัน เดือน ปีเกิด	25 มีนาคม 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	62/17 หมู่บ้านศรีตรัง ถ.ตรังปะเหลียน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคตรัง ถ.ตรังปะเหลียน อ.เมือง จ.ตรัง 92000
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2521 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนย่านตาขาว จ.ตรัง ปีการศึกษา 2524 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวิเชียรมาตุ จ.ตรัง ปีการศึกษา 2527 สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ จากโรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา จ.กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2529 สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. สาขาอิเล็กทรอนิกส์ จากโรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา จ.กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาศรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา (ค.อ.ม.) จากสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้